

การพัฒนดัชนี้และเกณฑ์การประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ

คณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**The development of indicators and criteria for internal assessment for
quality enhancement: The case study in Faculty of Liberal Arts Institute
of Physical Education in the Northeastern campus**

นางสาวสุชีลา สวัสดิ์

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

2551

ลิขสิทธิ์ของสถาบันการพลศึกษา

ชื่อ นางสาวสุชิตา สวัสดิ์
ชื่อเรื่อง การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพล
ศึกษาวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปีที่พิมพ์ 2551 สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบัน
การพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา แบบสอบถามฉบับที่ 1 และ
2 เป็นแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับคณะวิชาศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการประเมินคุณภาพองค์กร แบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อการพัฒนา
ผลการวิจัย โดยผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ ในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือที่ถูกประเมินคุณภาพภายใน ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ผลการวิจัยและพัฒนาที่ได้นำมาสรุปผลการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่าง
ของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ให้ความสำคัญของ
องค์ประกอบจำนวน 11 ข้อ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ จำนวน 133 ข้อ และ
ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าองค์ประกอบในการพัฒนาดัชนีและ
เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 11 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก
นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ในทุกข้อ
องค์ประกอบและทุกข้อตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้อง
มีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้ง 11 องค์ประกอบ สามารถ
ครอบคลุมคณะศิลปศาสตร์ รวมทั้งมีความเหมาะสมและเห็นควรนำไปเป็นข้อมูล ในการพัฒนาเพื่อ
การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาต่อไป

Author	Miss Sushila Sawassdee
Title	The development of indicators and criteria for internal assessment for quality enhancement: The case study in Faculty of Liberal Arts Institute of Physical Education in the northeastern campus
Year	2008 Institute of Physical Education Mahasarakham

Abstract

This study was aimed at development of indicators and criteria for internal assessment for quality enhancement: The case study in Faculty of Liberal Arts Institute of Physical Education in the northeastern campus. This study was planned as a research and development processes. The attached Questionnaires 1 and 2 were first used with experts in quality assessment of organization to research indicators and criteria . Questionnaire 3 then, after being developed was used with administrators to find out the suitability and feasibility of the evaluation criteria. The research and development has led to research findings. The sample of teachers, staff and administrators in the Faculty of Arts. Institute of Physical Education, Northeastern. The statistical methods used were frequency, percentage and standard deviation.

The results showed that: Experts to assess the quality of education. Stresses the importance of the elements of the 11 indicators and criteria to assess the quality of those responsible for quality assurance and a 133 majority. Of the opinion that the development of indices and criteria for evaluating the quality of the arts. Institute of Physical Education. Northeastern University, and 11 elements are appropriate and feasible on a large scale. They also found that The average is higher than average possibility. In all of the elements and all the indicators. This is consistent with the opinion of the Management Faculty of Liberal Arts. Institute of Physical Education. Northeast Campus. Is of the opinion that it is absolutely essential. To evaluate quality of education. And criteria for quality assessment can cover all 11 elements of the liberal arts. There are appropriate and should be used as data. In the development of internal quality assessment for the Liberal Arts. The Institute of Physical Education.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของ คณะผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ใน คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ซึ่งให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ต่างๆ ตลอดจนการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงลงได้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาและความคิดเห็นในการก่อให้เกิด ผลของการวิจัย ทั้งในการให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ ข้อมูลที่ได้มาจากการวิจัยมาพัฒนา

ขอขอบคุณ สถาบันการพลศึกษา ที่ได้ให้ทุนพัฒนานาฏการของสถาบันฯ โดยให้ ทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งหมด รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและ ประสานงานแก่ผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคามที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาใน ครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ได้ให้ กำลังใจและช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง

สุชิตา สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	5
3. ขอบเขตการวิจัย	5
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาศาสนาบันการพลศึกษา	42
3. ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา	54
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	82
1. วิธีการวิจัย	82
2. ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา	83
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	87
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	87
5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	88
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	89
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่วงการวิจัย	90

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่วงการพัฒนา	138
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	166
1. สรุปผลการวิจัย	167
2. อภิปรายผลการวิจัย	171
3. ข้อเสนอแนะ	173
บรรณานุกรม	175
ภาคผนวก	181
ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย	182
ประวัติผู้เขียน	241

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การกำหนดกรอบการประเมิน	24
ตารางที่ 2	ตัวอย่างแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
ตารางที่ 3	ตัวอย่างการวิเคราะห์จุดเด่น/จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อจัดทำโครงการส่งเสริม/แก้ไข	31
ตารางที่ 4	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายในของสถานศึกษา	38
ตารางที่ 5	ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	41
ตารางที่ 6	การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน	52
ตารางที่ 7	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินในภาพรวมของทักษะการเขียน	63
ตารางที่ 8	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนของการเขียนเชิงสร้างสรรค์	64
ตารางที่ 9	ระดับความคิดเห็นของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	94
ตารางที่ 10	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและจัดการ	95
ตารางที่ 11	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร	98
ตารางที่ 12	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านงบประมาณและทรัพยากร	100
ตารางที่ 13	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการสอน	102
ตารางที่ 14	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนการสอน	104
ตารางที่ 15	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 7 ด้านผู้เรียน	107
ตารางที่ 16	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 8 ด้านเครื่องจักร วัสดุฝึกและโรงฝึกงาน	110
ตารางที่ 17	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	111
ตารางที่ 18	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชน	112
ตารางที่ 19	ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	20	สรุปจำนวนองค์ประกอบย่อยและจำนวนตัวบ่งชี้จำแนกตามองค์ประกอบ 11 ข้อ	115
ตารางที่	21	ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	116
ตารางที่	22	ระดับความคิดเห็นดัชนีและเกณฑ์การประเมินในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและจัดการ	118
ตารางที่	23	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	121
ตารางที่	24	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร	123
ตารางที่	25	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้สอน	124
ตารางที่	26	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน	126
ตารางที่	27	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 6 ด้านผู้เรียน	128
ตารางที่	28	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 7 ด้านงบประมาณและทรัพยากร	130
ตารางที่	29	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์	131
ตารางที่	30	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	133
ตารางที่	31	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 32	ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพ บรรยากาศในสถานศึกษา	136
ตารางที่ 33	สรุปจำนวนองค์ประกอบและจำนวนตัวบ่งชี้ จำแนก ตามองค์ประกอบ 11 ข้อในขั้นตอนการพิจารณา คัดชั้นและเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายในสำหรับคณะ ศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	138
ตารางที่ 34	ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	139
ตารางที่ 35	ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบในการพัฒนาคัตินี และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	141
ตารางที่ 36	องค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ	142
ตารางที่ 37	องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	145
ตารางที่ 38	องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร	147
ตารางที่ 39	องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน	149
ตารางที่ 40	องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน	150
ตารางที่ 41	องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน	153
ตารางที่ 42	องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร	156
ตารางที่ 43	องค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์	157
ตารางที่ 44	องค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	159
ตารางที่ 45	องค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและ ชุมชน	160
ตารางที่ 46	องค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	162
ตารางที่ 47	แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพล ศึกษาวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	165

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	วงจรการทำงานแบบ PDCA
ภาพที่ 2	ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ภาพที่ 3	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่าง ๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ
ภาพที่ 4	ขั้นตอนการวางแผน
ภาพที่ 5	การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา
ภาพที่ 6	กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน
ภาพที่ 7	การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ
ภาพที่ 8	ประเภทของการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมิน CIPP
ภาพที่ 9	ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบการประเมิน CSE
ภาพที่ 10	กรอบแนวคิดในการวิจัย
ภาพที่ 11	องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาตามระบบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต
ภาพที่ 12	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ภาพที่ 13	กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา
ภาพที่ 14	ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน
ภาพที่ 15	แสดงขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 8 ขั้นตอน

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องสามารถพึ่งตนเอง และแข่งขันกับต่างประเทศ แนวทางการพัฒนาที่ดีที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศ ดังนั้นระบบการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศ ย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่ชี้นำการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของคน คุณสมบัติของคนจึงเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ หลายประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนา ต่างได้ทุ่มเทกำลังในด้านความคิดและทรัพยากรของประเทศ ที่จะปฏิรูปหรือพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเอง อยู่รอด และแข่งขันกับนานาประเทศได้ สำหรับการศึกษาของประเทศไทย ได้ลงทุนเป็นจำนวนไม่น้อย แต่หากประชากรที่เข้ารับการศึกษ ไม่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพหรือมาตรฐาน ย่อมเป็นการสูญเปล่าในแง่การลงทุนของประเทศ

วิกฤติการณ์ของการศึกษาในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านคุณภาพทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการแก้ไขปัญหา หลายหน่วยงานได้เริ่มวางแผนทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) แม้หน่วยงานที่มีส่วนสำคัญที่กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ดังเช่น คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ในสรุปสาระสำคัญ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2549 – 2553) ว่าแนวคิดของการพัฒนา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในอดีต ได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาได้มุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อส่งออก โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ มาใช้ขยายฐานการผลิตเพื่อสร้างรายได้และการมีงานทำ อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และความเจริญทางด้านวัตถุที่มากขึ้นมิได้หมายความว่า คนไทยและสังคมไทยจะมีความสมบูรณ์พูนสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ดีงาม และเรียบง่ายของสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนไปพร้อมกับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และความไม่มั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม การพัฒนาที่ท้าทายต่อการอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของสังคมไทยในอนาคต คือ การพัฒนาคน

ซึ่งต้องดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนากลไก การติดตามผลและประเมินผล โดยการจัดทำเครื่องชี้วัดความสำเร็จของแผนในหลายมิติหลายระดับ รวมทั้งจัดให้มีกลไกการติดตามประเมินผลเป็นประจำทุกปี เปิดโอกาสให้ประชากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการพัฒนาอย่างกว้างขวาง

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าปัญหาทั้งในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่จำเป็นจะต้องหาทางพัฒนาปรับปรุง โดยปัญหาทั้ง 2 ด้านนี้แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนของการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยใช้ระบบการประเมินผลเป็นกลไกในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา หรือพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเอง อยู่รอดและแข่งขันกับนานาประเทศได้ จึงจำเป็นต้องใช้ระบบการประเมินผลเป็นกลไกในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินผลจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษา ต้องนำมาใช้ควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524 หมวด 6 เรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรา 47 กล่าวว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และมาตรา 49 กล่าวว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงการจัดให้มีระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. ระบบประกันคุณภาพภายใน
2. ระบบประกันคุณภาพภายนอก

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกแห่งกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพ และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาต้องทำอย่างต่อเนื่องและรายงานต่อสาธารณชน ระบบการประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยกำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็น

หน่วยงานที่มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาให้ค้ำประกันความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

นอกจากนั้นแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2555) มีกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนภายใต้การศึกษาริบทที่เกี่ยวข้ออันประกอบด้วย แนวทางการพัฒนา ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (มาตรา 43, มาตรา 73 และมาตรา 81) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวทางพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและแนวโน้มทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และสิ่งแวดล้อม จากกรอบแนวคิดต่าง ๆ จึงนำมาสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ระยะที่ 10) รวม 9 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ 8 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกสังกัดมีคุณภาพ มาตรฐานที่ทัดเทียมกัน โดยมุ่งจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา รับรองมาตรฐานคุณภาพ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายึดหลักการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน และใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา (ต่อศักดิ์ ประศาสนศิลป์, 2544)

สถาบันการพลศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพ และมาตรฐานของสถาบันการพลศึกษา โดยในปีการศึกษา 2551 สถาบันการพลศึกษาได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันให้ใช้มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสิ้น 7 มาตรฐาน 50 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นมาตรฐานของสถาบันระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อมาตรฐานการประเมินคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของตัวบ่งชี้ทั้งระดับสถาบันและระดับคณะวิชาเหมือนกัน พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล และรูปแบบการรายงานการประเมินตนเองเพื่อให้ทุกวิทยาเขตนำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน หลังจากนั้นเมื่อสิ้นปีการศึกษา ได้มีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน โดยมีวิธีการและหลักเกณฑ์การประเมิน 2 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การประเมินระดับตัวบ่งชี้ และ (2) การประเมินระดับมาตรฐาน ซึ่งเมื่อเสร็จสิ้นการประเมิน

คุณภาพภายในต้องมีการทบทวนระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะส่งผลต่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาต่อไป (สถาบันการพลศึกษา, 2550)

กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายในสถาบันการพลศึกษา ได้กำหนดนโยบายไว้ดังนี้ (1) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 (2) เป็นตัวบ่งชี้ที่ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ไม่ให้เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานแก่สถาบันอุดมศึกษา (3) เป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ สำหรับตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการจะกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีพร้อมทั้งเสนอแนะตัวอย่างแนวทางการพัฒนาได้ด้วย (4) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน และด้านบุคลากรการเรียนรู้วัฒนธรรม (5) จำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น เป็นเพียงจำนวนและเกณฑ์ขั้นต่ำ ของสถาบัน ซึ่งในระดับวิทยาเขต สามารถเพิ่มเติมตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในส่วนของอัตลักษณ์ของวิทยาเขตได้ตามความเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของแต่ละวิทยาเขต (6) การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน (สถาบันการพลศึกษา, 2551)

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม จึงมีความสนใจศึกษา การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการวางแผนตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา ซึ่งเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษานอกต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศ้นและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร ศึกษานการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาศ้นและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร ศึกษานการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิทยาเขตมหาสารคาม อุดรธานี ศรีสะเกษ และชัยภูมิ ที่เปิดทำการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) มีจำนวน 4 แห่ง

2. สารสำคัญของ การประเมินคุณภาพภายใน ครอบคลุมปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

2.1 มาตรฐาน

2.2 ตัวบ่งชี้

2.3 เกณฑ์

3. การวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปีการศึกษา 2551

4. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของศึกษานการพลศึกษา จำนวน 11 ท่าน

4.2 ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ และ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในคณะศิลปศาสตรศึกษานการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 ท่าน

4. นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

1. ศ้น หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2. เกณฑ์ หมายถึง ข้อกำหนดที่มีไว้สำหรับการเปรียบเทียบ ที่บ่งบอกว่าตัวบ่งชี้ต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3. องค์ประกอบ หมายถึง ภารกิจต่าง ๆ ที่สถานศึกษาสมควรดำเนินการ เพื่อให้สถานศึกษานั้น ๆ มีคุณภาพ

4. การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการการหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อพิจารณา วินิจฉัยตัดสินผลเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติงานของสถานศึกษาว่าบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

5. การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

6. คณะศิลปศาสตร์ หมายถึง คณะวิชาที่เปิดทำการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาตรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา ในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

7. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ใน 4 จังหวัด ได้แก่ มหาสารคาม อุรธานี ศรีสะเกษ และชัยภูมิ

5. ประโยชน์ของการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ จะส่งผลก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ได้ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
2. ทำให้สถานศึกษาสังกัดสถาบันการพลศึกษา โดยเฉพาะคณะศิลปศาสตร์ มีระบบการตรวจสอบคุณภาพภายใน เป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน
3. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการสถาบันการพลศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มีความเข้าใจดัชนี และเกณฑ์ในระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน พร้อมทั้งติดตามและปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไป
4. เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับสถาบันการพลศึกษา ในคณะและระดับอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันการพลศึกษา
3. ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ระบุว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก” และในมาตรา 48 ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” โดยมีสาระสำคัญที่สรุปได้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการประเมินตนเองทุกปี โดยการดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานตามปกติ และต้องเปิดเผยผลการดำเนินงานของตนเองต่อสาธารณชน พร้อมทั้งจะถูกตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลภายนอกในทุก 5 ปีด้วย โดยบุคลากรภายในสถานศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล และทำการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อพัฒนา

คุณภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาก่อนรับการประเมินผลภายนอกต่อไป
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543ก)

การประกันคุณภาพภายในเป็นการควบคุมและตรวจสอบโดยตนเอง จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน หรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

1.2 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข: 11) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 นั้น ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่เป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้มีผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข: 6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลักดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบ ด้วยการวางแผนการ ดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนูญสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินงานที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมิน มาใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษา กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อย ก่อนเริ่มปี การศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานโดยสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษา แจ้งให้ ผู้ปกครอง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนพร้อมที่ จะให้ผู้สนใจขอดูได้ตลอดเวลา

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ควรมีการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานตามแนวความคิดหลักดังต่อไปนี้

1. แนวคิดตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดตามระบบการบริหาร

1. แนวคิดตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ปนัดดา เกียรติกุล และคณะ (2541) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพ

การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544ข) ที่ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ว่าต้องประกอบด้วยการดำเนินงานตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐาน ด้านผลผลิต บัณฑิต และกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

2.2 การติดตามและตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 การปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

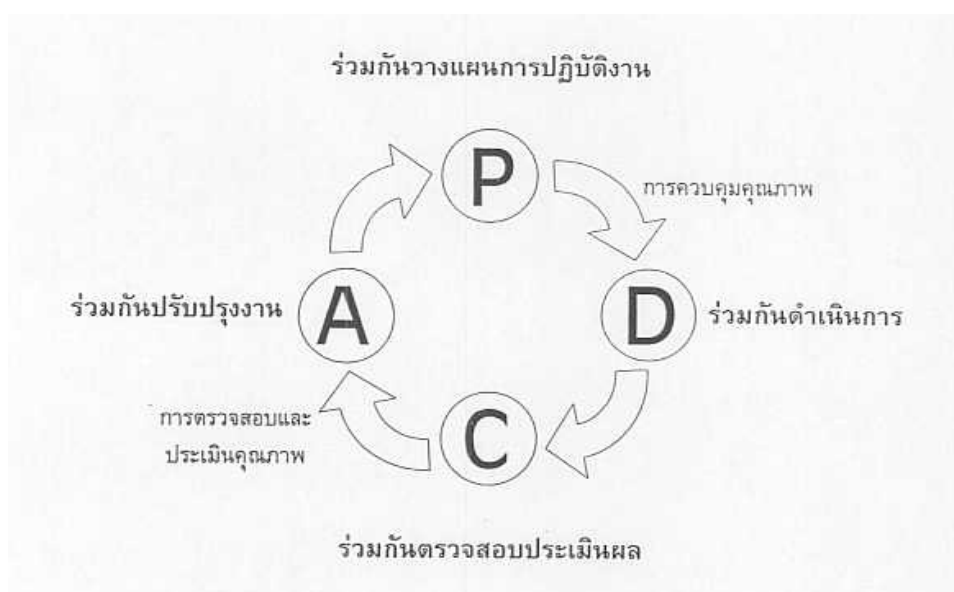
3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

2. แนวคิดตามหลักการบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักการบริหารนั้น เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้บริหารและครูในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดีบรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนด โดยการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่บุคลากร

ทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุง แล้วจึงร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดของการทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกว่าเป็นงานปกติ เป็นการมองตนเองและประเมินตนเอง ซึ่งทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่มั่นคงเป็นจริง พร้อมต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วยการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วยการร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน ร่วมกันดำเนินการตามแผน ร่วมกันตรวจสอบประเมินผล และนำผลการประเมินมาร่วมกันปรับปรุงงาน จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ภาพที่ 1 วงจรการทำงานแบบ PDCA (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

จากแผนภาพข้างต้น การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพก็คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) คือการที่สถานศึกษาร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) คือ

การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตาม เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่ หน่วยงานต้นสังกัดที่เข้ามาช่วยติดตาม และประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เพื่อให้ ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจและเกิดความ ตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544) ยังได้เสนอแนวคิดหลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถาบันเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันนั้น เพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาได้ ดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ต้องการ

โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

1. มีการจัดองค์กรและกลไกรองรับงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ระดับคณะวิชา ระดับภาควิชา แผนกวิชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีบทบาทหน้าที่ในการ กำหนดแนวทางดำเนินงาน จัดทำคู่มือการควบคุมคุณภาพ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพ การตรวจสอบติดตามผล

2. พัฒนาระบบในการประกันคุณภาพภายใน ที่เหมาะสมกับลักษณะของสถาบันของตน และเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานการ ประเมินคุณภาพการศึกษา

3. กำหนดองค์ประกอบในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของ สถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ ปรัชญา พันธกิจ และเป้าหมายของสถาบัน คณะวิชา ภาควิชา

3.2 การดำเนินงานตามภารกิจหลักของสถาบัน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต รวมถึงการเรียน การสอน และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาการ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนภารกิจอื่น ๆ อันเป็นพันธกิจเฉพาะของสถาบัน

3.3 กระบวนการบริหาร ได้แก่ การบริหารและการจัดการ การเงินและงบประมาณ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

4. จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพ เพื่อให้หน่วยงานทั้งภายในและ ภายนอกได้ทราบถึงหลักและวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบในการ ดำเนินงาน ตลอดจนระบบกลไกในการประกันคุณภาพตามองค์ประกอบ

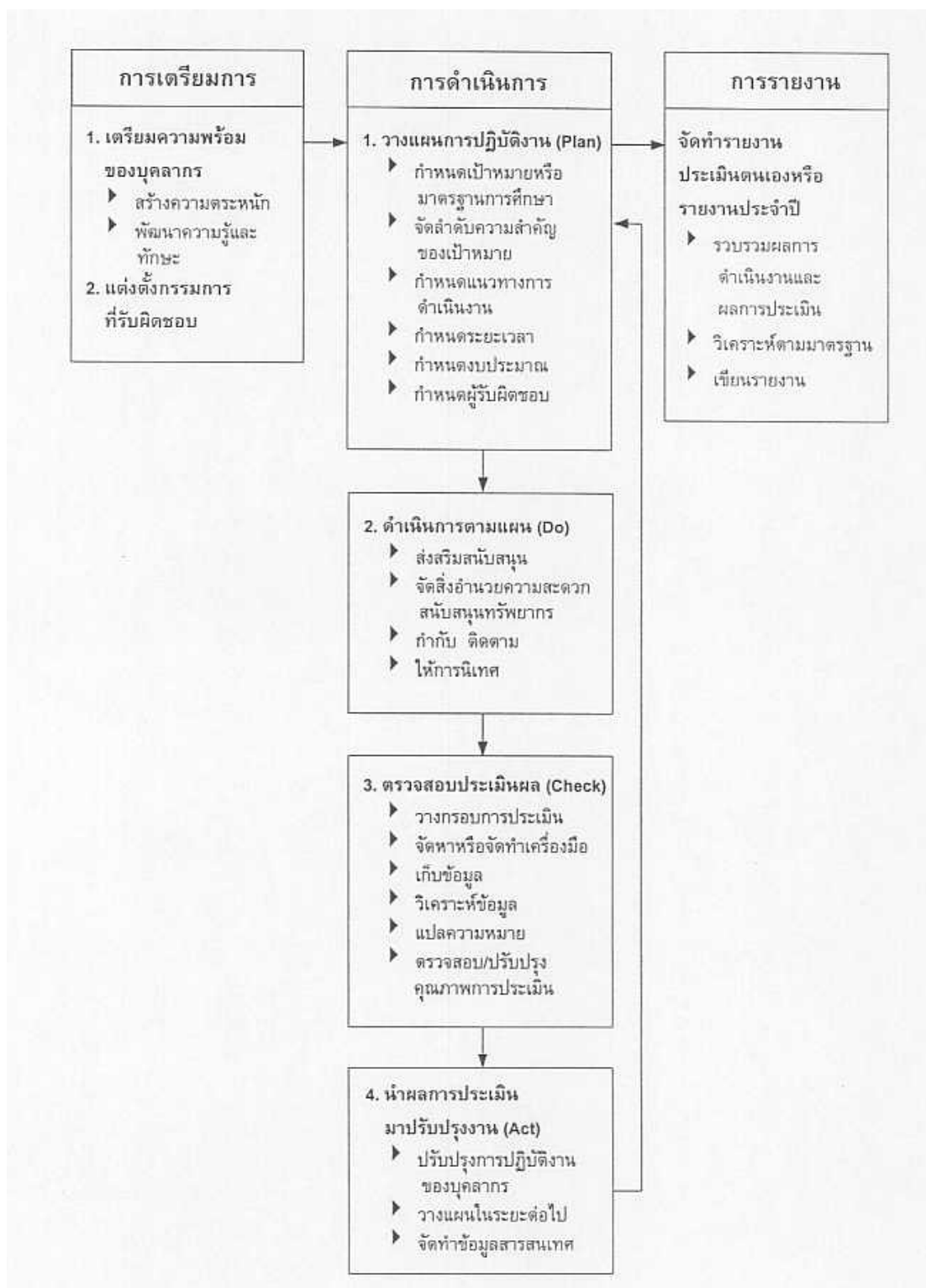
5. กำหนดให้หน่วยงานภายในจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self-Study Report) โดยให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อรองรับการตรวจสอบและประเมินผลทั้งภายในและภายนอก

1.4 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข) กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยผู้วิจัยนำเสนอในประเด็นสำคัญ ดังนี้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นเรื่องเดียวกับระบบการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ หรือวงจร PDCA การประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการหรือกระบวนการในการทำงานตามปกติของสถานศึกษา โดยการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ ซึ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยคำนึงถึงเงื่อนไขข้างต้นควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากร และจัดให้มีกลไกในการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว หลังจากนั้นบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน และแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
2. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
3. การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

1. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ก็คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้ว จึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระนอกจากนั้น บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้าน จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยอาจดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน และการทำงานเป็นทีม การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึก และสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศ คนละทาง และไม่มีทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่ต้องปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อน โดยรูปแบบที่ควรใช้ ได้แก่

(1) สถานศึกษาที่บุคคลแกนนำซึ่งมีความพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ควรจัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วิทยากรของสถานศึกษาเอง เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของครูที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และศักยภาพของสถานศึกษาที่สามารถพึ่งตนเองได้ อันเป็นปรัชญาของการประเมินแนวใหม่ ที่ต้องการให้บุคลากรภายในเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเอง

(2) ในกรณีมีการมอบหมายให้บุคลากรที่เป็นแกนนำ มีบทบาทในการชี้แจงและทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานด้วยตนเองไม่ประสบความสำเร็จ ก็จำเป็นต้องจัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพหรือฝีมือมาช่วยโน้มน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกันคุณภาพด้วยใจ ดังกรณีตัวอย่างของสถานศึกษานำร่อง ซึ่งพบว่าการใช้ยุทธวิธีปลูกจิตสำนึกด้วยการเชิญวิทยากรมืออาชีพมาพูดให้บุคลากรทุกคนรับทราบพร้อมกัน ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาที่แต่เดิมไม่ค่อยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานเกิดการตื่นตัว และลุกขึ้นมาเริ่มงานทันที

(3) การชี้แจงทำความเข้าใจ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยบุคลากรภายในหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน ไม่ควรชี้แจงเฉพาะแกนนำหรือคณะทำงานเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึง และร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการต่อไป

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อย และยังไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอนรวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเอง จึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้โดยรูปแบบที่ควรใช้ คือ

(1) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุม หากสามารถหาบุคลากรที่มีความสามารถจะเป็นแกนนำได้ ก็ควรมอบหมายให้แกนนำเป็นผู้รับผิดชอบจัดการในเรื่องนี้

(2) ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น ควรแบ่งเป็นช่วง ๆ ตามกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละช่วง ดังนี้

ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อจากนั้นก็ให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

ช่วงที่สอง เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบ และวางแผนการประเมินการสร้างเครื่องมือการประเมิน ต่อจากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามกรอบและแผนการประเมิน

ช่วงที่สาม เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Study Report) โดยการจัดประชุมปฏิบัติการหลังคาที่บุคลากรมีการปฏิบัติงาน และมีการประเมินตนเองตามแผนไปแล้วระยะหนึ่ง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา แต่ในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมาย ในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน โดยคณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าว อาจไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นมาใหม่ ถ้าสถานศึกษามีกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่แล้ว ก็ให้กรรมการ

เหล่านี้รับผิดชอบเป็นกรรมการประกันคุณภาพในด้านต่าง ๆ ได้เลย แล้วให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่าย หรือทุกระดับที่ปฏิบัติงานตามปกติเข้าร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการทำงานปัจจุบันให้ดีขึ้น ผู้ดำเนินการจึงต้องเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำ ไม่ใช่ มอบหมายให้คนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ มาดำเนินการ ในกรณีที่สถานศึกษายังไม่มีกรรมการ ใดๆ เลย ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมอบหมายให้บุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการ เพื่อช่วยกันจัดทำแผน ดำเนินการพัฒนา และประเมินคุณภาพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ ตามภารกิจของตน

การตั้งคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรอยู่ในคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ประจำวิชา ควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอน ด้านครูและนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายบริหาร ควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการบริหารและเกี่ยวกับผู้ที่ทำงานด้านการบริหารจัดการเป็นต้น และมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบในภาพรวมทั้งหมด

การมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหาร และการให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตนเอง จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงานตามภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาครอบคลุมด้านครบทุกด้าน

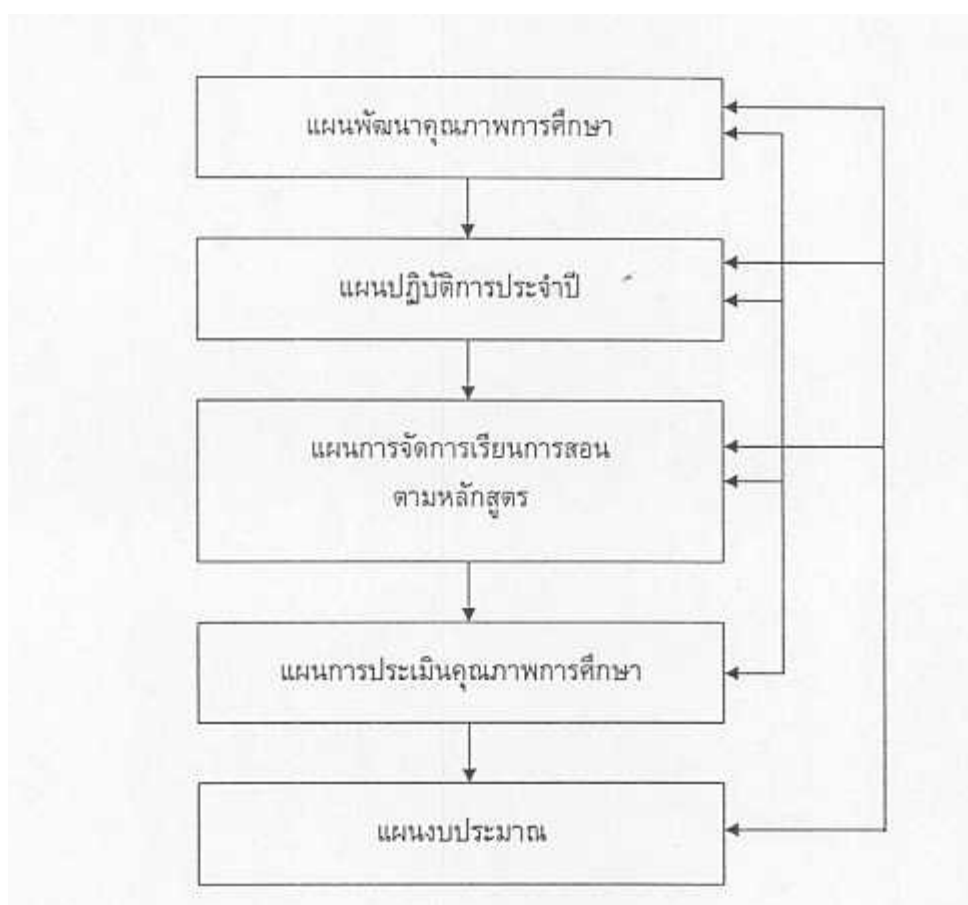
2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในจะประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน

การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่าง ๆ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา ซึ่งแผนต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกัน ดังแสดงไว้ในภาพที่ 3

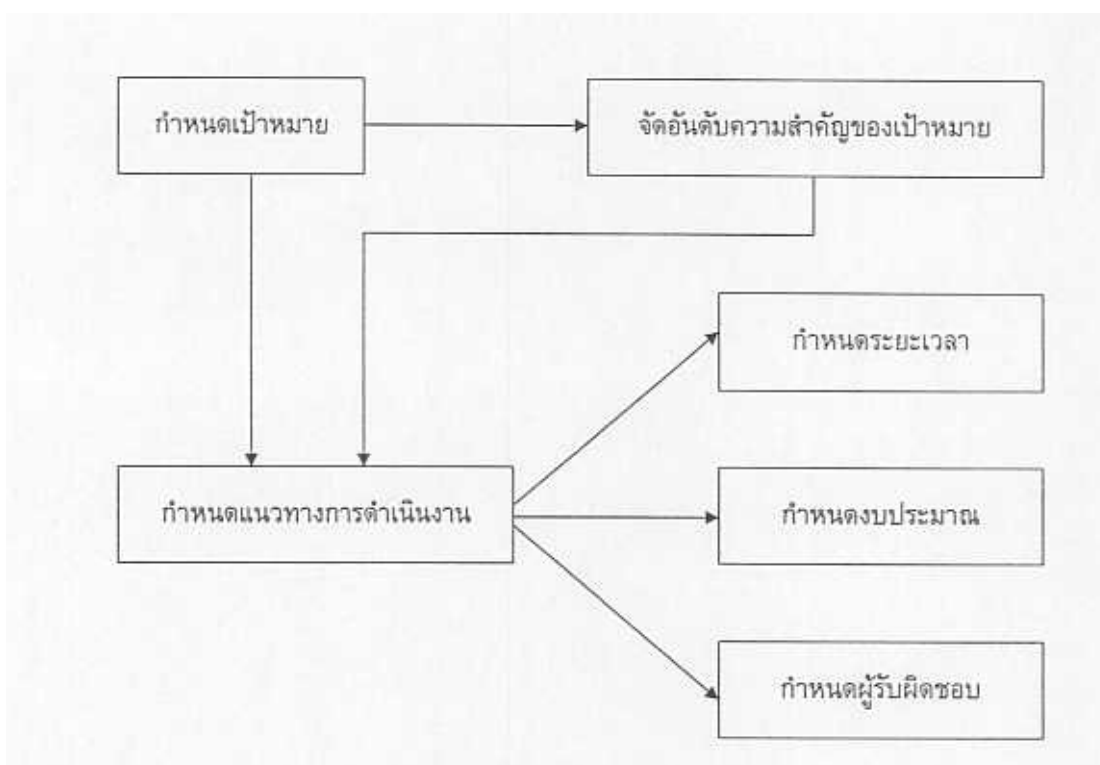

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่าง ๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

ในการจัดทำแผนต่าง ๆ นั้น ควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วยเพื่อใช้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใด ใช้วิธีการ รูปแบบอย่างไรในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร ครูและนักเรียน นอกจากนี้

ควรต้องคิดงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผน จัดทำเป็นแผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา

ขั้นตอนการวางแผน ในการวางแผนใด ๆ ก็ตาม จะมีขั้นตอนการวางแผนที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมาย การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ การกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ และการกำหนดงบประมาณที่จะใช้ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการวางแผน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

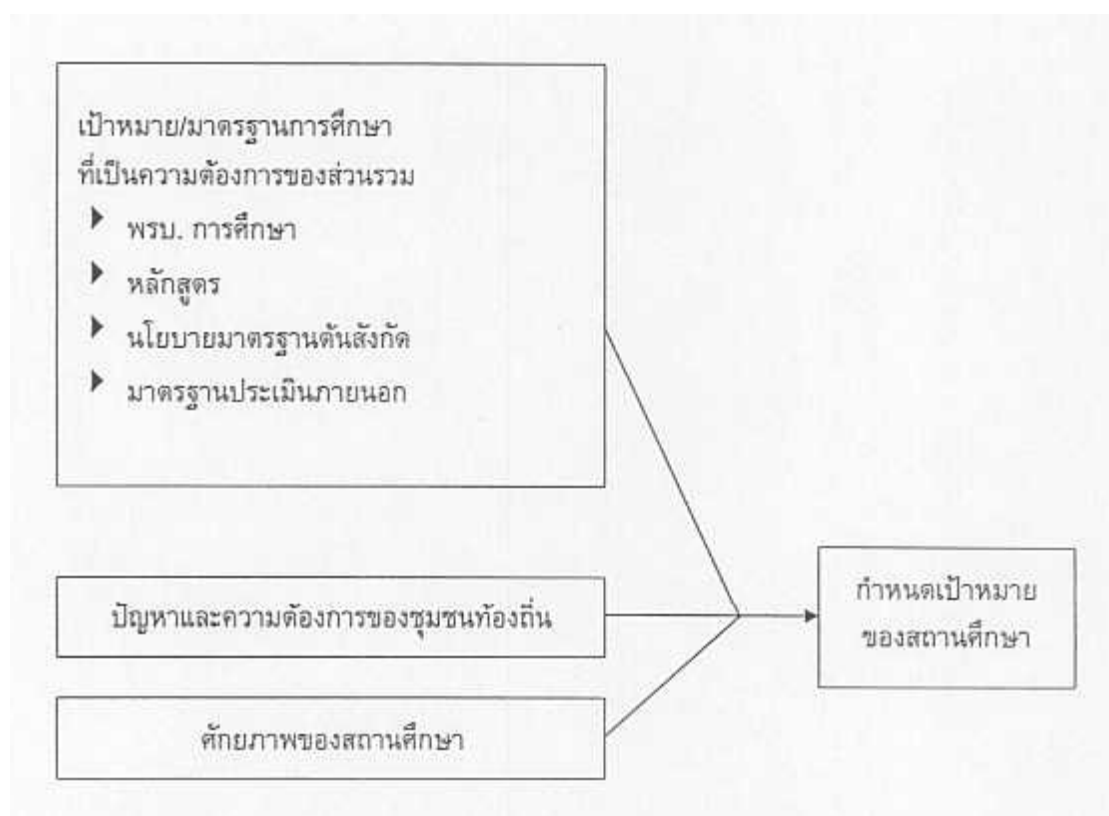
1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนควรจะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย ที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรจะระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญสถานศึกษา และใช้เป็นหลักหรือทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากนั้นก็จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควรครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนการสอน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม การประเมินผล การกำกับตรวจสอบและการรายงาน ซึ่งการกำหนดเป้าหมาย อาจทำได้โดยมีวิธีการ ดังนี้

- (1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน ข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรศึกษาวิเคราะห์

คือ เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาหลักที่เป็นความต้องการส่วนรวมของสังคม สภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นและชุมชน และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงภาพของสถานศึกษา ตามความเป็นจริง

(2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลต่าง ๆ และสังเคราะห์เพื่อประสานความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งความต้องการส่วนรวม ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จะช่วยให้สถานศึกษามีความเข้าใจสามารถวางแผนและทำงานได้ง่ายขึ้น เพราะหากสามารถกำหนดเป้าหมายหลักที่เป็นความต้องการร่วมกันของฝ่ายต่าง ๆ ได้แล้ว ก็จะสามารถนำผลที่ได้จากการดำเนินการตามเป้าหมายนั้น ไปใช้ในการรายงานหรือตอบสนองความต้องการของหน่วยงาน หรือฝ่ายต่าง ๆ ได้พร้อมกัน

ในส่วนที่มีความแตกต่างกัน แต่สถานศึกษาและชุมชนเห็นว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นหรือเป็นสิ่งที่ต้องการ ก็อาจเพิ่มเป็นเป้าหมายที่ต้องการมุ่งเน้นเป็นพิเศษเฉพาะของสถานศึกษานั้นได้

ภาพที่ 5 การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2543)

1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการนั้น เป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใด เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้น ๆ ให้เหมาะสม สถานศึกษาบางแห่งที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเพิ่มเติมนอกเหนือจากเป้าหมายหรือมาตรฐานของต้นสังกัดและมาตรฐานประเมินภายนอก ซึ่งเป็นมาตรฐานหลักที่ต้องทำอยู่แล้ว อาจไม่เห็นความจำเป็นของการจัดอันดับความสำคัญ ก็อาจจะข้ามขั้นตอนนี้ไปก็ได้ แต่สำหรับสถานศึกษาที่มีความต้องการเฉพาะของชุมชนท้องถิ่นและของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นหลายเป้าหมาย สถานศึกษาบางแห่งที่มีบุคลากรและทรัพยากรจำกัด อาจใช้การจัดอันดับความสำคัญเป็นเทคนิคที่ช่วยตัดสินใจให้การทำงานมีประสิทธิภาพ โดยอาจมุ่งดำเนินการบางเป้าหมายหลักก่อน แต่เป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเป้าหมายอื่นตามมาพร้อมกันไปด้วย เป็นต้น

การจัดอันดับความสำคัญอาจทำได้โดยตั้งประเด็นเพื่อพิจารณา เช่น การพิจารณาจากความต้องการของส่วนรวมระดับประเทศ ความจำเป็นเร่งด่วน ความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา ศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมายนั้น แล้วให้ค่าน้ำหนักหรือความสำคัญเป็นคะแนน ประเด็นเพื่อพิจารณาและการให้ค่าน้ำหนักหรือความสำคัญเป็นคะแนนนั้น โดยอาจปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดอันดับความสำคัญได้ชัดเจน และตรงตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

เมื่อคณะกรรมการหรือคณะทำงานร่วมกันพิจารณาให้คะแนนในแต่ละประเด็น แล้วรวมคะแนน คะแนนรวมที่ได้จะช่วยในการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายให้ชัดเจนขึ้น แต่อาจจะนำเหตุผลอื่นมาพิจารณาประกอบในการจัดอันดับด้วย เช่น เป้าหมายที่ได้คะแนนรวมสูง เพราะเป็นความต้องการส่วนรวมของประเทศและเป็นเรื่องเร่งด่วน แต่เมื่อพิจารณาศักยภาพของสถานศึกษาตามเป้าหมายหรือมาตรฐานนั้น พบว่า มีมาตรฐานในเรื่องดังกล่าวที่อยู่แล้ว เพียงแค่รักษาไว้อย่าให้ตกต่ำกว่าเดิม ก็อาจปรับอันดับความสำคัญโดยนำเป้าหมายอื่นที่ได้คะแนนใกล้เคียงกัน แต่เป็นเป้าหมายที่มีจุดด้อยต้องพัฒนามาก มาเป็นเป้าหมายที่มีอันดับความสำคัญมากกว่าได้

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย การคิดโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องคิดโครงการให้ได้จำนวนมาก หรือไม่จำเป็นว่าทุกเป้าหมายจะต้องมีโครงการเฉพาะของเป้าหมายนั้นในทางปฏิบัติจริง หากสามารถคิดโครงการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้สำเร็จ

และเป้าหมายนั้นเอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมายอื่นต่อไปได้ ก็อาจขยายโครงการนั้น โดยจัดกิจกรรมในโครงการนั้นเพิ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอื่น ๆ ต่อไปได้ด้วย เป็นการทำงานแบบบูรณาการ ซึ่งจะเป็นการคิดโครงการที่ดีและมีประโยชน์เชื่อมโยงกัน อีกทั้งไม่เป็นการสร้างงานให้บุคลากรมากเกินไป โดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษานขนาดเล็ก และยังทำให้สามารถระดมคนและทรัพยากรเพื่อบริหารจัดการในเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ดีกว่าจะกระจายคนและทรัพยากรไปทำโครงการเล็ก ๆ น้อย ๆ มากมาย

1.4 การกำหนดระยะเวลา ในการทำแผนนั้นควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนด้วยการกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพเพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไรต้องเร่งดำเนินการก่อน หรืออาจรอได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงานได้ว่า มีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

1.5 การกำหนดงบประมาณ ควรคิดงบประมาณที่ต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน หรือในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าว สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผน

เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรจะมีเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระหว่างการทำงานผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ หรือมีปัญหาใด ๆ หรือไม่ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งแวดล้อมความสะอาด สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับติดตาม (Motoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง

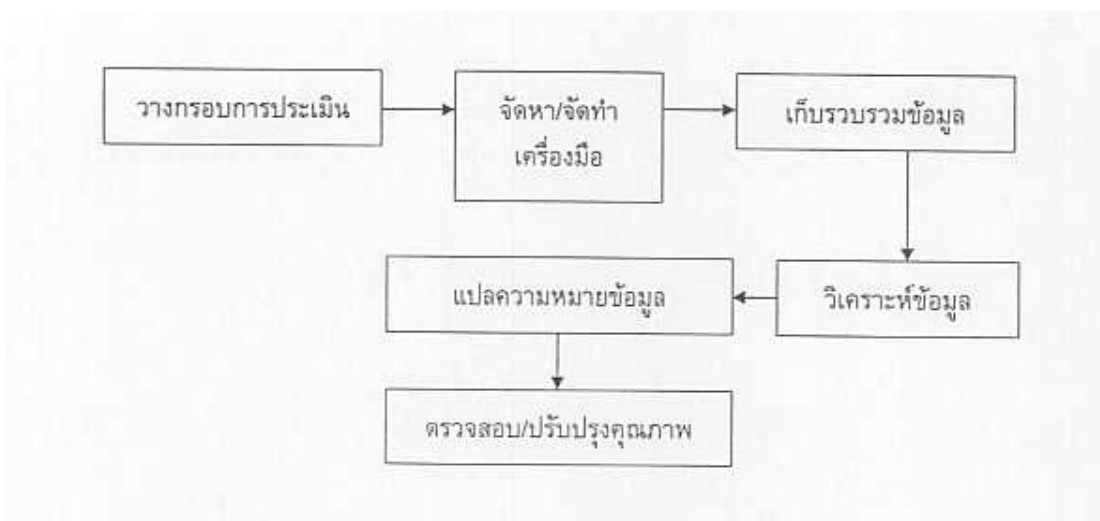
ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

3. การตรวจสอบประเมินผล

การประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้อง จะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมิน และไม่ใช่เรื่องที่ทำยาก ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่มียอยู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหาร ผลงานหรือการบ้าน ตลอดจนการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วเพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น

ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่า การดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อนจุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินสรุปรวม เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

จากการสรุปสังเคราะห์กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายในตามแนวคิดพื้นฐานของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Evaluation) พบว่า กิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2543)

โดยมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

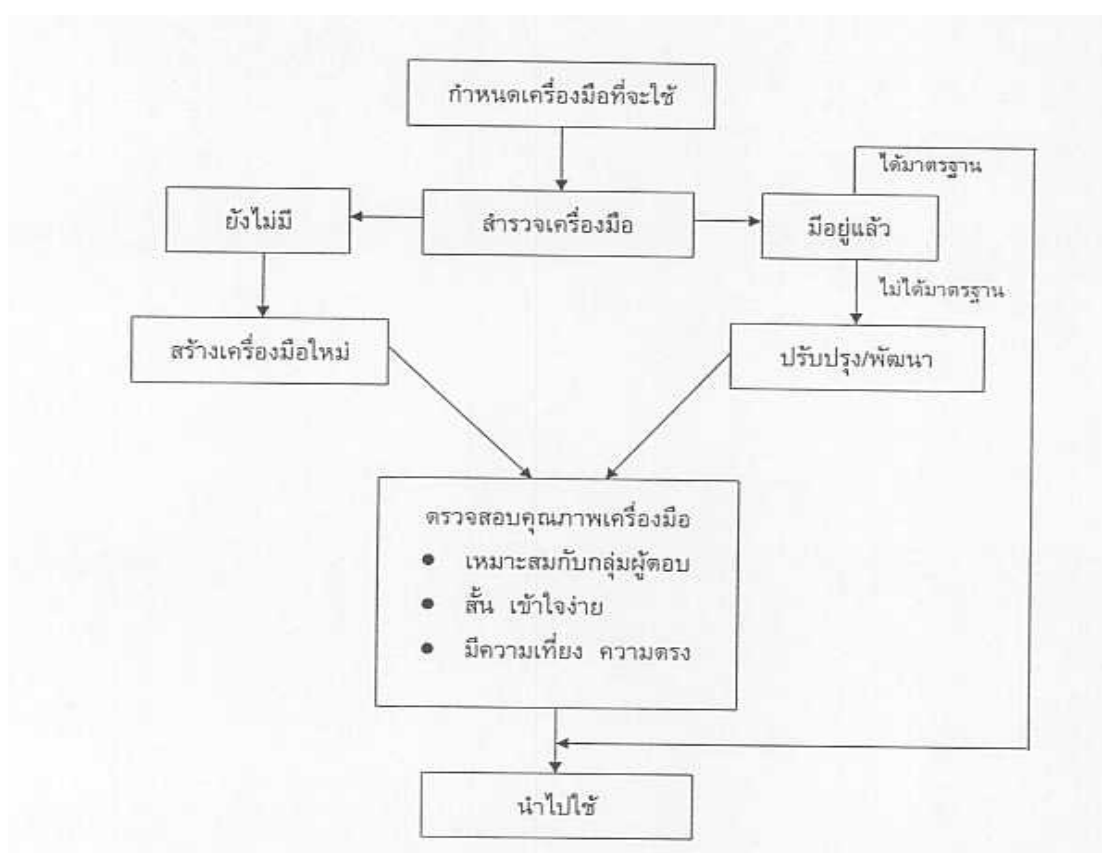
3.1 การวางกรอบการประเมิน คณะกรรมการควรประชุมร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการ
วางกรอบประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมินและมี
รูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร โดยในการกำหนดกรอบการประเมินอาจจะพิจารณาประเด็น
ต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดกรอบการประเมิน

เป้าหมาย/ มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การ ประเมิน	ช่วงเวลา ที่ ประเมิน	ผู้รับผิดชอบ ประเมิน

กรอบการประเมินควรจะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดว่าควรประเมินอะไร เรื่องใดมีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ต่อจากนั้นจึงพิจารณาต่อไปว่า ตัวบ่งชี้เหล่านั้นจะต้องใช้ข้อมูลอะไร แล้วสำรวจว่าสถานศึกษามีข้อมูลนั้นแล้วหรือยัง จะนำมาใช้ได้หรือไม่ ถ้ามีข้อมูลอยู่แล้ว เช่น ข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูงที่ใช้วัดสุขภาพทางกายของผู้เรียน ก็ไม่ต้องเก็บข้อมูลใหม่ ถ้ายังไม่มีข้อมูล หรือมีแต่เป็นข้อมูลที่ล้าสมัย ก็ต้องเก็บใหม่ โดยพิจารณาว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นจะใช้เครื่องมือชนิดใด จะเก็บข้อมูลจากใคร จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบในการประเมิน เพื่อสะดวกในการกำกับติดตามงานของคณะกรรมการและผู้บริหาร

3.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะใช้เครื่องมือชนิดใด หลังจากนั้นจึงจัดหา/จัดทำเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การประเมินผลภายในอาจใช้เครื่องมือได้หลากหลาย การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ที่จะวัด เช่น ถ้าวัดเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ก็อาจใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือหลัก และใช้เครื่องมืออื่น ๆ ประกอบ เช่น การพิจารณาผลงานของผู้เรียน การตั้งคำถามในห้องเรียน การสังเกตพฤติกรรม แต่ถ้าวัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ คุณธรรม อาจจะใช้การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมเป็นหลัก โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน หรือใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการวัด เป็นต้น

เครื่องมือที่กำหนดสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น ไม่จำเป็นต้องจัดทำใหม่ทั้งหมด ให้สำรวจว่ามีเครื่องมือดังกล่าวแล้วหรือยัง ถ้ามีอยู่แล้วและเป็นเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน เช่น ถ้ามีข้อสอบมาตรฐานที่วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็สามารถนำไปใช้ได้เลย แต่ถ้ายังไม่ได้มาตรฐานก็ต้องพัฒนาและปรับปรุงให้มีคุณภาพ โดยการนำไปทดลองและปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

ในกรณีที่เครื่องมือวัดเรื่องเดียวกันมีหลายชุด เพราะมีหลายคนทำ ก็ร่วมกันนำเครื่องมือเหล่านั้นมาปรับปรุง/พัฒนาให้เป็นเครื่องมือชุดเดียวกัน แล้วนำไปใช้ร่วมกันไม่ว่าต่างคนต่างมีเครื่องมือที่ใช้กันไปคนละทิศคนละทาง

ในกรณีที่สถานศึกษาสำรวจแล้วพบว่ายังไม่มีเครื่องมือ จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือใหม่แล้วจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง

การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยอาจนำเครื่องมือไปทดลองใช้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าได้ผลตรงกับความจริงตามการสังเกตของครูหรือไม่ นอกจากนั้นควรพิจารณาความเหมาะสมที่จะใช้เครื่องมือ นั้นกับกลุ่มคนที่เก็บรวบรวมข้อมูล เช่น ถ้าเป็นเด็กเล็กไม่สามารถเขียนตอบคำถามยาว ๆ ได้ ก็ควรใช้วิธีพูดคุยตั้งคำถามง่าย ๆ สั้น ๆ หรือถ้าเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง ก็ควรดูระดับการศึกษา และประเด็นที่จะถามในเครื่องมือด้วย เพื่อสร้างเครื่องมือให้เหมาะสม ถ้าผู้ตอบเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือได้ก็อาจใช้แบบสอบถามที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้ภาษาวิชาการ ถ้าเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือไม่ได้ก็ต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ เป็นต้น นอกจากนั้นประเด็นคำถามควรเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องและสามารถให้ข้อมูลได้

เครื่องมือที่ใช้ต้องง่ายในการตอบ ไม่รบกวนเวลาและไม่เป็นภาระกับผู้ให้ข้อมูล ต้องพยายามหลอมรวมเครื่องมือให้สามารถวัดสิ่งที่เกี่ยวข้องกันด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน ถ้าหากเป็นข้อคำถามก็พยายามใช้ข้อคำถามให้น้อยเท่าที่จำเป็น การใช้เครื่องมือมากเกินไปอาจทำให้เกิดปัญหาผู้ให้ข้อมูลไม่อยากตอบ และเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้เก็บข้อมูล

นอกจากนั้น ควรคำนึงอยู่เสมอว่า ผลงานของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรียงความ ภาพวาด ตลอดจนการแสดงออก การโต้ตอบ พฤติกรรมของเด็ก เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็น

ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ควรใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประเมิน โดยเครื่องมือที่สำคัญก็คือตัวครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ครูควรจะเป็นช่างสังเกต รู้จักผู้เรียนทุกคน และรู้จักวิเคราะห์พฤติกรรมและผลงานของผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้ตลอดเวลา โดยครูควรมีเครื่องมือ เช่น แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม ในการวิเคราะห์ผลงานหรือพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อช่วยการสังเกตและการวิเคราะห์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล อาจพิจารณาจากประเด็นและแนวทางการเก็บข้อมูลดังตัวอย่างในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล	ใช้ข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว เก็บข้อมูลใหม่ (ถ้ายังไม่มีข้อมูลที่ต้องการ) เก็บจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล	เก็บตามเวลาที่สอดคล้องกับการทำงานตามปกติ - ข้อมูลที่เก็บได้ตลอดเวลา เช่น พฤติกรรมของผู้เรียน - ข้อมูลที่เก็บเป็นระยะ ๆ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง เก็บภาคเรียนละครั้ง หรือ อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง เก็บปีละครั้งในช่วงเวลาเดียวกัน ไม่ควรระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างพร้อมกันจำนวนมาก
ความครอบคลุมของกลุ่มเป้าหมาย	ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล ต้องเก็บข้อมูลทุกคน ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษาหรือข้อมูลจากผู้ปกครองชุมชนเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลนั้น หากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษาไม่ควรจัดเก็บใหม่ ให้นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาประมวลผล วิเคราะห์ แล้วนำไปใช้ได้เลย เช่น คะแนนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ใช้ผลการสอบปลายภาคเรียนซึ่งจะช่วยลดภาระงานได้

สถานศึกษาควรวางแผนจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง อาจจะทำให้ผู้ปกครองกรอกแบบสอบถามในวันที่เชิญประชุม หรือ น้ำหนักและส่วนสูง ก็ให้ครูประจำชั้นหรือครูพลศึกษา

จัดเก็บ เป็นต้น สิ่งที่ไม่ควรทำคือ ระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก จนเป็นภาระของผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

การเก็บข้อมูลในส่วนที่ครูสังเกตพฤติกรรมและวิเคราะห์ผลงานของเด็กตามแบบสังเกตพฤติกรรม ครูทุกคนสามารถทำได้ตลอดเวลา และในระหว่างที่สังเกตและวิเคราะห์กับบันทึกข้อมูลไปได้เรื่อย ๆ โดยอาจจะสรุปเพื่อรายงานข้อมูลตามระยะเวลาที่ตกลงหรือที่กำหนดในแผนร่วมกัน เพื่อพบสิ่งที่เบี่ยงเบนหรือเป็นปัญหาของผู้เรียน จะได้ปรับปรุงแก้ไขและให้การช่วยเหลือได้ทันที ทั้งนี้ครูที่สอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกันควรพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อหาทางแก้ไขและช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกัน

ส่วนการเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบ แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่าง ๆ นั้น คณะกรรมการจะต้องร่วมกันพิจารณาและวางแผนอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เก็บได้เร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

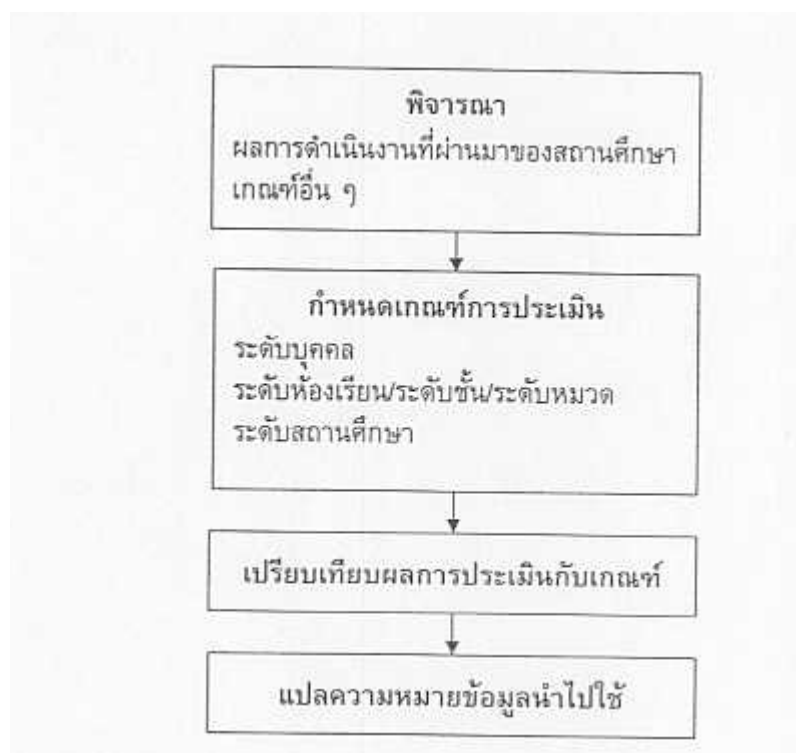
การเก็บข้อมูลหากเป็นไปได้ควรเก็บจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล และทำให้ได้สารสนเทศในมุมมองต่าง ๆ แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เช่น ในการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน ก็สามารถเก็บข้อมูลจากครู และผู้ปกครอง เพื่อดูความสอดคล้องของข้อมูล

การจัดเก็บข้อมูลจะครอบคลุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพียงใด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ถ้าต้องการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนหรือครู เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล ก็ควรจะเก็บข้อมูลของทุกคนแล้วประเมินเป็นรายบุคคล แต่ถ้าต้องการประเมินในภาพรวม หรือเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองหรือชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป ก็สามารถใช้วิธีสุ่มตัวอย่างได้

อนึ่ง สถานศึกษาควรวางระบบการเก็บข้อมูลให้ดีทั้งข้อมูลที่มีอยู่แล้วและข้อมูลที่เก็บใหม่ เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ การเก็บข้อมูลอาจยุ่งยากในปีแรก ๆ แต่ปีต่อ ๆ ไปจะสะดวกขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษานั้น ผู้รับผิดชอบควรร่วมกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียน หรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใดเพื่อจะได้นำผลมาใช้

3.5 การแปลความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังขั้นตอนที่นำไปภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการแปลความหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2543)

ก่อนที่คณะกรรมการจะแปลความหมายของผลการประเมิน จะต้องกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน โดยคณะกรรมการจะต้องร่วมกันกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ด้วยการพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถานศึกษาประกอบกับเกณฑ์ของที่อื่นว่าเป็นอย่างใด เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน และเนื่องจากการประเมินตนเองเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ดังนั้นเกณฑ์การประเมินควรจะดูพัฒนาการของสถานศึกษาด้วย ในช่วงแรกอาจกำหนดเกณฑ์ที่คิดว่าสถานศึกษาสามารถทำได้ไปก่อน เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงาน แล้วย่อย ๆ ปรับให้สูงขึ้น

การกำหนดเกณฑ์การประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น กำหนดเป็นระดับ ๆ ได้แก่ เกณฑ์ระดับบุคคล เกณฑ์ระดับห้องเรียน/ระดับชั้น/ระดับหมวดวิชา และเกณฑ์ระดับสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น

- เกณฑ์ระดับบุคคล อาจกำหนดว่า ผู้เรียนจะต้องสอนได้คะแนนร้อยละ 50 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์
- เกณฑ์ระดับห้องเรียน/ระดับชั้น/ระดับหมวดวิชา/ระดับสถานศึกษา อาจกำหนดว่า ผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 80 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ ดี

ผู้เรียน ร้อยละ 70 – 80 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ พอใช้

ผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง

เมื่อสถานศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินแล้ว สถานศึกษาก็สามารถแปลความหมายของข้อมูลได้ว่าเรื่องใดมีผลการประเมินเป็นอย่างไร

3.6 การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่า มีความเหมาะสม ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามตรวจสอบในระหว่างการนิเทศ และประชุมร่วมกับคณะกรรมการ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะส่งผลการประเมินให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป

การเผยแพร่ผลการประเมิน อาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษา จัดบอร์ดหรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร

ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ในระหว่างการทำงาน และมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคล ระดับชั้น หรือระดับหมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเอง และปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 การวางแผนในระยะต่อไป การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียน หรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงสามารถทำได้ง่าย ๆ โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง เมื่อทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา

ผลการประเมินอาจชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการ ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้พร้อมกัน ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไรจำเป็นต้องพัฒนา ก่อน เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

ตัวอย่างของสถานศึกษานำร่องแห่งหนึ่ง เมื่อทราบผลการประเมินแล้วพบว่า มีตัวบ่งชี้บางข้อผ่านเกณฑ์ บางข้อไม่ผ่านเกณฑ์ จึงนำผลการประเมินไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข รวมทั้งจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและปรับปรุงจุดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยโครงการหนึ่งอาจส่งเสริมหรือปรับปรุงจุดเด่น/จุดที่ต้องปรับปรุงเพียงจุดเดียวหรือหลายจุดก็ได้ ดังตัวอย่างตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการวิเคราะห์จุดเด่น/จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อจัดทำโครงการส่งเสริม/แก้ไข

จุดเด่น	แนวทางส่งเสริม	โครงการ
1. ผู้เรียนรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	1. ปรับปรุงหนังสือให้มีจำนวนมากขึ้นและทันสมัย 2. ใช้สื่อเทคโนโลยีในการสืบค้นหนังสือ 3. มีระบบการค้นคว้าทั้งภายในและภายนอก	1. โครงการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดและสื่อเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูล
2. มีการนำแผนไปปฏิบัติโดยใช้ข้อมูล 3. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ 2. ใช้ข้อมูลในการจัดทำแผน 3. นิเทศติดตามการดำเนินงานเป็นประจำ และกำหนดผู้รับผิดชอบ 4. ประเมินผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บริหารและเจ้าของ	1. โครงการเผยแพร่นโยบายสู่การปฏิบัติ 2. โครงการอบรมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการวิเคราะห์จุดเด่น/จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อจัดทำโครงการส่งเสริม/แก้ไข (ต่อ)

จุดเด่น	แนวทางส่งเสริม	โครงการ
	โครงการเพื่อปรับปรุง	
4. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนที่มีเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. ให้ความรู้แก่ครู 2. ให้ครูส่งแผนการสอนก่อนการเรียนการสอนทุกภาคการศึกษา	1. โครงการพัฒนาการจัดทำแผนและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุก ๆ ด้าน

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในช่วงต่อไป สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาต่อไป การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

3. การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้รับทราบไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอก โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา และเขียนรายงานผลการประเมิน

การรายงานผลการประเมินและเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อสารควรมี 2 แบบ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้รับข้อมูล แบบแรกเป็นการรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วน เน้นในเชิงวิชาการเพื่อใช้สำหรับรายงานหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก ส่วนแบบที่สองเป็นการรายงานสรุปเพื่อเผยแพร่

ให้กับกลุ่มผู้ปกครองและชุมชน โดยนำเสนอในลักษณะการบรรยายใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีความยาวไม่มาก ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาได้มากขึ้น

เนื้อหาสาระที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีควรมีหัวข้อดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติและความเป็นมาของสถานศึกษา สถานที่ตั้ง สังกัด รูปแบบ/หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารงาน ข้อมูลผู้บริหาร และบุคลากร จำนวนผู้เรียน งบประมาณ รวมทั้งข้อมูลสภาพชุมชน อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง
2. วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษา
3. ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยในแต่ละตัวบ่งชี้ควรรายงานเกี่ยวกับเป้าหมาย การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และผลการดำเนินงาน และอาจนำเสนอข้อมูล/หลักฐานสนับสนุนผลการดำเนินงานนั้น ๆ ด้วยก็ได้ นอกจากนี้ในแต่ละมาตรฐานควรนำเสนอจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และแนวทางแก้ไขด้วย
4. สรุปผลการประเมินของมาตรฐานแต่ละด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย โดยในแต่ละด้านควรบอกถึงจุดเด่น เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุง สาเหตุและแนวทางแก้ไขปรับปรุงด้วย
5. ภาคผนวก อาจมีการรายงานเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล หากเป็นที่ต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด

คณะผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีควรเป็นแกนนำหรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสมควร ซึ่งจะทำให้สามารถสรุปผลการประเมินได้ถูกต้อง การจัดทำรายงานควรดำเนินการในส่วนที่สามารถทำได้ไปเรื่อย ๆ ก่อนสิ้นปีการศึกษา ไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงสิ้นปีการศึกษา เพราะจะทำให้จัดทำรายงานไม่ทันกำหนดเวลาที่จะต้องส่งหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2.5 ลักษณะการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ดี

เช่น แก้วยศ (อ้างใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) กล่าวถึงลักษณะของการประเมินคุณภาพภายในที่ดี ไว้ดังนี้

1. เน้นประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนด โดยพิจารณาจากนโยบาย แผนงาน และโครงการของสถานศึกษา
2. ค้นหาองค์ประกอบแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา และนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ให้ได้องค์ประกอบที่เป็นบริบท และองค์ประกอบที่เป็นสถานการณ์

3. มีการกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนของความสำเร็จ และกระบวนการกำกับติดตาม เพื่อให้ทราบวันเวลาที่สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายแต่ละข้อ
4. แสดงให้เห็นว่ามีการวางแผนที่ดี และมีระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม
5. ใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นฐาน ในการประเมินคุณภาพของกระบวนการ หลักสูตรและการเรียนการสอน
6. ให้ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนบนรากฐานของข้อค้นพบ
7. นำข้อค้นพบที่ได้ในรายงานการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน และการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป

1.6 รูปแบบการประเมินผลภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา โดยได้เสนอรูปแบบของการประเมินผลภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จากแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน CIPP

เป็นรูปแบบการประเมินตามแนวคิดของ Stufflebeam ที่ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยจำแนกประเภทของการตัดสินใจออกเป็น 4 ชั้น แต่ละชั้นอาศัยข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจไม่เหมือนกัน ตามภาพที่ 9

ประเภทของการตัดสินใจและการประเมิน	
สิ่งที่มุ่งหวัง	
สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	
ผล	การตัดสินใจขั้นการวางแผน (Planning Decision) เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้ข้อมูลจากการประเมินบริบท (Context Evaluation) การตัดสินใจขั้นทบทวน (Recycling Decision) เพื่อตัดสินใจอนาคตโครงการ ได้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)
วิธีการ	การตัดสินใจขั้นกำหนดโครงสร้างแผนงาน (Structuring Decision) เพื่อออกแบบกระบวนการ ได้ข้อมูลจากการประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) การตัดสินใจขั้นการปฏิบัติการ (Implementing Decision) เพื่อนำไปปฏิบัติและปรับเปลี่ยน ได้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ (Product Evaluation)

ภาพที่ 9 ประเภทของการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมิน CIPP (สำนักงาน
คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

ในกระบวนการทำงาน ผู้บริหารต้องอาศัยการตัดสินใจซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่ช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงานอันเป็นเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุผล ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินบริบท (Context Evaluation)

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างของการทำงาน (Structuring Decisions) ซึ่ง

ต้องอาศัยข้อมูลช่วยในการกำหนดแนวทางที่จะเลือกยุทธวิธีต่าง ๆ ในการดำเนินงานและการกำหนดปัจจัยป้อนในการทำงาน การตัดสินใจประเภทนี้เป็นการกำหนดวิธีการที่มุ่งหวังจะให้เกิดข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินปัจจัย (Input Evaluation)

3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติจริง (Implementation Decision) ซึ่งต้องอาศัย

ข้อมูลที่จะใช้ในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติจริง การควบคุมและการปรับแผนการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

4. การตัดสินใจเกี่ยวกับผลที่ได้รับ เพื่อทบทวนกระบวนการทำงานใหม่ (Recycling Decision) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่จะใช้ในการตัดสินใจว่าจะยกเลิก ปรับขยายหรือสานต่อการทำงาน โดยเทียบผลที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนด ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

2. รูปแบบการประเมิน CSE

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน CSE (Center for the Study of Evaluation) ได้รับการพัฒนาโดยอัลคิน และคณะ (Alkin) มีหลักการที่คล้ายคลึงกับรูปแบบการประเมิน CIPP โดยการประเมินผลเริ่มต้นจากการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษา (Needs Assessment) จากนั้นจึงวางแผนและออกแบบกระบวนการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นนั้น (Program Planning) และนำแผนงานนั้นไปสู่การปฏิบัติจริง โดยมีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนดแต่แรก ซึ่งเรียกว่าเป็นการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) หลังจากสิ้นสุดการทำงานก็ทำการสรุปผลทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด (Summative Evaluation)

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบการประเมิน CSE (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

3. การประเมินแบบมีส่วนร่วม และการประเมินแบบเสริมหลังอำนาจ

การประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation) คือการทำงานร่วมกันระหว่างนักประเมินอาชีพ (นักประเมินภายนอก) กับบุคลากรภายในหน่วยงาน (นักประเมินภายใน) ในการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงาน

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Evaluation) เป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่นักประเมินอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการ หรือนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ก่อนข้างน้อย เพียงแต่จะทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ (coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ทั้งนี้แล้วแต่ศักยภาพของบุคลากรภายในว่าต้องการความช่วยเหลือในระดับใด อำนาจการตัดสินใจในการประเมินอยู่ในมือของผู้ปฏิบัติ

Fetterman กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นการใช้มนต์ของการประเมิน เทคนิคการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมิน ไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการกำกับตนเองโดยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นกระบวนการที่กระทำเพื่อช่วยกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ช่วยตนเองและพัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผลแก่ตนเอง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการทำงานประกอบด้วยบุคลากรภายในซึ่งทำการประเมินผลด้วยตนเอง

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเป็นกระบวนการที่ทำเพื่อพูดความจริงเกี่ยวกับตนเองไม่ใช้การหลอกตนเอง เป็นกระบวนการประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของตนเอง การวางแผนการทำงาน และการประเมินการปฏิบัติ

Coupal และ Simoneau ได้เสนอกรอบการประเมินแบบมีส่วนร่วม ซึ่งคล้ายกับที่ Fetterman เสนอ โดยเฉพาะขั้นตอนของการพัฒนาบุคลากร ว่าการประเมินแบบมีส่วนร่วมควรมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการฝึกอบรมผู้เข้าร่วมในการประเมิน ขั้นการประเมิน และขั้นการรวบรวมผลสะท้อนกลับและการเผยแพร่ผล โดยการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน และย้ำว่าอันตรายของความพยายามที่จะทำให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม คือ การให้ความรู้ด้านการประเมินแก่กลุ่มบุคคลที่ยังไม่มีจิตสำนึกในการประเมินผลการทำงานและคุณภาพของการทำงานแบบมีส่วนร่วมในแต่ละหน่วยงานอาจแตกต่างกัน หากหน่วยงานมีบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการประเมินก็สามารถทำการประเมินได้โดยไม่ต้องอาศัยนักประเมินหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอก

1.7 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา จากแนวคิดและ

ทฤษฎีของการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษา วรวิทย์ กองกระโทก (2545) ได้สรุปนำเสนอในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายในของสถานศึกษา

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
Stufflebeam และคณะ	มาตรฐานการประเมิน	1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน คือ ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ ผลการประเมินอย่ากรู๋ เช่น ครู-อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง 2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ คือ วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม 3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม คือ วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้ให้ข้อมูล 4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง คือ วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้องให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้
Wise และคณะ	คุณสมบัติที่ดีของการประเมิน	1. เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีที่เชื่อถือได้ (reliable) คือ ให้ผลที่คงเส้นคงวา 2. มีประสิทธิผล (effective) คือ ผลที่ได้มีความถูกต้อง 3. มีประสิทธิภาพ (efficient) คือ การใช้

		ทรัพยากรในการประเมิน ได้แก่ เวลา งบประมาณ การฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ และ กระบวนการที่ทำให้มั่นใจในผลที่ต้องการ
	องค์ประกอบของ ความสำเร็จในการ	1. การประเมินต้องระบุได้ถึงความต้องการ จำเป็น (needs) มาตรฐาน (standards) และปกติ

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายในของสถานศึกษา (ต่อ)

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
	ประเมิน (element of success)	วิสัย (norms) 2. กระบวนการต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนด 3. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านเวลา และทรัพยากรที่ใช้ในการประเมิน 4. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลการประเมินเชื่อถือได้ ถูกต้องและคุ้มค่า 5. ครูอาจารย์ต้องเกี่ยวข้องในการพัฒนากระบวนการประเมินผล
Stufflebeam	ระบบการประเมิน โรงเรียน	1. แผนการประเมิน กระบวนการประเมิน รายงานการประเมิน ต้องได้มาตรฐานของการประเมิน คือ ธรรมดาประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง 2. สถานศึกษาต้องถูกตรวจสอบตามหลักของการให้บริการที่เป็นประชาธิปไตยการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของสังคมและให้โอกาสเท่าเทียมกัน 3. สถานศึกษาต้องถูกประเมินทั้งคุณค่าภายใน (กระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ) และคุณค่าภายนอก (สนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง) 4. การประเมินครู บุคลากร ต้องมีความชัดเจน

		โปรงใสและเกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ที่แท้จริงของบุคลากรเหล่านั้น 5. การประเมินต้องบ่งบอกถึงระดับคุณภาพของการศึกษาเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม
--	--	---

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายในของสถานศึกษา (ต่อ)

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
		6. การประเมินต้องให้ข้อมูลที่น่าไปสู่การปรับปรุง 7. การประเมินต้องให้ข้อมูลที่เป็นทั้งการประเมินความก้าวหน้าและการประเมินผลสรุป 8. การประเมินต้องสนับสนุนให้เกิดการสะท้อนตนเอง 9. มีการประเมินบริบท (ความต้องการจำเป็น โอกาส ปัญหาในหน่วยงาน) เพื่อนำไปสู่การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย 10. มีการประเมินปัจจัย (แผนงานและแนวทางดำเนินงาน) 11. มีการประเมินกระบวนการ (กิจกรรมการดำเนินงาน) เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่ช่วยในการปรับปรุงการดำเนินงาน 12. มีการประเมินผลผลิต (ผลงานตามที่กำหนด) 13. การประเมินมีการสื่อสารระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดคำถามประเมิน เกณฑ์การประเมิน ผลการประเมิน เพื่อนำไปสู่การยอมรับและเกิดการใช้ผลการประเมิน 14. การประเมินต้องเน้นการใช้พหุวิธี หรือการวัดผลผลิตหลายแบบ ทั้งวิธีการเชิงคุณภาพ

		และเชิงปริมาณ 15. การประเมินต้องมีการประเมินซ้อนการประเมินเพื่อบ่งบอกถึงคุณค่าของการประเมิน (meta evaluation)
--	--	--

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายในของสถานศึกษา (ต่อ)

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
ทัศนีย์ สหวัฒนา	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น	1. ความเป็นผู้นำเข้มแข็งของครูใหญ่ 2. การจัดการอย่างจริงจังของบุคลากรระดับสูง 3. ความชัดเจนของแผนปฏิบัติงาน 4. ความตั้งใจจริงของครูในการปรับปรุงข้อบกพร่อง 5. การสื่อสารที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง 6. ความสำเร็จในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน 7. การพัฒนาแผนสำหรับหลักสูตรแห่งชาติ 8. การบริหารจัดการด้านการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายใน	1. ผู้บริหาร 2. ความสามารถของบุคลากรภายใน 3. การร่วมกันทำงานเป็นทีม 4. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ 5. เวลาที่ใช้ในการประเมิน

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
สำนักงานมาตรฐาน	อุปสรรค	1. ผู้นำไม่มีประสิทธิภาพ

การศึกษา (OFSTED) ประเทศอังกฤษ	ความก้าวหน้าของ โรงเรียน	2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในไม่ดี 3. แผนปฏิบัติงานไม่มีคุณภาพ 4. การขาดการสนับสนุนช่วยเหลือ 5. การถูกตรวจสอบมากเกินไปจากหน่วยงาน ระดับท้องถิ่น
-----------------------------------	-----------------------------	--

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา

ผู้ศึกษา	ปัจจัย	รายละเอียด
		6. ข้อเสนอในการปรับปรุงหรือปิดโรงเรียน
Sanders	ปัญหาในการ ประเมินผลภายใน (โรงเรียนขนาดเล็ก)	1. ประสิทธิภาพในการประเมิน ครู อาจารย์ ขาดการฝึกอบรมด้านการประเมินผล 2. ข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่ใช้ในการประเมินที่เป็น ทางการ (formal evaluation) 3. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานมีน้อยมาก หรือไม่มีเลย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมิน หรืองบประมาณในการประเมิน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาศาสนสถานการพลศึกษา

ตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 หมวด 1 มาตรา 7 ได้กล่าวไว้ว่า “ให้สถาบันการพลศึกษาเป็น สถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย”

สถาบันการพลศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีพันธกิจหลัก 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นผลิตบัณฑิตทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ กีฬา และนันทนาการ (สถาบันการพลศึกษา, 2548)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพสถาบันการพลศึกษา

ความหมายของคุณภาพสถาบันการพลศึกษา

คุณภาพการศึกษา ถือเป็นคุณสมบัติที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและถือเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (อ้างใน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครอบคลุมตามความคาดหวังของหลักสูตร

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครอบคลุมตามความคาดหวังของหลักสูตรที่สถาบันการศึกษากำหนดไว้และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยสถาบันการศึกษาได้ดำเนินงานตามปรัชญา พันธกิจ และวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของสถาบันที่กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติความหมายของการศึกษา (มาตรา 4) ไว้ว่า “การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” โดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) สถาบันการพลศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะทางด้านพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และนันทนาการ นอกจากนั้นยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ทั้งในการประกอบอาชีพ รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คุณภาพสถาบันการพลศึกษา จึงควรมีความหมายว่า ผลผลิตด้านพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และนันทนาการที่มีความเจริญงอกงาม มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่หลักสูตรสถาบันการพลศึกษากำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือผู้ใช้ผลผลิตนั้น

องค์ประกอบของคุณภาพสถาบันการพลศึกษา

องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง

กรมวิชาการ (2539) โดยสำนักงานทดสอบทางการศึกษา ได้จำแนกองค์ประกอบของ คุณภาพการศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

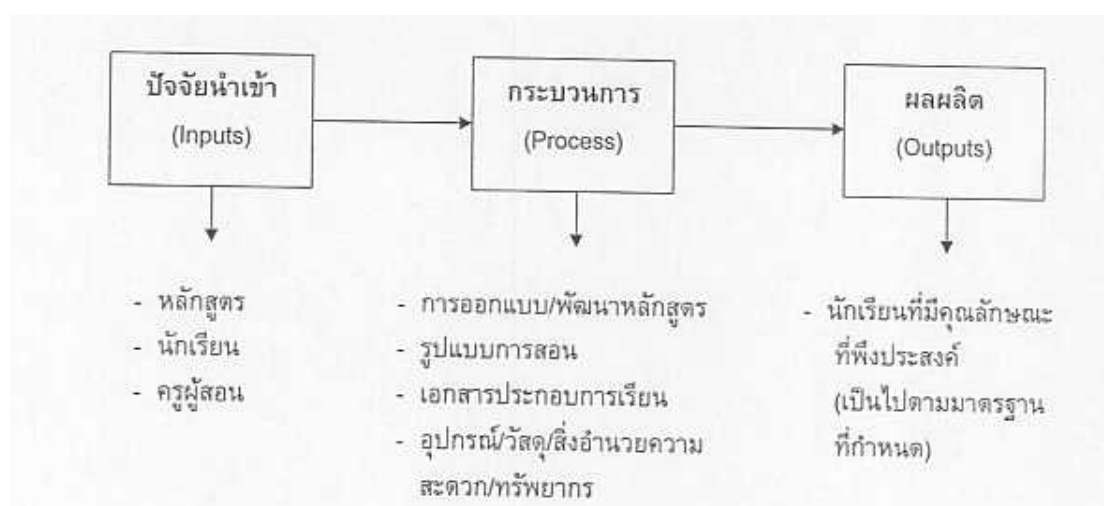
1. องค์ประกอบด้านปัจจัยความพร้อม ได้แก่ สภาพความพร้อมของผู้เรียน ครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และกฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารจัดการทางวิชาการ การบริหารงานธุรการ การเงิน วัสดุอุปกรณ์ องค์การ บุคลากร อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการติดตามกำกับและประเมินผล
3. องค์ประกอบด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรและสังคมคาดหวังในด้านความรู้ ความสามารถ และกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพอนามัย เทคโนโลยี รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่น เป็นประชาธิปไตยในระบอบพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความเป็นไทยและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข

จรรยาพร ธรณินทร์ (2539) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพของระบบการบริหารจัดการของสถาบัน (Quality Management) โดยจะต้องครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ คือ มีแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคน และใช้กระบวนการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ จัดระบบการตรวจสอบบัญชี มีระบบการประเมินผลงานที่ดี ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และสร้างผู้นำ มีการบริหารจัดการเพื่อพัฒนามูลค่า ผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมพัฒนา มีการบำรุงรักษาอาคารและสนาม และจัดอุปกรณ์ที่ดี
2. คุณภาพในการบริการและการจัดการศึกษา (Quality Service and Progress) ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ มีหลักสูตรที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินผลความก้าวหน้าของการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ครูมีความรู้ความสามารถทุ่มเทการทำงานโดยมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน กิจกรรมผู้ปกครองและชุมชน
3. คุณภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารและครูกับผู้เรียน ซึ่งคุณภาพในด้านความสัมพันธ์ ควรให้ความสำคัญต่อครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และองค์กรท้องถิ่น
4. คุณภาพของผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Quality Outcome) โดยควรจะต้องครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและยอมรับชื่อเสียงของสถาบัน ครูมีบทบาทสนับสนุนในการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การใช้เวลาและเอาใจใส่ผู้เรียน ครูทุ่มเทเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนได้รับบริการทางสุขภาพที่เหมาะสม มีการรายงานผล และมีการทดสอบความสามารถผู้เรียน

ปนัดดา เกียรติกุล และคณะ (2541) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษานั้นจะประกอบด้วยคุณภาพของสถานศึกษา คุณภาพของผู้สอน/การเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน โดยแสดงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาตามระบบของปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาตามระบบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (ปนัดดา เกียรติกุลและคณะ, 2541)

ทบวงมหาวิทยาลัย (อ้างใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) ได้จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพเป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

7. การบริหารและการจัดการ
8. การเงินงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

สถาบันการพลศึกษา (2551) ได้จำแนกมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพเป็น 7 มาตรฐาน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพบัณฑิต
2. ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์
3. ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร
6. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
7. ด้านระบบการประกันคุณภาพ

จากจุดมุ่งหมายของสถาบันการพลศึกษา รวมทั้งองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า องค์ประกอบของคุณภาพสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย

1. คุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ คุณภาพบัณฑิต ครู-อาจารย์ ทรัพยากรต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของหลักสูตรสถาบันการพลศึกษา
2. คุณภาพด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ คุณภาพของการพัฒนาองค์กรและบุคลากร กิจกรรมการจัดการเรียนสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
3. คุณภาพด้านผลผลิต (Outputs) ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนที่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมาย และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สถาบันการพลศึกษา

2.2 หลักการและแนวนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา (2551) ได้กำหนดแนวนโยบายการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันการพลศึกษา เพื่อให้การจัดการสถาบันการพลศึกษาและมาตรฐานตามที่กำหนดโดยสามารถตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคลและสังคมสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาทางสถาบันการพลศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. มีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมี

พัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพมาตรฐานเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา โดย 9 องค์ประกอบแรก สถาบันการพลศึกษาใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาปี 2553 และองค์ประกอบที่ 10 เป็นนโยบายของรัฐบาลคือนโยบายสถานศึกษา 3 คือ

3. ด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถาบันการพลศึกษาได้จัดประชุมทบทวนระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2552 ที่ผ่านมาเมื่อวันที่ 5-7 เมษายน 2553 ผลจากการประชุมดังกล่าว สถาบันได้ประกาศคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน โดยร่วมกันกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการ คือ การจัดระบบประกันคุณภาพพร้อมทั้งตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชาไปจนถึงระดับสถาบัน

4. มีการประชุมจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และแผนคุณภาพประจำปี เพื่อกำกับการดำเนินงาน และที่สำคัญคือคณะกรรมการในข้อ 3. เป็นกลไกสำคัญในการประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกวิทยาเขต

5. ส่งเสริมให้มีระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน โดยสถาบันมีแผนจะอบรมพัฒนาบุคลากรในปีการศึกษา 2551 เพื่อรองรับการใช้ระบบ CHE QA Online System เพื่อให้สถาบันสามารถใช้ระบบฐานข้อมูลของสำนักงานการอุดมศึกษาได้ โดยไม่ต้องลงทุนพัฒนาระบบสารสนเทศดังกล่าวใหม่ ซึ่งวิธีดังกล่าว เป็นการลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมหาศาล อีกทั้งส่งผลให้สถาบันสามารถวิเคราะห์และวัดผลดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 17 วิทยาเขต และสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยน เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี และแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ กับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ได้ง่าย เกิดความสะดวกเมื่อต้องดำเนินการสร้างเครือข่าย หรือดำเนินการหาความร่วมมือกับเครือข่ายคุณภาพอื่น ๆ ต่อไปได้ในอนาคต

6. การเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก สามารถทำได้ง่าย และเป็นสากลมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจาก 7 มาตรฐานมาเป็น 10 องค์ประกอบ เป็นการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของสำนักงานการอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปทิศทางเดียวกับกับ สมศ. ที่ได้ประกาศชัดเจนว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบใหม่ สมศ. จะปรับเกณฑ์ วิธีการ ประเมินให้สอดคล้องกับ สกอ. และ กพร. เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการบริการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

7. การเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน สถาบันการพลศึกษา ได้กำหนดให้มีรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และแบบฟอร์มการเก็บข้อมูลพื้นฐาน (common data set) ที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจะแสดงไว้ในเอกสารคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา

8. การประเมินคุณภาพภายในแต่ละวิทยาเขต โดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากต้นสังกัด สถาบันการพลศึกษา ดำเนินการจัดเตรียมความพร้อมของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐานสากล โดยคณะกรรมการประเมินในปีการศึกษา 2553 จะต้องผ่านการอบรมเป็นผู้ประเมินภายใน โดยใช้หลักสูตรของ สกอ. ซึ่งผู้ประเมินที่ผ่านการอบรมทุกรุ่น จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในจาก สกอ. ทุกคน โดยเฉพาะเลขานุการการประเมินในปีนี้ จะได้รับการอบรมในหลักสูตรการเป็นเลขานุการประเมินเพิ่มเติมอีกหนึ่งหลักสูตร เพื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่เลขานุการประเมินได้อย่างสมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นธรรม

9. การเลือกสรรคณะวิทยากรเพื่อมาอบรมบุคลากรด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันได้สรรหาคณะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านหลักสูตรการอบรมเป็นวิทยากรแกนนำของ สกอ. เพื่อให้ผลการอบรมที่ได้เป็นมาตรฐาน เทียบตรง และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

10. ให้มีการกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของทุกวิทยาเขต โดยให้มีการรายงานความก้าวหน้าในระดับคณะวิชา และสำนักงานรองอธิการบดีในการประชุมประจำเดือน ทุกเดือน

2.3 กระบวนการหลักในการประกันคุณภาพสถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา ได้กล่าวถึงกระบวนการหลักของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษาว่า กระบวนการประกันคุณภาพสถาบันการพลศึกษาประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (ตัวชี้คุณภาพ และเกณฑ์การประเมิน)

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การจัดทำพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุเทศ์ ผู้บริหารทางการศึกษาและการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Quality Auditing) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การติดตามและการตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment) คือ กระบวนการหรือแนวในการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 การประเมินเพื่อทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งถือเป็นการประเมินคุณภาพภายใน

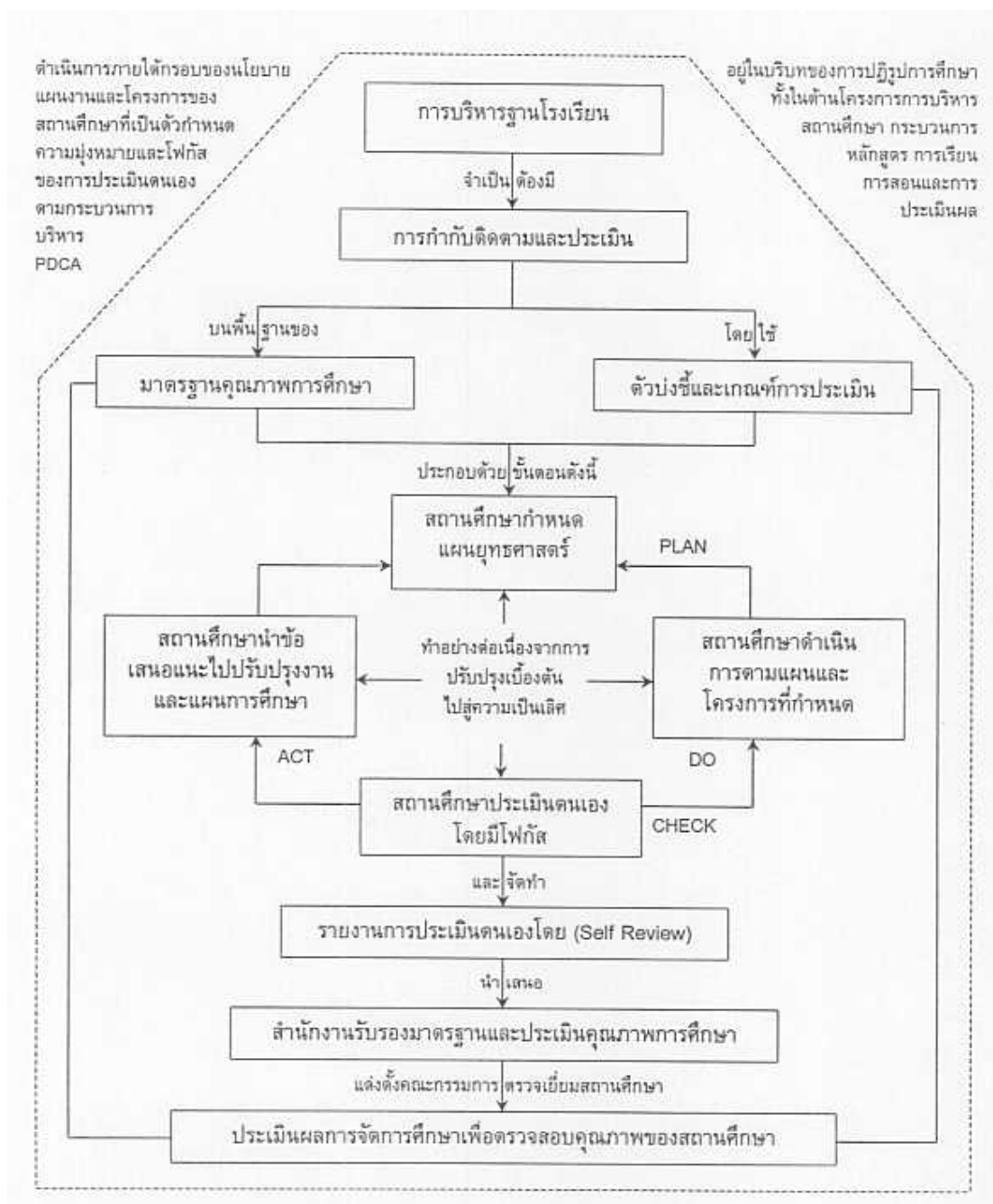
3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือเป็นการประเมินคุณภาพภายนอก

องค์ประกอบทั้ง 3 ประเภท จะมีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษา ในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการประเมินคุณภาพการศึกษา แสดงดังภาพที่ 12

การประกันคุณภาพการศึกษา	การดำเนินงาน	กิจกรรมหลัก	งาน/โครงการที่สำคัญ
การประกันคุณภาพการศึกษา	การควบคุมคุณภาพ	การกำหนดมาตรฐาน	จัดทำมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยด้านกระบวนการและด้านผลผลิต
			จัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิต
		การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน	พัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์เข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
			สนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
	การตรวจสอบคุณภาพ	การประเมินความก้าวหน้ารายงานของสถานศึกษา	ประเมินความก้าวหน้า จัดทำรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน
		การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การกำหนดกรอบการกำกับติดตามกำกับ/ติดตาม
		การปรับปรุงคุณภาพที่ไม่ถึงเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กำหนดมาตรฐานการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ถึงเกณฑ์
	การประเมินคุณภาพ	การประเมินภายในเพื่อประกันมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ประเมินคุณภาพเพื่อทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
		ประเมินภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา	ประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา
			เผยแพร่วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน
			ออกใบรับรองให้แก่สถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน

ภาพที่ 12 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (ปนัดดา เจียรกุลและคณะ, 2541)

เช่น แก้วยศ (อ้างใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ เพื่อชี้ให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา (เซ็น แก้วศ ; อ้างใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544)

2.4 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาศาสนสถานการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็น 2 ระบบ ดังนี้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เป็นบทบาทของมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน ภาควิชา กองและหน่วยงานเทียบเท่า เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เน้นการพัฒนาคุณภาพ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและความพึงพอใจของชุมชนและสังคม และการรับรองมาตรฐานคุณภาพจาก สมศ.

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

เป็นบทบาทของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิชา (คณะ) เพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพ

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน มี 3 ระบบ

การพัฒนาคุณภาพ/การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit)

การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการพลศึกษาสามารถดำเนินการ ตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 6 การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน

ระบบ	กลไก
1. การพัฒนาคุณภาพระบบที่สำคัญ คือ 1.1 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน - มาตรฐาน 9 องค์ประกอบของ สกอ. - มาตรฐานการอุดมศึกษา 3 มาตรฐาน	1. กระบวนการพัฒนาคุณภาพ 1.1 มีนโยบายการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย 1.2 มีแผนงานประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

ระบบ	กลไก
- มาตรฐานตามมุมมองการบริหารจัดการ 4 ด้าน 1.2 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. ก.พ.ร.	1.3 มีคู่มือประกันคุณภาพและคู่มืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง 1.4 มีคณะกรรมการประกันคุณภาพ และคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน 1.5 ตัวชี้วัดร่วมของมหาวิทยาลัยและตัวชี้วัดสำคัญ และตัวชี้วัดที่เป็นอัตลักษณ์ ระดับมหาวิทยาลัย คณะสำนัก/สถาบัน 1.6 การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน และเครือข่ายการประกันคุณภาพภายนอกมีผู้บริหารทุกระดับรับผิดชอบกำกับดูแลตัวชี้วัดและจัดเก็บข้อมูล
	2. กระบวนการประกันคุณภาพ 2.1 จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อทบทวนปรับปรุงหรือ เทียบเคียงภายในองค์กรและภายนอกองค์กร 2.2 จัดการอบรมโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและเชิญที่ปรึกษาจากภายนอก
2. การติดตามคุณภาพ มีระบบที่สำคัญคือ - ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน 9 องค์ประกอบของ สกอ. - ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกของสมศ. - ตัวชี้วัดตาม 4 มิติ ของ ก.พ.ร	1. มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน 2. มีคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน 3. การตรวจติดตามและประเมินภายนอกจากต้นสังกัดและจาก สมศ.

ตารางที่ 6 การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

ระบบ	กลไก
3. การประเมินคุณภาพ มีระบบที่สำคัญคือ - การรายงานประเมินตนเองระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน - การประเมินจากบุคคลภายนอกจากต้นสังกัด - การประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ.	1. มีการพัฒนาผู้ประเมินภายในตามหลักสูตรของ สกอ. โดยการจัดอบรมตามที่ สกอ. จัด 2. มีผู้บริหารรับผิดชอบการรายงานประเมินตนเองตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน 3. หน่วยงานทุกระดับ จัดทำรายงานการประเมินตนเองและเตรียมความพร้อมรับการประเมินจาก ภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพ ระดับมหาวิทยาลัยและระดับกลุ่มสาขาวิชา

3. ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาสำหรับการประเมินภายใน ระดับอุดมศึกษา

ในการประเมินสิ่งต่าง ๆ แม้แต่การประเมินทางการศึกษาหรือการประเมินคุณภาพการศึกษานั้น “เกณฑ์” ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้ในการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ต้องการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2534) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกเกณฑ์เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินนับเป็นงานที่ยากที่สุดของการประเมินทางการศึกษา เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินนั้นจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่จะประเมินโดยเฉพาะ และถือเป็นหน้าที่ของนักประเมินที่จะต้องหาเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรงและสมเหตุสมผลให้ได้ ไม่ว่าเกณฑ์นั้นจะกำหนดโดยนักประเมินเองหรือเอามาจากผู้อื่นก็ตาม

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541) กล่าวว่า ในการประเมินสิ่งต่าง ๆ สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ เกณฑ์หรือสิ่งที่เราใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์หรือส่วนประกอบการ (Performance) ซึ่งอาจแสดงในรูปแบบของพฤติกรรมที่เรายอมรับ

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2544) กล่าวถึงหลักการวัดและประเมินผล สรุปได้ว่า ในการประเมินสิ่งใด ๆ นั้น นอกจากผู้ประเมินต้องมีคุณธรรมและต้องประเมินให้ยุติธรรมแล้ว เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องชัดเจนและครอบคลุมสิ่งที่จะต้องประเมิน

Cohen et.al. (อ้างใน อุทุมพร จามรมาน, 2544) กล่าวว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ประเมิน มีความเที่ยงและไม่ลำเอียง และการที่เกณฑ์จะมีลักษณะดังกล่าวนี้ได้จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาเกณฑ์

3.1 ความหมายของดัชนีและเกณฑ์

เกณฑ์ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Criteria หรือ Criterion มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

อนเนก ศิลปนิลมาลย์ (2530) ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์ คือ ข้อกำหนดที่ใช้วัดคุณภาพ โดยอยู่ในรูปข้อกำหนดประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

กุลชลี เจริญกุล (2535) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ไว้ว่า เกณฑ์ คือ ระดับคุณภาพของพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และระดับคุณภาพของงาน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) ให้ความหมายของเกณฑ์ไว้ว่า เกณฑ์ หมายถึง ระดับหรือมาตรฐานที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน เกณฑ์จึงเป็นตัวตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติหรือผลที่ได้รับ เกณฑ์อาจได้จากมาตรฐานทางวิชาชีพ มาตรฐานการกระทำ หรือระดับความคาดหวังที่พึงประสงค์ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น มาตรฐานที่กำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ ความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ ค่านิยมของสังคม เป็นต้น

พัลลวี จริตธรรม (2538) ให้ความหมายของเกณฑ์ไว้ว่า เกณฑ์ หมายถึง ข้อกำหนดที่ใช้เป็นในการตัดสินคุณภาพหรือพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการวัด

อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้สรุปความหมายของเกณฑ์ไว้ว่า เกณฑ์ หมายถึง ตัวเปรียบเทียบผลการดำเนินงานเพื่อตัดสิน/ตัดสินใจ เป็นความคาดหวังว่า คน/กลุ่มคนจะทำอะไรได้จนถึงระดับที่กำหนด เกณฑ์อาจเป็นค่า/ตัวเลข/คุณลักษณะ และอาจมีหลายระดับได้

จากความหมายของเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอที่จะกล่าวสรุปได้ว่า เกณฑ์ คือ เครื่องมือที่กำหนดขึ้นใช้ในการประเมินเพื่อวัดระดับคุณภาพของสิ่งต่าง ๆ และถือเป็นเป้าหมายของการดำเนินงานในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงระดับคุณภาพที่ต้องการ

ความหมายของดัชนี / ตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด

คำว่า “Indicator” ในภาษาไทยมีการใช้กันอย่างหลากหลาย เช่น ตัวชี้วัด ตัวชี้ ตัวชี้้นำ ดัชนี และเครื่องชี้วัด เป็นต้น คำเหล่านี้ถูกใช้เป็นมาตรฐานทางสถิติ หรือเครื่องชี้สถานะบางอย่างเพื่อใช้

วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการณ์หรือภาวะ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต กระบวนการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือผลผลิต หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ในที่นี้ขอใช้คำว่า “ตัวชี้วัด” ซึ่งเป็นคำกลางๆ สำหรับสื่อความหมายถึง “Indicator”

มีผู้ให้ความหมายของดัชนี ไว้ดังนี้

The American Heritage Dictionary (1972) ได้นิยามตัวชี้วัดว่าหมายถึง ข้อความที่ใช้บ่งบอกหรือเครื่องมือที่ใช้ติดตามการดำเนินงานหรือสถานะของ ระบบ

Oxford Dictionary (1981) ได้ให้ความหมายตัวชี้วัดว่าหมายถึง สิ่งที่ใช้ชี้หรือบอกทิศทางไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Johnstone (1981) กล่าวว่าตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรหรือตัวประกอบ (Factor) ที่ใช้วัดเพื่อให้ได้คุณค่าหรือคุณลักษณะ ซึ่งบ่งบอกสถานภาพของลักษณะหรือผลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

เมธี กรองแก้ว (2540) ได้ให้ความหมายของตัวชี้วัดว่าเป็นเครื่องมือบอกทิศทางว่าการพัฒนาหรือการ ดำเนินกิจกรรมที่เป็นนโยบายสาธารณะของรัฐในแต่ละเรื่องได้ไปถึงจุดใด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายแค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องของการดูสัมฤทธิ์ผลของงานหรือระบุดำเนินการสำเร็จของงาน

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548) ให้ความหมาย ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรที่สามารถสะท้อนอธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้วัดความเปลี่ยนแปลงหรือใช้บ่งสถานภาพหรือภาพสะท้อนลักษณะการดำเนินงานเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์มาตรฐาน สามารถใช้วัดความสำเร็จหรือผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น เป็นเครื่องหมายที่ช่วยในการระบุปัญหา การวางแผนและประเมินผลการพัฒนา ใช้ประเมินวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าบรรลุความสำเร็จเพียงใด เครื่องชี้วัดมิได้เป็นเป้าหมายของการพัฒนา เป็นแต่เพียงเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความสำเร็จว่าผลเป็นอย่างไร ตัวชี้วัดแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. แสดงปัจจัยนำเข้า (Input Indicator) ใช้วัดเมื่อจะดำเนินการพัฒนา
2. แสดงการกระทำที่เกิดขึ้น (Process or Performance Indicator) ใช้วัดจำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ
3. แสดงผลที่ได้รับ (Output Indicator) ใช้วัดผลงานเมื่อโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยเทียบกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายและการครอบคลุม
4. แสดงผลสำเร็จ (Outcome Indicator) ใช้วัดผลสำเร็จเมื่อโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สิ้นสุด ทั้งนี้โดยเทียบกับจุดมุ่งหมายระยะยาวของโครงการหรือผลกระทบด้านต่าง ๆ ของโครงการที่นอกเหนือไปจากที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

5. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ใช้วัดผลผลิตตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

6. ประสิทธิภาพ (Efficiency) ใช้วัดค่าใช้จ่ายที่ลงทุนเปรียบเทียบกับผลผลิตที่เกิดขึ้น

7. ผลกระทบ (Impact) ใช้วัดผลที่เกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงาน และโครงการที่จัดทำขึ้น

เช่น นโยบายแก้ปัญหาสาธารณสุข มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างไร

จากความหมายของตัวชี้วัดที่มีผู้ให้ไว้ต่างๆ กัน พอจะสรุปได้ว่า “ตัวชี้วัด” มีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1. ตัวชี้วัดจะต้องสามารถให้ค่าหรือบ่งบอกคุณลักษณะของสิ่งที่ ทำการวัดว่า มีปริมาณหรือคุณลักษณะเช่นไร ส่วนจะมีความหมายอย่างไรจะต้องนำไปตีค่าหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน จึงจะทราบได้ว่าสิ่งนั้นมีค่าสูงหรือต่ำ ได้มาตรฐานหรือไม่ เพียงใด

2. ค่าหรือคุณลักษณะที่ได้จากตัวชี้วัดมีความหมายภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

2.1 เงื่อนไขของเวลา กล่าวคือ ตัวชี้วัดจะบ่งบอกสถานการณ์ของสิ่งที่มุ่งวัดเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น ระยะเวลา 1 สัปดาห์, 3 เดือน, 1 ปี ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการตีความหมาย

2.2 เงื่อนไขของสถานที่ กล่าวคือ ตัวชี้วัดจะบ่งบอกสถานการณ์ของสิ่งที่มุ่งวัดเฉพาะในเขตพื้นที่ หรือบริเวณ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบที่ทำการตรวจสอบ เช่น ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ด้านปัจจัย กระบวนการ หรือผลลัพธ์ เป็นต้น

ในการประเมินตัวชี้วัดจะถูกพัฒนาขึ้นมาจากประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยตัวชี้วัดนี้จะแสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่หรือที่เกิดขึ้นใน ประเด็นที่ต้องการประเมิน (สุวิมล ติรกันันท์, 2539) ตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมานั้น จะต้องมีความเหมาะสมกับประเด็นที่ต้องการประเมิน สามารถวัดได้แม่นยำ ถูกต้องและที่สำคัญต้องกำหนดเกณฑ์หรือเป้าหมายที่ต้องการบรรลุสำหรับตัวชี้วัดนั้น ๆ

การพัฒนาตัวชี้วัดใช้เป็นเครื่องมือบอกถึงระดับการพัฒนานั่นเอง เดิมการพัฒนาประเทศมีจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญคือ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) วัดการพัฒนาแต่ในสภาพ ความเป็นจริงแล้ว การพัฒนาทางเศรษฐกิจจะมีผลควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมเสมอ การใช้ GNP เพียงตัวเดียวไม่สามารถบอกถึงสภาพ ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้

ยุคต่อมาของการพัฒนามุ่งพิจารณาที่ประชากรเป้าหมายของการพัฒนาว่าควรมี คุณภาพชีวิต (Quality of Life) ที่ดีขึ้น หรืออีกแนวทางหนึ่ง จะใช้คำว่า ความเป็นอยู่ที่ดี (Well being) เริ่มมีการแยกแยะประเด็นต่างๆ ที่แสดงถึง คุณภาพชีวิตหรือความเป็นอยู่ที่ดี ทำให้ตัวชี้วัดผลการพัฒนาเกิดขึ้นมากมาย

ในภาคเอกชนก็พบว่า มีหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำเครื่องชี้วัดคุณภาพ ชีวิต และสังคม ได้แก่ มูลนิธิเพื่อนหญิง คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการ สาธารณสุขมูลฐาน สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตที่กล่าวมาคือ เครื่องชี้วัดเหล่านั้นจะถูก เปลี่ยนแปลง และปรับปรุงเป็นระยะตลอดมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องชี้วัดที่จัดทำขึ้นไม่ได้ เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่สามารถใช้ได้ทุกระยะเวลา ทั้งนี้เพราะใน ลักษณะของการพัฒนาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา เครื่องชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่สร้าง ขึ้นจึงควร มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับระยะเวลา และบริบทของพื้นที่ เป้าหมาย

3.2 ลักษณะของเกณฑ์และดัชนี

พัลลวี จริตธรรม (2538) กล่าวว่า เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ อยู่ 4 ส่วน คือ

1. ลักษณะการปฏิบัติงานที่เป็นเป้าหมาย (target performance)
2. เกณฑ์สำหรับการปฏิบัติงาน (Performance criteria)
3. เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Criteria)
4. มาตรฐาน (Standard)

เกณฑ์การประเมินนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินผลทางการศึกษา และเกณฑ์ที่ ดีจะต้องมีลักษณะสำคัญทั้ง 4 ส่วน ครบถ้วนและชัดเจน

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ ของดัชนีที่ดี (Important Characteristic of Indicator) มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความถูกต้อง สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดจริง ๆ (Validity)
2. เป็นภาวะวิสัยและเชื่อถือได้ (Objectivity / Reliability)
3. มีความไวต่อการวัดการเปลี่ยนแปลง (Sensitivity)
4. มีความเฉพาะเจาะจงใช้วัดสิ่งที่วัดได้ (Specificity)
5. เป็นสากล (Universality)
6. เป็นที่ยอมรับ (Acceptability)
7. ง่ายแก่การคำนวณ (Simple Calculation)
8. ประหยัดเวลาในการจัดหา (Low Cost)

จากความหมายของดัชนีข้างต้นจึงสรุปได้ว่าดัชนี เป็นสารสนเทศหรือค่าที่สังเกตได้เชิงปริมาณหรือเป็นสารสนเทศเชิงคุณภาพซึ่งใช้บ่งบอกสถานะของสิ่งที่มุ่งวัด หรือสะท้อนลักษณะรวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานอย่างกว้าง ๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ดังได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่ามีการใช้คำภาษาไทยอยู่หลายคำในความหมายเดียวกับคำว่า “ตัวบ่งชี้” โดยถอดความมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Indicator” และ “Index” อย่างไรก็ตามในความหมายดั้งเดิมของภาษานั้น คำว่า Indicator และ Index มีความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ Index หมายถึง ตัวแปรหรือตัวแปรรวม ที่ใช้แทนปริมาณของการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะต่าง ๆ

3.3 ประเภทของเกณฑ์และดัชนี

1. ประเภทของเกณฑ์

เกณฑ์นั้นสามารถแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับลักษณะของเทคนิคและวิธีการในการแบ่งพัลวิ จริตรธรรม (2538) ได้รวบรวมเทคนิควิธีการแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะต่างๆ ของนักวัดและประเมินผลทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวม 8 แบบ ดังนี้

1. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามข้อตกลงเบื้องต้น แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สถานะ (State) และเกณฑ์ช่วงต่อเนื่อง (Continuum) การแบ่งประเภทเกณฑ์วิธีนี้ใช้ในการประเมินสมรรถภาพหรือความสามารถ เกณฑ์สถานะของความสามารถมีข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่า ผู้ที่มีความรอบรู้ หรือผู้ที่มีสมรรถภาพที่สมบูรณ์ต้องตอบข้อสอบได้ถูกต้องทุกข้อ นั่นคือ คะแนนผลการสอบได้ 100 % แต่ตามสภาพความเป็นจริงผู้ที่มีความรอบรู้หรือผู้ที่มีสมรรถภาพที่สมบูรณ์ อาจตอบข้อสอบได้ถูกต้องไม่ครบทุกข้อก็ได้ เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อน (error) ดังนั้น จึงควรนำค่าความคลาดเคลื่อนมาพิจารณาในการกำหนดเกณฑ์ด้วย เกณฑ์ช่วงต่อเนื่องของความสามารถมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ผู้ที่มีความรอบรู้หรือผู้ที่มีสมรรถภาพที่สมบูรณ์ประกอบด้วยผู้ที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นหลายระดับต่อเนื่องกัน โดยพิจารณาความแตกต่างของระดับความสามารถในการปฏิบัติของผู้ที่มีความรอบรู้หรือผู้ที่มีสมรรถภาพที่สมบูรณ์ เช่น ผู้มีความรอบรู้มาก ผู้มีความรอบรู้ปานกลาง ผู้มีความรอบรู้น้อย และผู้ที่ไม่มีความรอบรู้เลย

2. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามวิธีการพัฒนาเกณฑ์ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์การตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Judgmental – empirical) กับเกณฑ์การนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาตัดสินใจ (empirical – judgmental) เกณฑ์การตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง การตัดสินใจโดยบุคคลเดียวหรือการตัดสินใจโดยบุคคลหลายคนก็ได้ โดยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติมาเป็นตัวชี้แนะในการตัดสินใจ ซึ่งความยุ่งยากของการตัดสินใจวิธีนี้ก็คือ การตัดสินใจอาจมีความคลุมเครือ ผู้ตัดสินใจไม่เป็นอิสระ หรือการถกเถียงปัญหาโดยกลุ่มบุคคล ดังนั้นวิธีการที่ดีคือ การ

ประนีประนอมระหว่างการให้ข้อมูลในการตัดสินใจกับการให้ผู้ตัดสินใจเป็นผู้ตัดสินใจเอง ส่วนเกณฑ์การนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาตัดสิน หมายถึง การตัดสินใจที่ใช้กลุ่มสอบกลุ่มเดียว หรือกลุ่มผู้สอบหลายกลุ่มก็ได้ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ จากนั้นก็นำข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดมาปรับเป็นเกณฑ์การตัดสิน

3. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามกระบวนการกำหนดมาตรฐาน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์ที่มีการกำหนดมาตรฐาน (setting standard) กับเกณฑ์ที่มีการปรับมาตรฐาน (adjusting standard) เกณฑ์ที่มีการกำหนดมาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมาจากการนำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ส่วนเกณฑ์ที่มีการปรับมาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ที่นำค่าที่ได้จากการกำหนดมาตรฐานมาปรับใหม่ เพราะว่าค่าที่ได้จากการกำหนดมาตรฐานเป็นค่าที่ได้มาโดยประมาณและอาจมีความคลาดเคลื่อน จึงควรนำมาปรับใหม่ให้เหมาะสม

4. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามระดับคะแนนที่เป็นมาตรฐาน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์ที่มีมาตรฐานระดับคะแนนเดียว (single level standard) กับเกณฑ์ที่มีมาตรฐานหลายระดับคะแนน (multiple level standard) เกณฑ์ที่มีมาตรฐานระดับคะแนนเดียว หมายถึง การกำหนดคะแนนที่ใช้ในการตัดสินเพียงระดับเดียว เช่น ได้หรือตก ผ่านหรือไม่ผ่าน ส่วนเกณฑ์ที่มีมาตรฐานหลายระดับคะแนน หมายถึง การกำหนดคะแนนที่ใช้ในการตัดสินหลายระดับ เช่น A,B,C,D และ E หรือ ดีมาก ดี ปานกลาง และต้องแก้ไข เป็นต้น

5. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะของเกณฑ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) กับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) เกณฑ์สัมพัทธ์ หมายถึง เกณฑ์ที่พัฒนามาจากการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันหรือต่างกลุ่มกันว่านักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับใดของกลุ่มนั้น ๆ ส่วนเกณฑ์สัมบูรณ์ หมายถึง เกณฑ์ที่พัฒนามาจากการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถของนักเรียนกับคะแนนที่กำหนดไว้ว่านักเรียนน่าจะมี ความสามารถอยู่ในระดับใด เช่น ผ่านหรือไม่ผ่าน รอบรู้หรือไม่รอบรู้ หรืออยู่ในระดับ ดีมาก ดี ปานกลาง และต้องแก้ไข เป็นต้น

6. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะของการตัดสิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์อัตนัย (Subjective Criteria) กับเกณฑ์ปรนัย (Objective Criteria) เกณฑ์อัตนัย หมายถึง เกณฑ์ที่มีการกำหนดเป็นแบบสรุปรวม (Holistic Criteria) โดยผู้ตัดสินมีอิสระในการกำหนดเกณฑ์เองหรือเป็นการกำหนดเกณฑ์ไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ซึ่งแบบนี้ผู้ตัดสินจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินได้มาก ส่วนเกณฑ์ปรนัย หมายถึง เกณฑ์ที่มีการกำหนดคะแนนที่ชัดเจนแน่นอนหลายตัวและมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งการกำหนดเกณฑ์แบบนี้ไม่ว่าผู้ตัดสินจะเป็นใครผลการตัดสินที่ได้จะตรงกัน

7. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามรายละเอียดของสิ่งที่ปฏิบัติในการตัดสินใจ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์รูปธรรม กับเกณฑ์นามธรรม เกณฑ์รูปธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์กติกาที่มีลักษณะทางกายภาพในการตัดสินใจ เช่น ข้อกำหนดของผู้จัดประกวด การแบ่งรอบในการตัดสินใจ การวางกติกาในการให้คะแนน ส่วนเกณฑ์นามธรรม หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นคุณลักษณะในการตัดสินใจ เช่น การมีคุณธรรม มีความเป็นกลาง มีความรอบรู้ มีทักษะประสบการณ์ที่ก้าวหน้า

8. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามมาตราที่ใช้ในการกำหนดการให้คะแนน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์เชิงปริมาณ (Quantitative Criteria) กับเกณฑ์เชิงคุณภาพ (Qualitative Criteria) เกณฑ์เชิงปริมาณ หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดว่าได้คะแนนเท่าใดจึงจะได้รางวัล เช่น คะแนนที่มากที่สุดจะได้รับรางวัลที่ 1 คะแนนที่รองลงมาจะได้รับรางวัลที่ 2 เป็นต้น ส่วนเกณฑ์เชิงคุณภาพ หมายถึง เกณฑ์ที่ไม่มีผลบังคับโดยตรง เป็นข้อตกลงที่ร่วมกันพิจารณากำหนดขึ้นเพื่อนำไปใช้เฉพาะการ เช่น การกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินการประกวดศิลปเด็ก ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ด้านต่าง ๆ ดังนี้ เกณฑ์ในการพิจารณาด้านอายุ เกณฑ์ในการพิจารณาด้านสื่อวัสดุ เกณฑ์ในการพิจารณาด้านเนื้อหาสาระ และเกณฑ์ในการพิจารณาด้านการแสดงออก

ศิริชัย กาญจนวาสิ (อ้างใน อาทิตยา ดวงมณี, 2540) กล่าวว่า เกณฑ์สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) และเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยเกณฑ์สัมพัทธ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากประสบการณ์ในการเทียบผลระหว่างโครงการ หรือเปรียบเทียบกับผลที่เคยทำมาแล้ว หรือเปรียบเทียบกับปกติวิสัย (norm) ของการจัดโครงการทั่วไป สำหรับเกณฑ์สัมบูรณ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งนั้น หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ หรือคุณภาพของสิ่งนั้นอันเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้จำแนกเกณฑ์ออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. เกณฑ์ด้านเนื้อหาสาระ (Content Criterion) เป็นการระบุว่า ควรมีเนื้อหาอะไรบ้าง นิยมใช้ในเรื่องหลักสูตร ว่านักเรียนที่จบหลักสูตรมีความรู้อะไรบ้าง (ไม่คำนึงถึงระดับความสามารถ)
2. เกณฑ์ตามการปฏิบัติ (Performance Criteria) เป็นการระบุว่า คนสามารถปฏิบัติงานดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หรือมีความรู้มากน้อยเพียงใด เท่าไร โดยเกณฑ์ตามการปฏิบัติแยกได้ 4 แบบ คือ

1) เกณฑ์ขั้นต่ำ (Minimum Criterion) เป็นการระบุว่า อย่างน้อยที่สุดควรทำอะไรได้บ้าง

2) เกณฑ์ขั้นสูง (Maximum Criterion) เป็นการระบุว่า อย่างมากควรทำอะไรได้บ้าง

3) เกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criterion) เป็นการระบุว่า ตัวเทียบอยู่ระดับที่คนส่วนใหญ่ยอมรับ เป็นค่าตรงกลาง หรืออยู่ระดับกลาง ไม่สูงหรือต่ำ เกณฑ์มาตรฐานส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มปกติ (Normative Group) หรือกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวแทนประชากร

4) เกณฑ์ตามความคาดหวัง (Expected, Predicted Criterion) เป็นการระบุว่า คนที่อยู่ในข่ายที่ศึกษา ควรจะมีผลงาน ปฏิบัติงาน ค่าคะแนน ในระดับใด เช่น ผู้ที่ได้ปริญญาเอกควรมีความสามารถมากกว่าผู้ที่ได้ปริญญาโท และผู้ที่ได้ปริญญาโท ควรมีความสามารถมากกว่าผู้ที่ได้ปริญญาตรี เป็นต้น เกณฑ์ตามความคาดหวังอาจเป็นเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ขั้นสูงก็ได้

Jasmine (1993) และ Ryan (1994) ได้จำแนกเกณฑ์ในการประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินทักษะการเขียนความสามารถที่จะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้ ดังตัวอย่างในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินในภาพรวมของทักษะการเขียน

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุปอย่างชัดเจน - ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกด และไวยากรณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้ศัพท์ที่เหมาะสม
1 (ต้องปรับปรุง)	- เขียนไม่ตรงประเด็น - ไม่มีการจัดระบบการเขียน - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้ศัพท์ที่เหมาะสม
0	- ไม่มีผลงาน

เกณฑ์ในการประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 – 6 ระดับ เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากการใช้เกณฑ์ 3 ระดับนั้นจะง่ายต่อการกำหนดรายละเอียด ซึ่งจะยึดเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้วยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับของเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับนั้น จะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจคะแนน ถ้าต้องการใช้เกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยในการกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้น ผู้สอนอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจแล้วแยกเป็น 3 กอง เป็นงานที่มีคุณภาพดี ปานกลาง และไม่ดี แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวแยกระหว่างงานที่มีคุณภาพไม่ดี ลักษณะเหล่านี้จะมาเป็นรายละเอียดของแต่ละระดับ

2. เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ดังแสดงตัวอย่างในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ระดับคะแนน	แนวคิด	การจัดระบบ	การเลือกคำ	โครงสร้างประโยค	กลไกในการเขียน
4	-แนวคิดทั้งหมดใหม่ริเริ่ม -จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง -มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด	-แนวคิดทั้งหมดมีความต่อเนื่อง -มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย -มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล	-เลือกใช้คำหลากหลายได้ อย่างเหมาะสม -คำที่ใช้ขยายแนวคิดได้ อย่างชัดเจน	-เขียนได้ชัดเจน -เขียนประโยคได้ครบสมบูรณ์ -มีความหลากหลายของความยาว ของประโยคที่ใช้	-ผิดน้อยมากหรือไม่ มีเลย
3	-แนวคิดใหม่มีอยู่บ้าง -จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง -มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด เป็นส่วนใหญ่	-แนวคิดส่วนใหญ่มีความ ต่อเนื่อง -มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย -มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล	-การเลือกใช้คำหลากหลาย อยู่บ้าง -ส่วนใหญ่ใช้คำที่เหมาะสม -คำที่ใช้สนับสนุนแนวคิด	-ประโยคส่วนใหญ่เขียนได้ชัดเจน -เขียนประโยคง่าย ๆ -ความยาวของประโยคที่ใช้มีความ หลากหลายบ้าง	-มีที่ผิดพลาดบ้าง
2	-แนวคิดใหม่มีน้อย -จุดเน้นไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง -มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด ค่อนข้างน้อย	-บางแนวคิดมีความต่อเนื่อง -มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย -มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล น้อยมาก	-การเลือกใช้คำพื้น ๆ ขาด ความหลากหลาย -บางคำมีความเหมาะสม -คำที่ใช้ไม่ค่อยสนับสนุน แนวคิด	-บางประโยคไม่ชัดเจน -ใช้ประโยคย่อย ๆ -มีความหลากหลายน้อยมาก -ไม่มีความหลากหลาย	-มีที่ผิดพลาด ค่อนข้างมาก
1	-แนวคิดไม่สมบูรณ์ -ไม่มีจุดเน้น -ไม่มีรายละเอียด	-แนวคิดมีความต่อเนื่องน้อย มาก -ไม่มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย -ไม่มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล	-การเลือกใช้คำไม่ เหมาะสม -คำที่ใช้ไม่สนับสนุน แนวคิด	-ประโยคไม่ชัดเจน -ใช้ประโยคย่อย ๆ น้อยมาก -ไม่มีความหลากหลาย	-มีที่ผิดพลาดอย่าง ร้ายแรงมาก
0	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	

อารีย์ วชิรवारการ (2542) ได้เสนอแนวทางการสร้างเกณฑ์การประเมินโดยการให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Score) ไว้ดังนี้

1. กำหนดขั้นตอน ลักษณะเด่นของสมรรถภาพหรือจุดประสงค์ที่ต้องการประเมิน
2. เขียนรายการพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึงการบรรลุถึงจุดประสงค์ หรือสมรรถภาพ
3. คัดเลือกรายการพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ สามารถสังเกต วัด และตัดสินได้ ซึ่งไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป
4. นำรายการที่คัดเลือกไว้มาจัดลำดับความสำคัญตามลำดับพัฒนาการ และกำหนดระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่ปฏิบัติถูกต้อง
5. บรรยายคำคุณภาพของเกณฑ์การประเมินแต่ละรายการ การบรรยายคำคุณภาพควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ๆ เหมาะสมกับวัย ความสามารถทางการรับรู้

Ooterkhof (อ้างใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543) ได้แบ่งรูปแบบการให้คะแนนเป็น 3 อย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ ไชยโส (2541) ที่กล่าวถึงระบบการให้คะแนนหรือเกณฑ์การประเมินในรูปแบบของการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) สรุปได้ว่าระบบการให้คะแนนที่นำมาใช้ในการประเมินการปฏิบัติมี 3 ประเภท ซึ่งระบบการให้คะแนนแต่ละกระบวนการคิด การปฏิบัติ และทักษะทางสังคม ดังนี้ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklists) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) และแบบการให้คะแนนผลรวม (Holistic Scoring)

1. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมและคุณลักษณะที่สามารถให้คะแนนได้ 2 แบบ คือ มีหรือไม่มีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะเหล่านี้ วิธีการนี้เหมาะกับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ซับซ้อน ที่สามารถแบ่งออกเป็นชุดของพฤติกรรมหรือคุณลักษณะย่อย ๆ ได้อย่างชัดเจน เช่น การผ่าตัดกระด้าย การแบ่งครึ่งมุม การทำให้เครื่องช่างสมดุล การวัดเตรียมเครื่องบันทึกเสียง หรือการผูกเชือกกรองเท้า สิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ต้องการลำดับขั้นตอนในการแสดงออกที่สามารถบ่งชี้ได้ชัดเจน และกำหนดรายการกระทำ เหล่านี้ลงในแบบตรวจสอบรายการ แบบตรวจสอบรายการสามารถบันทึกได้หลายแบบ เช่น ใช่หรือไม่ใช่ มีหรือไม่มี 0 หรือ 1 คะแนน และอาจจะเพิ่มช่องให้ผู้ประเมินบันทึกได้ว่าไม่มีโอกาสได้สังเกตการปฏิบัตินั้น ในบางกรณีอาจให้คะแนน +1 ในพฤติกรรมทางบวกที่เกิดขึ้น และ -1 สำหรับพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และ 0 ในกรณีที่ไม่มีโอกาสได้สังเกต

2. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) นำมาใช้เพื่อให้คะแนนคุณลักษณะของการปฏิบัติที่ซับซ้อน มีการตัดสินใจถึงคุณลักษณะเหล่านั้นไม่เพียงแต่มีหรือไม่มีและใช่หรือไม่ใช่เท่านั้น แต่จะต้องให้ผู้ประเมินตัดสินใจถึงระดับของการปฏิบัติที่แสดงออกมาด้วยมาตราส่วน

ประมาณค่าแบบตัวเลข (Numeric Rating Scales) เป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุด รูปแบบของมาตราส่วนประมาณค่ารูปแบบนี้ ต้องการให้ผู้สร้างแบบประเมินกำหนดคุณลักษณะ (Trait) ที่สำคัญที่สุดที่จะสังเกตได้จากผลงาน กระบวนการทำงานหรือการปฏิบัติ และในแต่ละคุณลักษณะ ผู้สร้างจะกำหนดตัวเลขแต่ละคุณลักษณะนั้น โดยทั่วไปใช้ 1 ถึง 5 สเกล ซึ่งแสดงระดับของการปฏิบัติในแต่ละคุณลักษณะนั้น โดยผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ที่แสดงถึงรายการคุณลักษณะแต่ละส่วนนั้น ตั้งแต่รายการที่มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพมากที่สุด จนกระทั่งน้อยที่สุดในแต่ละสเกล ซึ่งผู้กำหนดการให้คะแนนดังกล่าวจะต้องตอบคำถามพื้นฐานการได้มาซึ่งรายการคุณลักษณะ ที่แสดงคุณภาพที่ดีที่สุด ถูกต้องที่สุด จนกระทั่งไม่ดีที่สุดหรือผิดพลาดมากที่สุดว่าคืออะไร และอะไรคือความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นได้บ้างที่นักเรียนจะได้คะแนนน้อยลงในคุณลักษณะนั้น

3. การให้คะแนนผลรวม (Holistic Scoring) การให้คะแนนแบบนี้ต้องการให้ผู้ประเมินให้ความสนใจที่จะประเมินภาพรวมของการปฏิบัตินั้น และกำหนดคุณภาพหรือคุณค่าของการปฏิบัติ นั้นเป็นตัวเลข เมื่อมีคุณภาพก็จะได้คะแนนมากกว่า ซึ่งใช้เพื่อประเมินการสอบเรียงความ รายงาน หรือผลงานทางศิลปะ เช่น งานแสดงการเต้นรำหรือการแสดงดนตรี การให้คะแนนผลรวมเป็นระบบการให้คะแนนที่ผู้ให้คะแนน มองภาพคุณภาพรวมของผลงานมากกว่าการมองรายละเอียดในแต่ละคุณลักษณะหรือความสามารถที่กำหนดไว้ในการวัด เหมาะกับการวัดผลงานมากกว่าการปฏิบัติ

การรวมคะแนนจากระบบการให้คะแนนต่าง ๆ ในการประเมินการปฏิบัติต้องการให้นักเรียนได้แสดงออกในพฤติกรรมที่หลากหลาย และในแต่ละพฤติกรรมก็มีระบบการให้คะแนนต่าง ๆ กัน ดังนั้น ผู้ประเมินควรกำหนดระบบการรวบรวมคะแนนจากระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

นอกจากนี้ บุญชู ชลัษเฐียร (2544) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) ว่า การประเมินผลการปฏิบัติที่จำเป็นต้องใช้วิธีการสังเกต แฟ้มผลงาน และการปฏิบัติจริง ไม่สามารถให้คะแนนที่เป็นมาตรฐานเหมือนการให้คะแนนการสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานได้ความมุ่งหวังที่จะให้เกิดความเป็นธรรมหรือขจัดความลำเอียงมิให้เกิดขึ้น ผลการประเมินมีความคงเส้นคงวา เป็นที่น่าเชื่อถือ จึงเป็นไปได้ยาก “Scoring Rubric” เป็นเครื่องมือหรือวิธีการให้คะแนนแบบใหม่ที่ได้รับการพัฒนาขึ้น ด้วยความมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาที่เกิดจากการให้คะแนน ทั้งด้านการสร้างความเป็นธรรม การป้องกันความลำเอียง การสร้างระบบการประเมินที่จะนำไปสู่การพัฒนา การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานผลการปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้อง และการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) คือ ชุดของเกณฑ์ที่กล่าวถึงคุณภาพหรือกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนน หรือจัดอันดับคุณภาพ ผลงาน การปฏิบัติต่าง ๆ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้น จึงไม่เพียงเพื่อใช้ในการให้คะแนนผลการปฏิบัติ หรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเท่านั้น แต่สามารถพัฒนาเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียง กระบวนการ วิธีการ และผลการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ด้วย

ความสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนน

การประเมินการปฏิบัติงาน ผลงาน ไม่มีคำตอบถูกหรือคำตอบผิด เหมือนแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ทำให้การตรวจให้คะแนนมีความเป็นอัตนัย หรือขึ้นอยู่กับตัวผู้ตรวจให้คะแนนมาก การจัดทำเกณฑ์การให้คะแนน หรือ rubric จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้การพิจารณาตัดสินประเมินหรือให้คะแนนมีความยุติธรรมและถูกต้อง นอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการตรวจให้คะแนนที่ดีแล้ว เกณฑ์การให้คะแนนยังมีความสำคัญในมิติอื่น ๆ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีศักยภาพที่จะช่วยให้ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียนหรือผู้เกี่ยวข้องทราบถึงคุณลักษณะสำคัญของผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติ และผลงานที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้ง่ายและชัดเจน
2. ทำให้ผู้สอน ผู้ร่วมงาน มีความเข้าใจและมีภาพของความเป็นเลิศตรงกันสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นต่อผู้เรียน หรือผู้เกี่ยวข้องได้
3. จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียน/ผู้ปฏิบัติ สร้างผลงาน หรือปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด เพราะทราบว่าผลงานที่ดีเยี่ยมหรือเป็นเลิศเป็นอย่างไร จะประเมินอย่างไร ซึ่งจะเป็นหนทางให้ผู้เรียน/ผู้ปฏิบัติได้ประเมิน และพัฒนางานของตนไปสู่คุณภาพที่คาดหวังไว้
4. ช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินและคุณภาพที่คาดหวัง

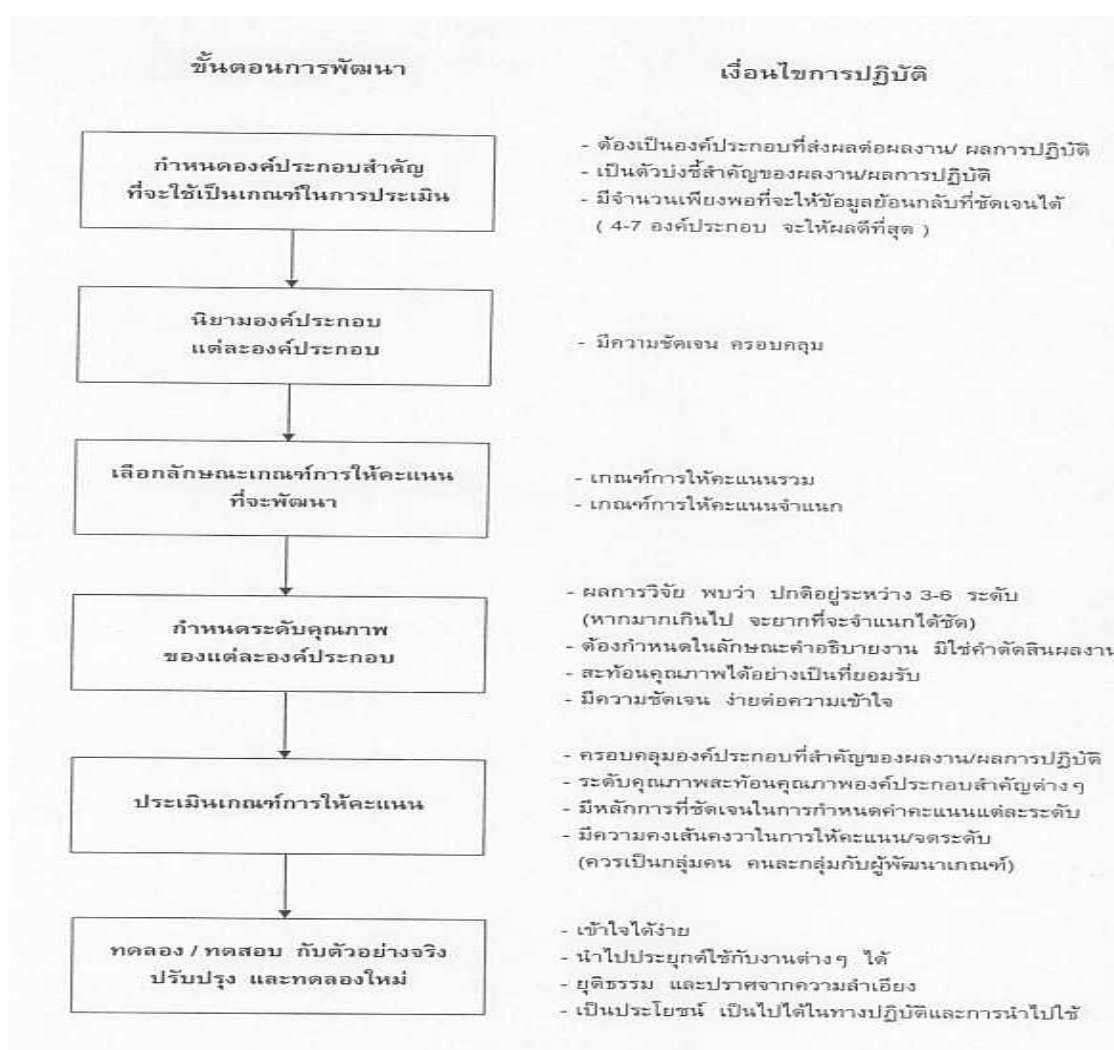
ลักษณะสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนน

ลักษณะสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วยสาระหลัก ดังนี้

1. มาตรฐานผลสัมฤทธิ์/ผลการปฏิบัติ ที่ต้องการ ที่อยู่ในลักษณะคำอธิบายคุณภาพงาน คุณภาพการปฏิบัติ หรือกระบวนการที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
2. ระดับคุณภาพที่ใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน หรือให้คะแนนที่จัดเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามระดับคุณภาพงาน / คุณภาพการปฏิบัติ

การพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน

ในการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน มีขั้นตอนที่สำคัญคือ การกำหนดองค์ประกอบสำคัญหรือเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมิน การกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์หรือองค์ประกอบ ซึ่งผู้สร้างจะสามารถพิจารณาดำเนินการได้โดยไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยเสนอแนวทางที่เป็นกระบวนการพัฒนาทั้งระบบจนนำไปสู่ความมั่นใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนสามารถนำไปใช้กับการดำเนินงานในวงกว้างหรืองานที่ต้องการมาตรฐานการให้คะแนน การประเมินที่เคร่งครัด โดยขั้นตอนในการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแสดงดังภาพที่ 14

ภาพที่ 14 ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชู ชลัยเจียร, 2544)

การนำเกณฑ์การให้คะแนนไปใช้

แม้เกณฑ์การให้คะแนนจะเป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นใช้เพื่อช่วยให้การตรวจผลงาน การปฏิบัติ เป็นไปอย่างยุติธรรมคงเส้นคงวาก็ตาม กระบวนการนำเครื่องมือประเภทนี้ไปใช้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการเอาใจใส่ ทั้งนี้เพราะผู้ใช้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงธรรมชาติของเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อสามารถนำไปใช้และปรับใช้ได้กับงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในกระบวนการประเมินตรวจให้คะแนนมักมีปัญหา หรือข้อผิดพลาดที่เกิดจากผู้ตรวจให้คะแนนหลายประการที่พึงระมัดระวังมิให้เกิดขึ้น ดังนี้

- 1) ผู้ตรวจให้คะแนนมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนยาก หรือง่ายเกินไป ในการตรวจทั้งต่อบุคคล ต่อเกณฑ์ หรือมาตรวัดบางตัว
- 2) ผู้ตรวจให้คะแนนมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ปรากฏของเอกสาร ชิ้นงาน มากกว่าพิจารณาคุณภาพ
- 3) ความเหนื่อยล้าของผู้ให้คะแนน
- 4) ความซ้ำ หรือคล้ายกันของคำตอบ หรือชิ้นงาน
- 5) ผลของลำดับ (Order effect)
- 6) การดูอย่างผิวเผิน แล้วลงสรุปภาพรวมทั้งหมด
- 7) การโต้แย้งในบุคลิกภาพ กรณิณแนวคิด ลักษณะของผลงาน ผลการปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตรวจให้คะแนนไม่ชอบ จำเป็นที่ผู้ตรวจจะต้องมีความหนักแน่น

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใช้ขณะนี้ จัดทำเป็น 2 ลักษณะ คือ เกณฑ์การให้คะแนนรวม (holistic scoring) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนก (analytic scoring)

- 1) เกณฑ์การให้คะแนนรวม การให้คะแนนจะพิจารณาจากผลงาน ผลการปฏิบัติในภาพรวม ปกติจะกำหนดเป็นตัวเลขเดี่ยว 4 – 6 ระดับ จะใช้กับงานที่ต้องการตรวจให้รวดเร็ว สำหรับการประเมินที่ใหญ่อันจำนวนมาก ๆ
- 2) เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนก เกณฑ์การให้คะแนนลักษณะนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้กับงานที่ต้องการพิจารณาในรายละเอียด ทั้งนี้จะมีการจำแนกคุณลักษณะที่จะให้คะแนนเป็นลักษณะย่อยในมิติต่าง ๆ กัน ต้องใช้เวลาในการพัฒนามากกว่าเกณฑ์การให้คะแนนรวม แต่จะให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นรายละเอียดเหมาะสมกับการใช้เพื่อวินิจฉัยให้รู้จุดอ่อน จุดแข็งต่าง ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปรับปรุงพัฒนา เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนกนี้สามารถนำไปใช้ในการประเมินหลักสูตร และโปรแกรมการเรียนการสอนในจุดที่ต้องการพัฒนาได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรวม (Holistic Scoring)

ตัวอย่างที่ 1 North Carolina General Rubric for Reading and Social Studies (grade 3 – 8)

เกณฑ์การให้คะแนนการเรียนรู้สังคมศึกษา ที่กำหนดให้นักเรียนสร้างข้อสรุปจากตาราง
เปรียบเทียบข้อมูลของประเทศต่าง ๆ

- 3 คำตอบแสดงข้อสรุปหลายประการที่สมเหตุสมผล และมีความชัดเจน
- 2 คำตอบสรุปความบางส่วนสั้น บางประเด็นขาดความชัดเจนหรือการให้เหตุผลมีข้อผิดพลาดเล็กน้อย
- 1 คำตอบมีข้อสรุปอย่างน้อย 1 ข้อ แต่ไม่หนักแน่นหรือมีความสับสน
- 0 คำตอบไม่มีข้อสรุป หรือข้อสรุปไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับงาน

หมายเหตุ : เป็นคำอธิบายระดับคุณภาพ ในลักษณะภาพรวม

ตัวอย่างที่ 2 Kentucky Open – Ended Scoring Guide for Reading

- 4 ☐ คำตอบตอบคำถามสำคัญทั้งหมด
- ☐ แสดงความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญ
- ☐ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศกับความรู้ที่มีมาก่อนได้อย่างสอดคล้อง
- ☐ แสดงการตีความ การประเมิน หรือการอ้างสรุป เปรียบเทียบ
- 3 ☐ คำตอบตอบคำถามสำคัญได้เกือบทั้งหมด
- ☐ แสดงความเข้าใจข้อมูลที่สำคัญ มองข้ามความคิดสำคัญหรือรายละเอียดสำคัญบางประการไป หรือมีความเข้าใจผิดในรายละเอียดบางประการ
- 2 ☐ คำตอบตอบคำถามเพียงบางคำถาม
- ☐ เข้าใจข้อมูลที่สำคัญ บางประการในบทความ แต่ขาดหลักฐานยืนยัน
- 1 ☐ คำตอบตอบไม่สอดคล้องกับคำถามหรือผิดพลาดทั้งหมด
- 0 ☐ เว้นว่าง / ไม่มีคำตอบ

หมายเหตุ : เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ประกอบด้วยคำอธิบายรายการแสดง
คุณภาพงาน

ตัวอย่างที่ 3 Story Reading Scoring Guide (วิชาการอ่าน grade 3)

ใช้สำหรับประเมินทักษะการฟังได้ กรณีผู้สอนอ่านให้นักเรียนฟัง

4 มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยตลอด

- จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้แม่นยำ
- มีสาระสำคัญต่าง ๆ ครบถ้วน
- การเรียบเรียงประโยคในการนำเสนอดี

ตัวอย่างงาน

3 มีความเข้าใจอย่างดี

- จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้แม่นยำ แต่ขาดการนำเสนอสาระสำคัญไป 1 ประเด็น หรือมากกว่านั้น

ตัวอย่างงาน

2 มีความเข้าใจบ้าง

- จดจำเหตุการณ์ในเรื่องได้บ้างแต่ขาดการนำเสนอสาระสำคัญไป 1 ประเด็น หรือมากกว่านั้น

ตัวอย่างงาน

1 มีความเข้าใจเพียงเล็กน้อย หรือมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

- จดจำเหตุการณ์ในเรื่องได้บ้างแต่ขาดการนำเสนอสาระสำคัญไป 1 ประเด็น หรือมากกว่านั้น

ตัวอย่างงาน

หมายเหตุ : กำหนดระดับคุณภาพงาน พร้อมเกณฑ์ รวมทั้งยกตัวอย่างงานแต่ละระดับ

คุณภาพ

ที่มา : Lorries Shepard University of Colorado, Boulder, Colorado

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนจำแนก (Analytic Scoring)

ตัวอย่างที่ 4 Norwood Park Draft Reading Log Rubric (ระดับอนุบาล – grade 8)

Scale 1 : ความถี่ของการอ่านอิสระ

ยอดเยี่ยม	อ่านประจำทุกวัน เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน ๆ
เชี่ยวชาญ	อ่านเป็นส่วนใหญ่

ฝึกหัด	อ่านบ้างเป็นครั้งคราว
ระยะเริ่มฝึก	นาน ๆ อ่าน

Scale 2 : ระดับความยากของหนังสือที่เลือกอ่าน

ยอดเยี่ยม	อ่านหนังสือระดับยากเท่ากัน หรือยากไปกว่าระดับที่นักเรียนที่อ่านโดยพึ่งตนเองได้อ่าน
เชี่ยวชาญ	อ่านหนังสือระดับยากเท่าที่นักเรียนที่อ่านโดยพึ่งตนเองได้อ่าน
ฝึกหัด	อ่านหนังสือระดับยากเท่ากับ หรือยากน้อยกว่าระดับที่นักเรียนที่อ่านโดยพึ่งตนเองได้อ่าน
ระยะเริ่มฝึก	อ่านหนังสือระดับยากน้อยกว่าระดับที่นักเรียนที่อ่านโดยพึ่งตนเองได้อ่าน

Scale 3 : ความหลากหลายของประเภทหนังสือที่อ่าน

ยอดเยี่ยม	เลือกอ่านหนังสือหลากหลายประเภท
เชี่ยวชาญ	เต็มใจที่จะทดลองอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ
ฝึกหัด	มีการทดลองอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ กันบ้าง
ระยะเริ่มฝึก	มีการทดลองอ่านหรือไม่เคยทดลองอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ กันเลย

Scale 4 : การอ่านอย่างเสร็จสมบูรณ์

ยอดเยี่ยม	อ่านหนังสือที่เลือกอ่านเองเสร็จสมบูรณ์เกือบทั้งหมด อ่านหนังสือที่ห้องเรียน หรือกลุ่มมอบหมายเสร็จสมบูรณ์
เชี่ยวชาญ	อ่านหนังสือที่เลือกอ่านเองเสร็จสมบูรณ์หลายเล่ม อ่านหนังสือที่ห้องเรียน หรือกลุ่มมอบหมายเสร็จสมบูรณ์
ฝึกหัด	อ่านหนังสือที่เลือกอ่านเองเสร็จสมบูรณ์ประมาณครึ่งหนึ่งของ จำนวนหนังสือ และหนังสือที่ห้องเรียน หรือกลุ่มมอบหมาย เสร็จสมบูรณ์
ระยะเริ่มฝึก	อ่านหนังสือที่ห้องเรียน หรือกลุ่มมอบหมายเสร็จสมบูรณ์

หมายเหตุ : กำหนดองค์ประกอบสำคัญของสิ่งที่จะประเมิน และจัดระดับคุณภาพแต่ละ
องค์ประกอบรวมทั้งคำอธิบายคุณภาพการปฏิบัติแต่ละระดับ

ที่มา : Faculty of Norwood Park Elementary School, Chicago, Illinois

ตัวอย่างที่ 5 แสดงตัวอย่าง Rubric ที่จะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ทำการประเมิน และมาตรวัด ดังนี้

- องค์ประกอบที่จะประเมิน
- นิยามองค์ประกอบที่จะประเมิน
- กำหนดคุณลักษณะที่ดีขององค์ประกอบที่จะประเมิน ซึ่งก็คือมาตรฐาน

ผลสัมฤทธิ์/ผลการปฏิบัติที่ต้องการ โดยมีรูปแบบดังแสดงตามตารางที่ 8

ยอมรับ		ไม่ยอมรับ	
1. คุณลักษณะที่ดีขององค์ประกอบ (มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ 1)			
☐ a ระดับคุณภาพ	☐ b ระดับคุณภาพ	☐ c ระดับคุณภาพ	☐ d ระดับคุณภาพ
2. คุณลักษณะที่ดีขององค์ประกอบ (มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ 2)			
☐ a ระดับคุณภาพ	☐ b ระดับคุณภาพ	☐ c ระดับคุณภาพ	☐ d ระดับคุณภาพ

ที่มา : Crone-Kosbel, L. and Tashakkori, A.(2000) Rubric for the Evaluation of School Improvement Plans.

2. ประเภทของดัชนี

ดัชนีมีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก หากจำแนกตามแนวคิดของ Johstone (Johstone, 1981; อ้างใน วราพร จอมคำสิงห์, 2549) สามารถจำแนกประเภทของตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้เป็น 6 วิธี ดังนี้

1. จำแนกตามตัวแปรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ตัวแทน (Representative Indicators) ตัวบ่งชี้เดี่ยว (Disaggregative Indicators) และ ตัวบ่งชี้อรวม (Composite Indicators)
2. จำแนกตามวิธีการแปรผล ได้แก่ การแปรผลแบบอิงกลุ่ม (Norm Referenced) การแปรผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) และการแปรผลแบบอิงตนเอง (Self Referenced)
3. จำแนกตามลักษณะ/สเกลการวัด ได้แก่ วัดเป็นค่าสัมบูรณ์ (Absolute measurement) และวัดเป็นค่าสัมพัทธ์ (Relative Measurement)
4. จำแนกตามช่วงเวลา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่แสดงค่าในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Measurement of Stocks) และตัวบ่งชี้ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา (Measurement of Flows)

5. จำแนกตามระดับในการวัด ได้แก่ วัดลักษณะสภาพรวม ๆ ทุกระดับ (Measurement of Overall Level) และวัดลักษณะการแจกแจงหรือการกระจาย (Measurement of Distribution)

6. จำแนกตามตัวบ่งชี้เชิงระบบ ได้แก่ ตัวบ่งชี้สภาพทรัพยากร (Input Indicator) ตัวบ่งชี้กระบวนการ (Process Indicators) และตัวบ่งชี้ผลผลิต (Output Indicators)

นอกจากนี้ หากจำแนกประเภทของตัวบ่งชี้ตามทัศนะของนักวางแผนและนักกำหนดตัวบ่งชี้ โดยคำนึงถึงที่มาและประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญแล้ว อาจจำแนกตัวบ่งชี้ได้ดังนี้คือ ตัวบ่งชี้ที่แสดงลักษณะเฉพาะเรื่อง (Single Indicators) ตัวบ่งชี้ที่แสดงลักษณะของกลุ่มเฉพาะ (Compound Indicator) และตัวบ่งชี้รวม (Composite Indicator) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530)

การพัฒนาดัชนีทางการศึกษา

วิธีการในการพัฒนาตัวบ่งชี้ มีอยู่หลายวิธี และในแต่ละวิธีการส่วนใหญ่จะเน้นการพิจารณาตัดสินใจใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. การกำหนดนิยามของตัวบ่งชี้
2. การคัดเลือกตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งที่มุ่งศึกษา
3. การกำหนดวิธีรวมตัวแปร
4. การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

การตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาตัวบ่งชี้ดังกล่าว ย่อมมีความสัมพันธ์กับค่าของตัวบ่งชี้ที่คำนวณได้ในขั้นสุดท้าย สำหรับนำไปใช้ในการแปลความหมายของสิ่งที่มุ่งศึกษาดังนั้นในแต่ละขั้นตอนจึงควรได้รับการพิจารณาและตรวจสอบอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับมโนทัศน์ (Concept) ของสิ่งที่มุ่งศึกษา และวัตถุประสงค์ของการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ประโยชน์

วิธีการกำหนดนิยามของดัชนี

วิธีการกำหนดนิยามของตัวบ่งชี้ จำแนกออกได้เป็น 3 วิธีการหลัก ได้แก่ การนิยามเชิงทฤษฎี การนิยามเชิงประจักษ์ และการนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสามารถสรุปหลักการของแต่ละวิธีได้ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยการนิยามเชิงทฤษฎี (The Theoretical Definition of An Indicators) เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสถานะหรือคุณลักษณะที่สนใจ และจัดลำดับหรือกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้นโดยอาศัยหลักเหตุผลหรือพื้นฐานทางทฤษฎีเป็นหลัก เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรขึ้นเป็นตัวบ่งชี้

2. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยกระบวนการนิยามเชิงประจักษ์ (The Empirical Definition of An Indicators) เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นำมาวิเคราะห์แล้วจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปรและกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น โดยใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลัก เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation Analysis) เป็นต้น

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยการนิยามเชิงปฏิบัติการ (The Pragmatic Definition of An Indicators) เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยการเลือกตัวแปรจากตัวแปรที่มีอยู่จำนวนหนึ่ง หรือ รวมตัวแปรที่มีอยู่จำนวนหนึ่งเข้าด้วยกัน ตามการพิจารณาตัดสินของผู้พัฒนา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับเจตคติ (หรืออคติ) ส่วนตัวในการเลือกตัวแปรหนึ่งหรือคุณลักษณะหนึ่ง ๆ มากกว่าตัวแปรอื่น ๆ วิธีการนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีการที่มีจุดอ่อนมากกว่าวิธีการที่ 1 และ 2

คุณสมบัติของดัชนีที่ดี

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2537) ได้กล่าวถึงสิ่งที่จะบ่งชี้คุณภาพของการวัด 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ (1) ความน่าเชื่อถือได้ในการวัด (reliability) หมายถึงว่า เมื่อได้ทำการวัดแล้วผลที่ได้จากการวัดมีความสอดคล้องเหมือนกันทุกครั้งหรือไม่ หากผลที่ได้จากการวัดมีความสอดคล้องหรือเหมือนกันก็เรียกว่ามีความน่าเชื่อถือได้ (2) ความแม่นยำในการวัด (Validity) หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่จะวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างตรงประเด็นที่ต้องการวัด (3) ความไวในการวัด (Sensitivity) หมายถึงความสามารถของเครื่องมือในการจำแนกความแตกต่างระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการจะศึกษา (4) การมีความหมายของการวัด (meaning fullness) หมายความว่า เครื่องมือวัดนั้นสามารถจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สร้างขึ้นปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างมีความหมายชัดเจน

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัยมักจะทดสอบเฉพาะความแม่นยำและน่าเชื่อถือเป็น 2 ประเด็นหลัก งานวิจัยใดที่สามารถทดสอบสถิติของ 2 ประเด็นนี้ได้ก็เป็นที่น่าพอใจก็ถือว่างานวิจัยนั้นมีคุณภาพดีสามารถนำไปอ้างอิงทางวิชาการได้

1. ความแม่นยำในการวัด (Validity) ความแม่นยำในการวัด อาจจำแนก ได้หลายประเภท แต่อย่างน้อยที่สุดสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ (1) ความแม่นยำตามมาตรฐาน (Criterion-related validity) เป็นประเภทของความแม่นยำสอดคล้องกับสิ่งที่เราคาดหวัง (2) ความแม่นยำในเนื้อหา (Content validity) สิ่งที่เป็นสาระสำคัญของความแม่นยำในเนื้อหา คือ ความครอบคลุมของมาตรวัดในเรื่องที่เป็นเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ผู้วิจัยต้องดำเนินการได้ด้านต่าง ๆ ดังนี้ต้องสามารถระบุเนื้อหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่จะวัดนั้นได้สมบูรณ์ จะต้อง

เลือกตัวแทนจากเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านี้แต่ละด้านออกมาได้อย่างดี จะต้องนำตัวแทนหรือเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านี้มาจัดระเบียบให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถทดสอบได้ (3) ความแม่นยำตามตัวสร้าง (Construct Validity) มาตรวัดในที่นี้หมายถึงมาตรวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการให้ตัวเลขกับคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในงานวิจัย การทดสอบนี้จะใช้เมื่อไม่สามารถหามาตรฐานหรือเนื้อหาที่เป็นที่ยอมรับได้ว่าเพียงพอแก่การทดสอบความแม่นยำ

2. ความน่าเชื่อถือได้ในการวัด (Reliability) จอห์น สโตน อธิบายว่าตัวชี้วัดที่ดีต้องมีความเชื่อมั่น โดยเฉพาะความเชื่อมั่นแบบคงเส้นคงวาในการวัด (the consistency of measurement) ซึ่งเขาได้เสนอแนะวิธีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น 4 ประการ ดังนี้ (1) การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวชี้วัดต้องถูกต้องชัดเจนตรงความเป็นจริง (2) การเก็บรวบรวมข้อมูลต้องมีกระบวนการที่ดีและถูกต้อง (3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องเป็นเครื่องมือที่มีคุณสมบัติที่ดี และ (4) กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต้องถูกต้องตามหลักการ

สุวิมล ติรกันนท์ (2544) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของตัวชี้วัดที่ดีเอาไว้ดังนี้

1. สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยสามารถระบุถึงประเด็นที่ต้องการประเมินได้ชัดเจน
2. เป็นรูปธรรม ทำให้สามารถวัดหรือสังเกตได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวชี้วัดดังกล่าว
3. ได้รับการยอมรับจากผู้ให้ผลประเมิน หากตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินไม่ได้รับการยอมรับ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของการประเมิน ทำให้การประเมินนั้นล้มเหลวในที่สุด

จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์และคณะ (2543) และอนุวัฒน์ ศุภชอุฏ (2543) ได้กำหนดคุณสมบัติของดัชนีที่สำคัญ 4 ประการได้แก่

1. มีความถูกต้องและความเชื่อมั่น ตัวชี้วัดที่ดีต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการเนื้อหาทันสมัย เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ และมีความเชื่อมั่นการตรวจสอบ ความตรงในเนื้อหาอาจทำได้โดยผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีการตรวจสอบที่ตรงกันและมีการวัดซ้ำ (Interrater and test-retest reliabilities)
2. มีความจำเพาะ ตัวชี้วัดที่ดีต้องสามารถวัดสิ่งที่มีความสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ได้และสามารถทำให้เห็น โอกาสพัฒนาที่ชัดเจนซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยระดับของการประเมิน สำหรับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถบรรลุผลที่กำหนดได้

3. สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ตัวชี้วัดที่ดีควรสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนต่อผู้เก็บข้อมูล ไม่รู้สึกรว้างเป็นภาระเกินไป นั่นคือ ต้องใช้เวลาและทรัพยากรน้อยที่สุด ทรัพยากรในที่นี้ได้แก่บุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ งบประมาณค่าใช้จ่ายและการบริหารจัดการ
4. มีความไวต่อการเปลี่ยนแปลง ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องสามารถสะท้อนผลของการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เห็นได้ทันที ไม่เช่นนั้นอาจทำให้สรุปผลคลาดเคลื่อนได้ว่าวิธีการที่ระบุในตัวชี้วัด นั้นไม่ได้ผล โดยเฉพาะตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการและตัวชี้วัดด้านกระบวนการ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ฉัตรนภา พรหมมา (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏ” โดยวิธีดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นการ พัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคเดลฟายกับกลุ่มตัวอย่างเชี่ยวชาญ จำนวน 22 คน ตอนที่ 2 เป็นการทดลองใช้เกณฑ์ประเมินหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์และหลักสูตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ใช้กลุ่มตัวอย่างในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ 8 เขต โดยสุ่ม อย่างง่ายจากแต่ละเขตพื้นที่ที่มีการเปิดสอนหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์และหลักสูตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ซึ่งได้สถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้เกณฑ์ประเมิน หลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ 8 แห่ง และสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้เกณฑ์หลักสูตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 3 แห่ง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของเกณฑ์ รวมทั้งหาข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงใช้เกณฑ์

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเกณฑ์โดยใช้เทคนิคเดลฟายในตอนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญให้การ ขอมรับเกณฑ์ในระดับมาก ถึง ระดับมากที่สุดทุกรายการ และในตอนที่ 2 ผู้มีประสบการณ์ในการ ทดลองใช้เกณฑ์ส่วนใหญ่เห็นว่าเกณฑ์มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ และเป็นไปได้ ที่ระดับปาน กลางถึงระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 – 100.00 ผลการปรับปรุงเกณฑ์ช่วยให้ได้เกณฑ์ ประเมินหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏ จำนวนทั้งสิ้น 101 ข้อ ประกอบด้วย เกณฑ์หลัก 71 ข้อ เกณฑ์ย่อย 30 ข้อ จำแนกตามองค์ประกอบของหลักสูตร 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา ปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตรการ บริหารหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและ คุณภาพบัณฑิตโดย เป็นเกณฑ์หลักของแต่ละด้าน จำนวน 7,11,15,9,12,6 และ 11 ข้อตามลำดับ เป็นเกณฑ์ย่อย ด้าน ปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นเกณฑ์เฉพาะกรณีหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ 3 ข้อ

เกณฑ์เฉพาะกรณีหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 4 ข้อ และเป็นเกณฑ์ย่อยด้านคุณภาพบัณฑิตซึ่งจำแนกเป็นเกณฑ์คุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 6 ข้อ เกณฑ์คุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ 7 ข้อ และเกณฑ์ย่อยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยทั่วไปของบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ 10 ข้อ

รุ่งรังษิ วิบูลชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษาการพัฒนาคำบ่งชี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อรวบรวมข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพการสอนตามแนวของจอห์นสโตน ที่ถือว่าข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจะทำให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีความน่าเชื่อถือสร้างแบบสอบถามเพื่อลดตัวแปรคัดเลือกว่าตัวแปร กำหนดข้อองค์ประกอบ ตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ จำนวน 1,464 คน ที่ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน จากนั้นสร้างสเกลองค์ประกอบ และรวมตัวบ่งชี้เดียว

วิทยา วิภาวิวัฒน์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา” โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกประเมินคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ได้ให้ความสำคัญขององค์ประกอบจำนวน 11 ข้อ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพจำนวน 133 ข้อ และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าองค์ประกอบในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาทั้ง 11 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นได้ในทุกข้อองค์ประกอบและทุกข้อตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อสรุปผลการวิจัย ซึ่งกลุ่มผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้ง 11 องค์ประกอบ สามารถครอบคลุมการอาชีวศึกษา รวมทั้งมีความเหมาะสมและเห็นควรนำไปเป็นข้อมูล ในการพัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาต่อไป

อุทุมพร จามรมาน และคณะ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ดัชนี เกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของไทย” โดยการใช้วิธีนี้ มุ่งแสวงหาและพัฒนาดัชนีประเมิน เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ วิธีประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ใช้วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสัมมนา ประชุม สงแบบสอบถาม และทดลอง

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเนื้อหาและตัวเลข โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ได้จำนวนดัชนีประเมินและเกณฑ์ตัดสินคุณภาพ 5 ระดับ ของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย คณะวิชา สำนัก และภาควิชา ที่มีลักษณะและจำนวนต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน
2. ได้รูปแบบรายงานการประเมินตนเองระดับ มหาวิทยาลัย คณะวิชา สำนัก ภาควิชา และได้คู่มือประกันคุณภาพ 5 ระดับ คือ คู่มือประกันคุณภาพ คู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และคู่มือผู้ประเมิน
3. ได้วิธีประเมินคุณภาพตนเอง
4. ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอก

นิรันดร์ นิตสุข (2545) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ และตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้รวมที่พัฒนาขึ้นสำหรับใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างของกาวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างในการรวบรวมตัวบ่งชี้เป็นนักวิชาการ ผู้บริหารสถาบัน ผู้ช่วยผู้บริหารสถาบันและครูอาจารย์ จำนวน 49 คน ผู้ที่คัดเลือกตัวบ่งชี้และกำหนดน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟายเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และผู้ที่ให้ข้อมูลสำหรับตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้รวมที่พัฒนาขึ้นเป็นผู้บริหารสถาบัน ผู้ช่วยผู้บริหารสถาบัน และหัวหน้าคณะวิชา จำนวน 75 คน จาก 5 ตัวอย่างสถาบัน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล โดยมี 3 ขั้นตอนดังนี้คือ (1) รวบรวมข้อมูลและพัฒนาแบบสอบถามจากคำตอบรอบแรก (2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาขั้นตอนของการคัดเลือกตัวบ่งชี้ โดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยควอไทล์ และ (3) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสอดคล้องของการจัดอันดับระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้รวมที่พัฒนาขึ้น โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างอันดับที่ ตามคะแนนของตัวบ่งชี้รวมกับการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้วยสูตรสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมน ผลการวิจัยปรากฏได้ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้รวมในการประกันคุณภาพการศึกษา มี 9 หัวข้อองค์ประกอบ 16 องค์ประกอบหลัก 22 องค์ประกอบย่อย และมี 128 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์ ภารกิจ เป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ มี 2 องค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบย่อย มี 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน มี 7 องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบย่อย มี 64 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนา มี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยมี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 การบริการทาง

วิชาการแก่สังคมมี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ มี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 11 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ มี 1 องค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบย่อย มี 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 9 ระบบกลไกและการประกันคุณภาพมี 1 องค์ประกอบหลัก 1 องค์ประกอบย่อย มี 6 ตัวบ่งชี้

2. ตัวบ่งชี้รวมที่พัฒนาขึ้นมามีความตรงโดยอันดับที่ของคะแนนตามตัวบ่งชี้รวมและอันดับที่ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์กัน ($r_1 = 0.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0

ปริญญ์ เรืองทิพย์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4” มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 และวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,651 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสอบถามการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 2 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม LISREL 8.30

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ทั้ง 9 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.77 ถึง 0.92 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารและการจัดการโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านตัวผู้เรียน ด้านลักษณะของครู ด้านเพื่อน ด้านชุมชน ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านการช่วยเหลือผู้เรียน และด้านครอบครัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92, 0.90, 0.89, 0.83, 0.82, 0.80, 0.78, 0.78 และ 0.77 ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านต่าง ๆ มีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวบ่งชี้การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 นั่นคือ องค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการโรงเรียน มีความสำคัญมากที่สุด ขณะที่องค์ประกอบด้านครอบครัว มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขน้อยที่สุด มีดัชนีวัดระดับ

ความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 2895.24 $p=0.63$ ที่องศาอิสระ (df) 2884 ค่า GFI=0.96 ค่า CFI= 0.91 ค่า AGFI= 0.97 ค่า SRMR= 0.009 และค่า RMSEA=0.044 แสดงว่าโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Semrow et.al. (1982) ได้ทำการพัฒนาเกณฑ์และเครื่องมือประกอบการเพื่อช่วยให้ผู้นำประเมินสามารถทำการประเมินสถาบันเพื่อการรับรองวิทยฐานะได้ โดยการวิจัยนั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกมีจุดมุ่งหมายหลักคือ เพื่อเสนอตัวแปรที่ได้รับการจัดอันดับว่ามีความสำคัญสูงสำหรับที่จะใช้ในการตัดสินใจเพื่อรองรับวิทยฐานะของสถาบัน ตัวแปรเหล่านี้ได้รับการเสนอในรูปแบบคำถาม ข้อความใดที่ได้คะแนนต่ำในการจัดอันดับความสำคัญก็จะถูกตัดทิ้งไป ผลการวิจัยได้ชุดของคำถามที่สอดคล้องกับสภาพของสถาบันจัดได้ 11 กลุ่ม คือ ด้านจุดมุ่งหมายและภารกิจของสถาบัน ด้านการปกครองสถาบัน การบริหารและการจัดระบบองค์การ บุคลากร งบประมาณ การรับนักศึกษาเข้าเรียน การบริการนักศึกษา ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ หลักสูตรการสอน การวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ การประเมินนักศึกษา และการวางแผนสถาบัน ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มของตัวแปรจะระบุชื่อของตัวแปร แหล่งข้อมูลและคำถามที่ควรพิจารณาสำหรับการวิจัย ส่วนที่สองมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อเสนอเกณฑ์การประเมินตนเองของสถาบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนาคັชชีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีรายละเอียดในการวิจัย ดังนี้

3.1 วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อเป็นการพัฒนาคັชชีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลเอกสารและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพต่อสถานศึกษา โดยเฉพาะทางด้านสถาบันการพลศึกษา จากนั้นทำการร่างคັชชีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา เพื่อสอบถามกลุ่มที่พัฒนาคັชชีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา ซึ่งได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ในขั้นแรก พิจารณาในด้านองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ นำผลที่ได้มาคัดเลือกและคัดออก ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขใหม่ รวมทั้งวิเคราะห์คັชชีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้ที่ได้ผลจากการวิจัยในขั้นแรก ในขั้นที่สอง พิจารณาในด้านองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และคັชชีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน นำผลที่ได้รับจากกลุ่มที่พัฒนาคັชชีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน มาปรับปรุงแก้ไขใหม่อีกครั้ง การพัฒนาคັชชีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในที่ได้ถือว่าสมบูรณ์แล้ว จากนั้นผู้วิจัย ได้นำคັชชีและเกณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้นมานี้ ไปสอบถามกับกลุ่มที่ต้องถูกประเมินคุณภาพจากภายใน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลที่ได้จากการสอบถามได้สรุปผล และนำไปสอบถามผลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องถูกประเมินคุณภาพภายใน นำผลการวิจัยและพัฒนาที่ได้มาสรุปและอภิปรายผล พร้อมข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา การสร้างเครื่องมือที่ใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.2 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน และขั้นตอนการพัฒนา 3 ขั้นตอน รวมขั้นตอนการวิจัยและขั้นตอนการพัฒนาแล้วมีขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งหมด 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพขององค์กร การบริหารงานทางด้านสถาบันการศึกษา จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร บทความ งานวิจัย รวมทั้งคำراء ที่เกี่ยวกับแนวคิดของระบบการบริหารงานและระบบการประเมินคุณภาพต่าง ๆ เพื่อเป็นการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ในการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ตามระบบวิธีการทางด้านคุณภาพต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์ การจัดการศึกษาทางสถาบันการพลศึกษาของประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการเตรียมออกแบบ ร่างดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา ในขั้นตอนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ที่มีผลต่อการประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา โดยในข้อองค์ประกอบเป็นแบบสอบถาม ให้ลำดับความสำคัญและข้อคำถามแบบปลายเปิด สำหรับตัวบ่งชี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้ คือ 5 4 3 2 และ 1 แต่ละระดับมีความหมาย ต่อไปนี้

5 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ ที่สถาบันการพลศึกษาจำเป็นต้องทำ

4 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ ที่ดีที่สถาบันการพลศึกษาควรพยายามทำให้ได้

3 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ ที่ดีที่สถาบันการพลศึกษาบางสถาบันเท่านั้นที่ทำได้

2 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ ที่สถาบันการพลศึกษาส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำได้

1 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ ที่มีความจำเป็นน้อยมากที่สถาบันการพลศึกษาต้องทำ

จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานี้ไปสอบถามตามความคิดและทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบความสำเร็จในด้านการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นคัดเลือกแบบเจาะจง ผลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในส่วนองค์ประกอบทำการลำดับความสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการสอบถามขั้นตอนต่อไป สำหรับข้อตัวบ่งชี้ ทำการ

พิจารณาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามข้อที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และความคิดเห็นในข้อคำถามปลายเปิด มาเป็นหลักในการพิจารณา

ขั้นตอนที่ 4 นำองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญตามขั้นตอนที่ 3 มาพิจารณาจัดเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ พิจารณาคัดเลือกและคัดออกของตัวบ่งชี้ เพื่อสรุปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์หาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำไปเตรียมออกแบบ ร่างดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ในทุกตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 5 ออกแบบ ร่างดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยเรียงลำดับข้อองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ที่ได้วิเคราะห์ผลจากขั้นตอนที่ 4 จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ ไปสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน ซึ่งเป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยในข้อองค์ประกอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้งว่า เห็นด้วยกับลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็สามารถแก้ไข ให้ลำดับความสำคัญใหม่ได้ สำหรับข้อตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ ได้สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยผลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จะทำการพิจารณาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามข้อที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และความคิดเห็นในข้อคำถามปลายเปิด มาเป็นหลักในการพิจารณา

ขั้นตอนการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ต่อจากขั้นการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 นำองค์ประกอบ ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ที่ได้ผลมาจากขั้นตอนที่ 5 มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบ เพื่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มประชากร ที่จะต้องเป็นผู้ถูกประเมินคุณภาพภายใน ตามดัชนีและเกณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้นมานี้ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง โดยสอบถามใน 2 ส่วน คือ ส่วนองค์ประกอบ และส่วนดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับใด การพิจารณาการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) กำหนดตามแนวนิเทศของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด / เป็นไปได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก / เป็นไปได้มาก

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง / เป็นไปได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย / เป็นไปได้น้อย

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด / เป็นไปได้น้อยที่สุด

ช่วงท้ายเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

เพิ่มเติม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

ประกอบการพิจารณาคัดชั้นและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบสอบถามที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 7 มาจัดทำ

แบบสอบถามประกอบการพิจารณาคัดชั้นและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในศึกษาระดับคณะ

วิชา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเลือกประชากรแบบเจาะจงเป็น

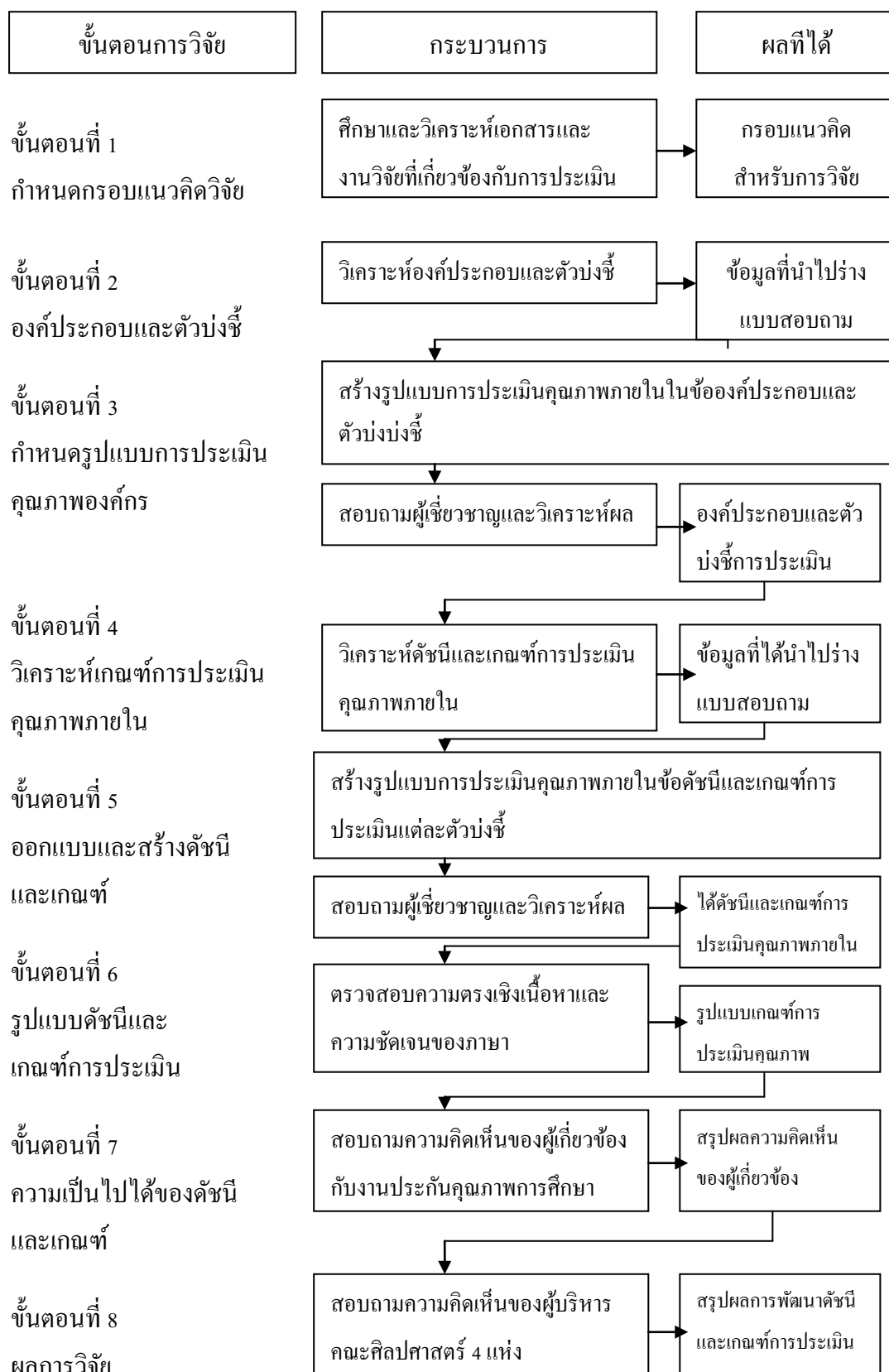
ผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง จำนวน

ทั้งสิ้น 20 ท่าน ผลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุงและสรุปผล เพื่อให้ได้ดัชนีและ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สมบูรณ์และเป็นไปได้ต่อไป จากขั้นตอนการวิจัยที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้สรุป

เป็นแผนภูมิโดยได้ดัดแปลงจากงานวิจัยของ วิทยา วิภาวิวัฒน์ (2545) ได้ดังนี้

ภาพที่ 14 แสดงขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 8 ขั้นตอน

3.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากการดำเนินการวิจัย 8 ขั้นตอน มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มที่พัฒนาเกณฑ์การประเมิน โดยการตอบแบบสอบถาม 2 ขั้นตอน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพองค์กร ทั้งที่เป็นนักวิชาการ และผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบความสำเร็จในด้านการประเมินคุณภาพ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 ท่าน ในขั้นตอนการพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และในขั้นตอนการพิจารณาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 11 ท่าน
2. กลุ่มที่ถูกประเมินคุณภาพภายใน โดยการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบด้านคุณภาพการศึกษาของคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง ที่จัดการศึกษาด้านนันทนาการ การจัดการกีฬา ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบด้านคุณภาพการศึกษา จำนวน 8 ท่าน
3. กลุ่มผู้บริหารเพื่อพิจารณาคัดชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ และแบบประเมินผล 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับการพัฒนาเกณฑ์ โดยการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพองค์กร ชนิดเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาสาระของข้อองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ที่จำเป็น รวมทั้งดัชนีและเกณฑ์การประเมิน ในการประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา ในแต่ละตัวบ่งชี้ ช่วงท้ายของแบบสอบถามจะเป็นแบบสอบถามเชิงคุณภาพ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ในแต่ละข้อองค์ประกอบตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา

แบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับสอบถามผู้ที่ถูกประเมินคุณภาพ ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเกณฑ์การประเมินคุณภาพ เป็นแบบชนิดเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และข้อคำถามแบบปลายเปิดในช่วงท้าย เพื่อให้ผู้ตอบ

แบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นรวมถึงข้อเสนอแนะของสถาบันการพลศึกษาผู้ถูกประเมินด้วย

แบบสอบถามฉบับที่ 4 แบบประเมินผลของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบันการพลศึกษา เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับ ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ใน 3 ช่วงดังนี้

1. ช่วงขั้นตอนการวิจัยในการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ในการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 7 ท่าน ในขั้นการพิจารณาองค์ประกอบและตัวชี้ จากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ในการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 11 ท่าน ในขั้นการพิจารณาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน จากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

2. ช่วงขั้นตอนการพัฒนา โดยการสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับสถาบันการพลศึกษา โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์และจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ถึง รองอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาที่สังกัด

ทำหนังสือนำเสนอแบบสอบถาม ถึงผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของสถาบันการพลศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

สำเนาหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่ได้รับจาก เพื่อส่งไปสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 20 ชุด

3. ช่วงขั้นตอนการพิจารณา ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับสถาบัน

การพลศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง ๆ ละ 5 คน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ใช้สถิติในการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงการวิจัย เพื่อพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสำหรับข้อคำถามแบบปลายเปิดตามความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญใช้ค่าความถี่

ส่วนที่ 4 ขั้นตอนการตรวจสอบองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แล้ว ปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งนำไปปรึกษาและขออนุญาต จัดพิมพ์แบบสอบถาม จากคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย

2. ช่วงการพัฒนาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสำหรับข้อคำถามแบบปลายเปิดตามความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่

3. ช่วงการสรุปผลการวิจัย โดยข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินผลหลังการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อคำถามแบบปลายเปิดตามความคิดเห็นและทัศนคติ ใช้ค่าความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เพื่อให้ได้ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน จากนั้นนำไปพัฒนาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของเกณฑ์การประเมินที่ได้จากการวิจัย นำผลการวิจัยที่ได้ไปประเมินและพิจารณาผลการวิจัย สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงการวิจัยและช่วงการพัฒนา ดังนี้

1. ช่วงการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 ขั้นการพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

1.2 ขั้นการพิจารณาเกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้

2. ช่วงการพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ขั้นการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

2.2 ขั้นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย

1. ช่วงการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นการพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลแก่ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปหรือการพัฒนาการศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องดำเนินการประเมินผลควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะแนวทางที่ได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 เรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 49 ซึ่งได้กล่าวถึงองค์การมหาชนที่จะทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายใน และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถาบันการพลศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวทางเกี่ยวกับความเข้าใจเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยให้กล่าวถึง มาตรา 47 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และ

มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงได้สอบถามข้อคิดเห็นต่าง ๆ ได้ผลสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

ในด้านสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ท่าน มีคุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 4 ท่าน ระดับปริญญาโท จำนวน 3 ท่าน สำหรับในระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ไม่มีผู้เชี่ยวชาญท่านใดมีคุณวุฒิดังกล่าว ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดดำรงตำแหน่ง ผู้บริหาร จำนวน 6 ท่าน และมีผู้เชี่ยวชาญเพียง 1 ท่าน ที่เป็นนักวิชาการ ในส่วนของหน่วยงานที่ทำ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 ท่าน ในภาครัฐบาล จำนวน 3 ท่าน และทุกท่านเคยมีประสบการณ์ในด้านการประเมินคุณภาพทั้งสิ้น จะแตกต่างกันในช่วงระยะเวลาที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ไม่น้อยกว่า 5 ปี จนกระทั่งมากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่ององค์ประกอบต่าง ๆ

สำหรับผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 2 นี้ ได้กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลำดับความสำคัญขององค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และสามารถเพิ่มองค์ประกอบได้ หากพิจารณาเห็นว่ายังไม่ครบถ้วน ปรากฏผลสรุปเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ลำดับ ความสำคัญ*	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	สรุปลำดับ ความสำคัญ
1	ปรัชญาและนโยบายของคณะศิลปศาสตร์	1,1,6,6	3.50	3
2	การบริหารและจัดการ	6,2,1,1	2.50	1

ตารางที่ 9 ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ :
กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ลำดับ ความสำคัญ*	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	สรุปลำดับ ความสำคัญ
3	หลักสูตร	2,5,4,4	2.50	2
4	งบประมาณและทรัพยากร	5,4,3,6	6.50	6
5	การสอน	3,6,3,4	4.00	4
6	กระบวนการเรียนการสอน	4,7,4,2	4.25	5
7	ผู้เรียน	10,5,5,7	6.75	7
8	เครื่องจักร วัสดุฝึก และโรงฝึกงาน	7,9,9,8	8.25	8
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	8,10,7,9	8.50	9
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับ ชุมชน	9,12,10,11	10.50	10
11	สภาพบรรยากาศในคณะศิลปศาสตร์	11,11,11,10	10.75	11
12	ผู้สอน			

หมายเหตุ ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 7 ท่าน ไม่ได้ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบในข้อนี้ จำนวน 2 ท่าน และมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ท่าน ได้ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบทุกข้อมีความสำคัญเท่าเทียมกัน จึงสรุปผลข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญที่ได้แสดงไว้จำนวน 4 ท่าน

จากตารางที่ 9 พบว่า ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กัน โดยผลการวิเคราะห์เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและจัดการ อันดับ 2 ได้แก่ องค์ประกอบด้านหลักสูตร อันดับ 3 ได้แก่ องค์ประกอบด้านหลักสูตร อันดับ 4 ได้แก่ องค์ประกอบด้านการสอน อันดับ 5 ได้แก่ องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนการสอน อันดับ 7, 8, 9, 10, 11 ได้แก่ องค์ประกอบด้านผู้เรียน องค์ประกอบด้านเครื่องจักร วัสดุฝึกและโรงฝึกงาน องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน และองค์ประกอบด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

ตามลำดับ ผลการสรุปลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจึงมีจำนวนทั้งสิ้น 11 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับความสำคัญตามที่แสดงไว้ในสมมติท้ายของตารางที่ 9

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ตอบแบบสอบถาม ต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีสภาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ โดยให้ค่าระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์จำเป็นต้องทำ
- 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์ควรพยายามทำให้ได้
- 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์บางวิทยาเขตเท่านั้นที่ทำได้
- 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์ส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำได้
- 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มีความจำเป็นน้อยมากที่คณะศิลปศาสตร์ต้องทำ

สำหรับในช่วงท้ายของทุกองค์ประกอบ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในข้อคำถามอื่น ๆ (โปรดระบุ) ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อนำผลที่ได้จากการตอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจะพิจารณาเฉพาะตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยเกิน 3.50 สำหรับตัวบ่งชี้ใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 จะตัดออกไปส่วนในข้อคำถามอื่น ๆ (โปรดระบุ) จะนำมาพิจารณาหากมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบในแต่ละด้านผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญในตอนที่ 3 นี้ปรากฏว่า มีผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน เห็นว่าระดับความคิดเห็นไม่จำเป็นต้องแสดง แต่ขอให้คำนึงถึงความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้ในแต่ละตัว สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เหลือทั้งหมดได้แสดงระดับความคิดเห็นและข้อพิจารณาอื่น ๆ ซึ่งได้สรุป ไว้ในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ 9 ระดับความคิดเห็นของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
1. ปรัชญาและนโยบายของ สถานศึกษา			
1.1 วิสัยทัศน์ การกิจและ เป้าหมาย	1.1.1 ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ การกิจและ จุดประสงค์ของสถานศึกษา	4.58	0.37
	1.1.2 ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ การกิจและ จุดประสงค์สามารถเชื่อมโยงกับความสามารถของ สถานศึกษา	4.30	0.27
	1.1.3 ปรัชญา นโยบาย สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม		
1.2 การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	1.2.1 การจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ	4.58	0.37
	1.2.2 การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผน และบริหารงานให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบาย ของสถานศึกษา	4.40	0.56
	1.2.3 มีการสื่อสารเผยแพร่ปรัชญา นโยบายและ จุดประสงค์รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากร ภายในละผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกได้รับทราบและเข้าใจ ตรงกัน	4.50	0.45
1.3 การปฏิบัติตามแผน การประเมินแผนงาน/ โครงการ	1.3.1 มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน	4.70	0.40
	1.3.2 มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.80	0.37
	1.3.3 เปรียบเทียบผลสรุปของแผนกับการ ปฏิบัติงานจริง	4.55	0.80
	1.3.4 มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้ สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง	4.80	0.37
	1.3.5 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนในการ ปฏิบัติงานตามแผน		

จากตารางที่ 9 พบว่าองค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ทั้ง 9 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 – 4.80 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1 แสดงว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องพยายามทำให้ได้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีความจำเป็นมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3.2 ในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน และตัวบ่งชี้ที่ 1.3.4 เรื่องควรมีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3.1 ในเรื่องที่สถานศึกษาต้องมีการบันทึกแสดงการปฏิบัติงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 สำหรับในองค์ประกอบย่อยข้อที่ 1.1 ผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้เพิ่มเติมตัวบ่งชี้ ในเรื่องปรัชญาและนโยบายต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งได้กำหนดไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 1.1.4 ส่วนในตัวบ่งชี้ที่ 1.2.1 ควรเพิ่มในเรื่องการจัดทำแผนงานประจำปี และแผนระยะยาวล่วงหน้าไว้ในช่วงท้ายข้อ สำหรับองค์ประกอบย่อยข้อที่ 1.3 ควรจัดว่าโครงการในท้ายข้อออก เนื่องจากเห็นว่า โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานแล้ว และให้เพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ 1.3.4 ในเรื่องของกรมการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนในการปฏิบัติงานตามแผน โดยรวมแล้วองค์ประกอบด้านปรัชญาและนโยบายของคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีองค์ประกอบย่อย 3 ข้อ ตัวบ่งชี้อยู่รวม 11 ข้อ

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการ

องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
2. การบริหารและการจัดการ			
2.1 ระบบการบริหารและการจัดการ	2.1.1 โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบ สอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์	4.73	0.37
	2.1.2 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของผู้บริหารแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน	4.60	0.47
	2.1.3 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกผู้บริหาร	4.50	1.19
	2.1.4 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร	4.60	0.75
	2.1.5 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ	4.30	0.75

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
2.2 ระบบบริหารงาน บุคลากร	2.1.6 มีการจัดทำแผนงานประจำปีและแผนงานระยะยาวล่วงหน้า	4.50	0.49
	2.1.7 มีการประชุมชี้แจงการทำงานตามปรัชญานโยบาย จุดประสงค์และแผนงาน	4.32	0.75
	2.2.1 มีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.16	0.69
	2.2.2 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร	4.32	0.75
	2.2.3 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.66	0.47
	2.2.4 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของบุคลากรและตำแหน่งอย่างชัดเจน	4.66	0.47
	2.2.5 บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ	4.80	0.37
	2.2.6 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.66	0.47
	2.2.7 มีการให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน	4.50	0.50
2.3 การมีส่วนร่วมในการ บริหาร	2.3.1 บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร	3.80	0.69
	2.3.2 มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.65	0.47
	2.3.3 มีการสร้างความเข้าใจและแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น	4.50	0.50
2.4 ระบบข้อมูล สารสนเทศ	2.4.1 มีการจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	4.66	0.47
	2.4.2 มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อการดำเนินงาน การวางแผนและการตัดสินใจ	4.66	0.47

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
2.5 ผู้บริหาร	2.4.3 มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การปฏิบัติการกิจหลักอย่างเหมาะสม	4.50	0.50
	2.4.4 มีข้อมูลการวิจัยการติดตามความต้องการ		
	2.5.1 มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหาร การศึกษา	4.32	0.47
	2.5.2 มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ยอมรับ	4.32	0.75
	2.5.3 อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.37
	2.5.4 มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและซื่อสัตย์	4.66	0.47

จากตารางที่ 10 พบว่าองค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 5 ข้อ และตัวบ่งชี้ 24 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80 – 4.80 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกือบทั้งหมดไม่เกิด 1 ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 2.1.3 ในเรื่องมีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกผู้บริหารที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่แตกต่างกัน (S.D. = 1.19) สำหรับตัวบ่งชี้ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1.1 ในเรื่องโครงสร้างการบริหารงานต้องเป็นไปอย่างมีระบบ สอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ที่ 2.2.5 เห็นว่าบุคลากรต้องได้รับการอบรมและพัฒนาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ และตัวบ่งชี้ที่ 2.5.3 ในเรื่องผู้บริหารต้องอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยปรับข้อความเป็นปฏิบัติงานได้ตามแผน และต่อเนื่องโดยทั้ง 3 ตัวบ่งชี้มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เท่ากัน โดยที่ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตต่ำสุดเท่ากับ 3.80 ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 2.3.1 เรื่องบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร สำหรับเรื่องการจัดทำแผนงานประจำปีและแผนระยะยาวล่วงหน้าในตัวบ่งชี้ที่ 2.1.6 ให้คัดออก เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับตัวบ่งชี้ที่ 1.2.1 ในองค์ประกอบที่ 1 แล้ว เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ที่ 2.2.1 เรื่องมีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งซ้ำซ้อนกับตัวบ่งชี้ที่ 2.2.3 และ 2.2.6 เรื่องมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จึงได้รวมเป็นข้อเดียวกัน นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นในองค์ประกอบย่อยที่ 2.4 ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ ว่าควรเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ในเรื่องการมีข้อมูลการวิจัยการติดตามความต้องการ โดยได้กำหนดไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 2.4.4 แล้ว ดังนั้นในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการ จึงมีองค์ประกอบย่อย 5 ข้อ และตัวบ่งชี้อยู่รวม 22 ตัว

ตารางที่ 11 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
3. หลักสูตร			
3.1 จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	3.1.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา	4.80	0.37
	3.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุม คุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จ การศึกษาในแต่ละหลักสูตร	4.80	0.37
	3.1.3 มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน ล่วงหน้า ตลอดหลักสูตร	4.00	0.63
	3.1.4 หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับ มาตรฐานอาชีพ		
3.2 การพัฒนาและความ ทันสมัยของหลักสูตร	3.2.1 หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับ มาตรฐานอาชีพ	4.66	0.47
	3.2.2 มีสัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคม วิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการร่วมกันในการ พัฒนาหลักสูตร	4.50	0.76
	3.2.3 มีการประเมินและรายงานผลการใช้หลักสูตร ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.30	0.75
	3.2.4 มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.37
	3.2.5 มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อ ทราบคุณสมบัติพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา	4.20	0.40
	3.2.6 มีการพัฒนาระบบการเทียบโอน ความสามารถ		
3.3 การตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น	3.3.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องตรงกับ ความ ต้องการของท้องถิ่น	4.15	1.07

ตารางที่ 11 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
	3.3.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษา และความต้องการของผู้เรียน	4.80	0.37
	3.3.3 มีการประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง	4.77	0.40
	3.3.4 มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อ ทราบคุณสมบัติพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา	4.40	0.49

จากตารางที่ 11 พบว่าองค์ประกอบด้านหลักสูตรซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้รวม 12 มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระหว่าง 4.15 – 4.80 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1 อยู่ 11 ตัวบ่งชี้ และเกิน 1 อยู่ 1 ตัวบ่งชี้ ในตัวบ่งชี้ที่ 3.3.1 เรื่องหลักสูตรมีความ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 และมีระดับ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำที่สุด สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุดมีค่าเท่ากับ 4 ตัว บ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของ สถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทาง ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 3.2.4 มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร และตัวบ่งชี้ที่ 3.3.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับ การศึกษาและความต้องการของผู้เรียน โดยทั้ง 4 ตัวบ่งชี้มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 สำหรับตัว บ่งชี้ที่ 3.1.3 มีการจัดทำแผนการเรียนการสอนล่วงหน้าตลอดหลักสูตร ให้นำไปไว้ใน องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีตัวบ่งชี้ที่ซ้ำกัน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2.1 3.2.3 3.2.4 และ 3.3.3 โดยปรับเป็นการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยการนำ ผลการประเมินหลักสูตร มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 3.2.5 เรื่องมีการสำรวจความ คิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบคุณสมบัติพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ให้ปรับข้อความเป็น มีการศึกษาและสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการเปิดสอนหลักสูตร ในองค์ประกอบย่อยที่ 3.3 ตัว บ่งชี้ที่ 3.3.1 และ 3.3.2 ให้รวมกันเป็นหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความ ต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน และนำไปไว้ในองค์ประกอบย่อยที่ 3.1 สำหรับข้อคิดเห็น เพิ่มเติมปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ควรมีการกำหนดมาตรฐานอาชีพโดย

เจ้าของอาชีพ มีการพัฒนาหลักกระบวนการเทียบอาความสามารถ ดังแสดงไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 3.1.4 และ 3.2.6 ตามลำดับ และควรรวมองค์ประกอบย่อยที่ 3.2 และ 3.3 เข้าด้วยกัน โดยเห็นว่าการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและความทันสมัยของหลักสูตรแล้ว ดังนั้นองค์ประกอบด้านหลักสูตรนี้จึงมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อและตัวบ่งชี้รวม 9 ตัว

ตารางที่ 12 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านงบประมาณและทรัพยากร

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
4. งบประมาณและ ทรัพยากร	4.1 การบริหารการเงินและ งบประมาณ		
	4.1.1 มีการจัดทำแผนการเงินและงบประมาณ แผ่นดินอย่างชัดเจน	4.50	0.50
	4.1.2 มีการจัดหาแหล่งเงินสนับสนุนและ งบประมาณโดยไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ อย่างถูกต้อง	3.15	1.46
	4.1.3 สัดส่วนของงบประมาณแต่ละภารกิจเป็นไป อย่างเหมาะสม	4.15	0.69
	4.1.4 มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์และ ประเภทของเงิน	4.50	0.50
	4.1.5 บุคลากรในองค์การมีส่วนร่วมในการพิจารณา งบประมาณ	3.00	1.00
	4.2 การจัดสรรและการ ตรวจสอบ		
	4.2.1 มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์งบประมาณ ในแต่ละแผนงานของทุกโครงการ	4.17	0.75
	4.2.2 มีการตรวจสอบการเงินและงบประมาณโดย ผู้ชำนาญในวิชาชีพ	4.50	0.50
	4.2.3 หัวหน้าหน่วยในสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม	4.30	0.75
	4.2.4 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดสรร งบประมาณ	4.55	0.49

ตารางที่ 12 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านงบประมาณและทรัพยากร (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
4.3 การจัดการด้าน ทรัพยากร	4.3.1 มีการจัดทำงานบุคลากร (รายรับ-รายจ่าย)	4.38	0.80
	4.3.2 มีการจัดการทรัพยากร โดยพิจารณา ความสำคัญเร่งด่วน	4.00	0.82
	4.3.3 มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า		

จากตารางที่ 12 พบว่าองค์ประกอบด้านงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 11 ตัว เกือบทั้งหมดมีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.55 โดยมี 2 ตัวบ่งชี้ที่ต้องตัดออก เนื่องจากมีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1.2 และ 4.1.5 เรื่องมีการจัดหาแหล่งเงินสนับสนุนและงบประมาณโดยไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ อย่างถูกต้อง และบุคลากรในองค์การมีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณ โดยทั้ง 2 ตัว มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และ 3.00 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.46 และ 1.00 ตามลำดับ สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุดมีค่าเท่ากับ 4.55 ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2.4 เรื่องมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้เพิ่มเติมตัวบ่งชี้ในเรื่องมีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ในตัวบ่งชี้ที่ 4.3.3 รวมทั้งให้ตัดค่าในตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยข้อที่ 4.1 จากคำว่างบประมาณแผ่นดินเป็นงบประมาณ และขอให้แก้ไขค่าในตัวบ่งชี้ที่ 4.2.3 จากคำว่าหัวหน้าหน่วยในสถานศึกษา เป็นคณะผู้บริหาร ดังนั้น องค์ประกอบในด้านงบประมาณและทรัพยากร จึงมีทั้งสิ้น 3 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 13 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการสอน

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
5. การสอน			
5.1 ผู้สอน	5.1.1 มีสัดส่วนคุณวุฒิครูผู้สอนระหว่าง สูงกว่าปริญญาตรี:ปริญญาตรี:ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.30	0.47
	5.1.2 มีสัดส่วนระหว่างครู:นักศึกษา	4.60	0.47
	5.1.3 มีระบบการคัดเลือกครูผู้สอนที่มี ความสามารถตรงกับวิชาที่สอน	4.40	0.80
	5.1.4 ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานสอนตาม แผนการสอนและเอกสารประกอบการสอนที่จัดทำ ขึ้น	4.40	0.80
	5.1.5 มีสัดส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์วิชาชีพ ครู : ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะ	3.30	0.80
	5.1.6 มีการปฐมนิเทศและการอบรมเทคนิคการ สอนแก่ครูผู้สอนใหม่ทุกคน	4.20	0.40
	5.1.7 มีการจัดทำเนียบครูผู้สอน	3.40	1.20
	5.1.8 ครูผู้สอนรู้จักประสงค์ของหลักสูตรและ เป้าหมายของการจัดการศึกษา	4.55	0.49
	5.1.9 ครูผู้สอนสามารถจัดทำแผนการสอนได้	4.80	0.40
	5.1.10 ครูผู้สอนดำเนินการวัดผลและประเมินผลที่ ได้มาตรฐาน	4.80	0.40
	5.1.11 ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน	4.80	0.40
5.2 กระบวนการสอน	5.2.1 ครูผู้สอนมีสัดส่วนภาระงานชั่วโมงการสอน: สัปดาห์ที่เหมาะสม	4.30	0.73
	5.2.2 ครูผู้สอนมีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่น อภิปรายกลุ่ม บรรยาย สาธิต ปฏิบัติ ฯลฯ	4.80	0.40

ตารางที่ 13 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการสอน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
	5.2.3 การจัดครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามวุฒิความรู้ ความสามารถและประสบการณ์	4.50	0.76
	5.2.4 มีการจัดทำข้อสอบมาตรฐานในแต่ละ รายวิชาที่สอน	4.20	0.40
	5.2.5 มีการประเมินการสอนโดยคณะวิชา	4.17	1.46
5.3 การพัฒนาครูผู้สอน	5.3.1 มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนในการเลื่อน ตำแหน่งทางวิชาการ	4.55	0.43
	5.3.2 มีการประชุมกลุ่มครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอน ในสาขาวิชาเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการพัฒนาแผนการสอนและเอกสาร ประกอบการสอนให้ดียิ่งขึ้น	4.25	0.40
	5.3.3 มีแผนการพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องและ ชัดเจน	4.80	0.40
	5.3.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้าร่วมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานหรือการเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.75
	5.3.5 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น	4.50	0.50
	5.3.6 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ ครูผู้สอน โดยตนเองและจากผู้บังคับบัญชา	4.80	0.40
	5.3.7 มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำตำราหรือ ผลงานวิชาการ หรือสิ่งประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง	4.80	0.49
	5.3.8 มีการส่งผู้สอนวิชาชีพเข้าฝึกอบรมเฉพาะ จากสถานประกอบการ		

จากตารางที่ 13 พบว่าองค์ประกอบด้านการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้รวม 23 ตัว มี 3 ตัวที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่ำกว่า 3.50 ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1.1,

5.1.5 และ 5.1.7 ในเรื่องมีส่วนคุณวุฒิกูรผู้สอนระหว่าง สูงกว่าปริญญาตรี : ปริญญาตรี : ต่ำกว่าปริญญาตรี เรื่องให้มีสัดส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์วิชาชีพครู : ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะและเรื่องการจัดทำทำเนียบครูผู้สอน สำหรับองค์ประกอบด้านการสอนผู้เชี่ยวชาญ ขอให้เปลี่ยนจากการสอนเป็นด้านผู้สอน เปลี่ยนองค์ประกอบย่อยที่ 5.1 จากผู้สอนเป็นการดำเนินงาน นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5.1.9 และ 5.1.10 เป็นส่วนหนึ่งของ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1.11 จึงให้รวมเป็นข้อเดียวกัน และตัวบ่งชี้ที่ 5.1.6 ให้ไปไว้ในองค์ประกอบย่อยที่ 5.3 ด้านการพัฒนาครูผู้สอน สำหรับองค์ประกอบย่อยที่ 5.2 ให้รวมกับองค์ประกอบย่อยที่ 5.1 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5.2.2 ให้ใช้คำที่เหมาะสมแทนคำว่าตัวอย่างวิธีการสอนต่าง ๆ รวมทั้งให้ตัดตัวบ่งชี้ที่ 5.2.4 เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้ที่ 5.1.4 แล้ว รวมทั้งให้ย้ายตัวบ่งชี้ เรื่องการประเมินการสอนโดยคณะ ไปไว้ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5.3.1 เห็นว่าควรรวมกับ 5.3.6 เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ที่ 5.3.2, 5.3.3 , 5.3.4 และ 5.3.5 ที่รวมเป็นตัวบ่งชี้เดียวกันโดยปรับข้อความตัวบ่งชี้เป็น มีแผนการพัฒนาและส่งเสริมผู้สอนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ เนื่องจากตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัว มีความซ้ำซ้อนกันสำหรับในข้อคิดเห็นอื่น ๆ ได้เพิ่มข้อตัวบ่งชี้ เรื่องให้มีการส่งผู้สอนวิชาชีพ เข้าฝึกวิชาชีพเฉพาะจากสถานประกอบการในองค์ประกอบย่อยที่ 5.3 ดังนั้น องค์ประกอบด้านผู้สอน จึงประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 12 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 14 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
6. กระบวนการเรียนการสอน			
6.1 แผนการสอน	6.1.1 มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชา	5.00	0.00
	6.1.2 ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนร่วมกับผู้บริหาร	4.20	0.75
	6.1.3 มีการชี้แจงแผนการสอน วัตถุประสงค์และแนวทางการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกวิชาตลอดหลักสูตร	4.50	0.50

ตารางที่ 14 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
6.2 เอกสารประกอบการ สอน 6.3 สื่อการเรียนการสอน 6.4 การจัดกิจกรรม โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	6.1.4 มีระบบการประเมินผลแผนการสอนของ ครูผู้สอนเป็นรายบุคคล	4.50	0.50
	6.2.1 มีการใช้ตำรา หนังสือ ในเนื้อหาประกอบการ สอน	4.65	0.47
	6.2.2 มีการใช้สื่อประกอบการสอนที่เหมาะสม	4.50	0.50
	6.3.1 มีการเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่าง เหมาะสม	4.80	0.37
	6.3.2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อที่เหมาะสมมา ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.00	0.82
	6.3.3 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และเอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.30	0.47
	6.3.4 มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่าง สม่ำเสมอ	4.20	0.40
	6.4.1 มีกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอนที่หลากหลายเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และ สนองความต้องการของผู้เรียน	4.80	0.37
	6.4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจ	4.66	0.47
	6.4.3 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียน แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.78	0.40
	6.4.4 มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ โดยกระบวนการแก้ปัญหา	4.60	0.49
	6.4.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอผลงานที่ได้ ค้นคว้ามาอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.49

ตารางที่ 14 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
6.5 การจัดระบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	6.5.1 มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้ มาตรฐานอย่างเพียงพอตลอดหลักสูตร	4.65	0.47
	6.5.2 มีโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละ หลักสูตรอย่างเหมาะสม	4.65	0.47
6.6 การวัดและประเมินผล การสอน	6.6.1 มีการประเมินผลการสอนด้วยตนเอง	4.40	0.49
	6.6.2 มีการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน	5.00	0.00
	6.6.3 ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนครบถ้วนตาม จุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาวิชา	4.60	0.49
	6.6.4 มีระบบการวัดผลที่หลากหลายและได้ มาตรฐาน	4.78	0.40
	6.6.5 มีระบบการประเมินผลที่หลากหลายและได้ มาตรฐาน	4.25	0.83
	6.6.6 มีเครื่องมือการวัดผลที่เหมาะสม และมี มาตรฐานเป็นรายวิชา	4.50	0.50
	6.6.7 มีผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา	3.75	0.83
	6.6.8 มีการกำหนดระยะเวลาส่งผลการประเมินผล การเรียนที่ชัดเจนและเหมาะสม	4.50	0.50

จากตารางที่ 14 พบว่าองค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 25 ตัว มี 3 ตัว ที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นระหว่าง 3.75 – 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 0.00 – 0.83 และไม่มีตัวบ่งชี้ใดเลยที่มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 โดยองค์ประกอบด้านนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นในองค์ประกอบย่อยที่ 6.1 ตัวบ่งชี้ที่ 6.1.1 ควรรวมกับ 6.1.2 และปรับข้อความเป็น มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชาโดยผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร และตัดตัวบ่งชี้ที่ 6.1.4 ออก เนื่องจากซ้ำกับตัวบ่งชี้ที่ 5.1.1 ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการสอน สำหรับองค์ประกอบย่อยที่ 6.2 และ 6.3 เห็นว่าควรรวมกันเป็นเรื่อง สื่อการเรียนการ

สอนและควรรวมตัวบ่งชี้ที่ 6.2.1, 6.2.2, 6.3.1 และ 6.3.3 เป็นตัวบ่งชี้เดียวกันโดยปรับเป็น มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเห็นว่าองค์ประกอบย่อยที่ 6.4 และ 6.5 สามารถรวมกันได้เช่นกัน รวมตัวบ่งชี้ที่ 6.5.1 และ 6.5.2 เข้าด้วยกัน เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ที่ 6.6.3, 6.6.4 , 6.6.5, 6.6.6 และ 6.6.7 รวมกันเป็น มีระบบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนที่ได้มาตรฐานเป็นรายวิชา ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันทุกท่านท โดยให้ค่าระดับความคิดเห็นสูงสุด 5.00 มี 2 ตัว ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1.1 เรื่องมีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชา และตัวบ่งชี้ที่ 6.6.2 เรื่องมีการประเมินผล การสอน โดยผู้เรียนในองค์ประกอบย่อยข้อที่ 6.1 และ 6.6 ตามลำดับ ดังนั้น องค์ประกอบด้าน กระบวนการเรียนการสอน จึงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 15 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 7 ด้านผู้เรียน

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
7. ผู้เรียน			
7.1 การรับผู้เรียนและ กระบวนการคัดเลือก ผู้เรียน	7.1.1 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้า เรียนในทุกหลักสูตร	4.50	0.50
	7.1.2 กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเป็นไปอย่างมี ระบบและโปร่งใส	4.17	0.69
	7.1.3 สัดส่วนจำนวนผู้เรียนต่อการรับเข้าศึกษาใน เขตพื้นที่ชุมชนมีความเหมาะสม	3.60	1.02
7.2 ผู้เรียนมีความคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์คิด ไตร่ตรอง	7.2.1 กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	4.60	0.80
	7.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลต้องให้ผู้เรียน แสดงความสามารถอย่างต่ำขั้นการนำไปใช้	4.60	0.75
	7.2.3 ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการ ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้	4.20	0.40
7.3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึง ประสงค์	7.3.1 มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ ผู้เรียน	5.00	0.00

ตารางที่ 15 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 7 ด้านผู้เรียน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
7.4 ผู้เรียนมีความรู้และ ทักษะ	7.3.2 มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตพิสัยและ สร้างเป็นค่านิยม เช่น การรณรงค์ร่วมใจประหยัด พลังงาน, เขตวินัย, การประกวดสิ่งประดิษฐ์จาก วัสดุเหลือใช้ ฯลฯ	4.60	0.49
	7.4.1 ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ได้ อย่างถูกต้องด้วยตนเอง	4.40	0.49
	7.4.2 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การใช้บริการ ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและ นอกสถานศึกษา	4.60	0.49
	7.4.3 ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด		
7.5 ผู้เรียนมีสุขภาพ แข็งแรงมีสุขภาพจิตดี	7.5.1 อัตราการลาป่วย : เวลาเรียน	4.00	0.00
	7.5.2 มีน้ำหน้ํา ส่วนสูงตามเกณฑ์	4.00	0.00
	7.5.3 มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน ได้ออกกำลังกาย เช่น การเล่นกีฬา การจัดการ แข่งขันกีฬาภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.37
	7.5.4 มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ผู้เรียนมี สุขภาพแข็งแรง เช่น เขตปลอดบุหรี่ สิ่งเสพติด อาหารเพื่อการบริโภค ฯลฯ	4.17	0.37
7.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	7.6.1 สัดส่วนจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา : จำนวน ผู้เรียน	4.40	0.49
	7.6.2 จำนวนร้อยละของผู้เรียนที่ตกออก	4.40	0.49
	7.6.3 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยตลอดหลักสูตรของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.50	0.50
	7.6.4 จำนวนร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาภายใน ระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตร	4.50	0.50

ตารางที่ 15 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 7 ด้านผู้เรียน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
7.7 การติดตามผู้สำเร็จ การศึกษา	7.6.5 ระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการศึกษาตาม หลักสูตร	4.17	0.37
	7.7.1 มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา	4.60	0.49
	7.7.2 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาโดยสถานประกอบการ	4.60	0.49
	7.7.3 มีการสำรวจติดตามผลการปฏิบัติงานและ การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา	4.40	0.80
	7.7.4 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.40	0.80

จากตารางที่ 15 พบว่าองค์ประกอบด้านผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 23 ตัว มี 3 ตัว ที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นระหว่าง 3.60 – 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 0.00 – 1.02 และไม่มีตัวบ่งชี้ใดเลยที่มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 โดยองค์ประกอบด้านนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ในเรื่อง ที่เน้นให้สถานศึกษามีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนในตัวบ่งชี้ที่ 7.3.1 สำหรับตัวบ่งชี้ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นแตกต่างกัน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.1.3 เรื่องสัดส่วนจำนวนผู้เรียนต่อการรับเข้าศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชนมีความเหมาะสม ซึ่งปรากฏว่ามีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด และเห็นว่าควรย้ายไปอยู่ในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 7.2.2 ผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้ตัดออก เนื่องจากตัวบ่งชี้ไม่ชัดเจน และขอให้ปรับข้อความในองค์ประกอบที่ 7.1 เป็นกระบวนการคัดเลือกผู้เรียน องค์ประกอบย่อยที่ 7.2 เพิ่มคำว่ามีวิสัยทัศน์ไว้ท้ายข้อ ส่วนองค์ประกอบย่อยที่ 7.4 ตัวบ่งชี้ที่ 7.4.1 ปรับเป็นผู้เรียนมีความรู้วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียนตามวิชาที่กำหนด และเพิ่มตัวบ่งชี้ที่ 7.4.3 เรื่องผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียนตามวิชาชีพที่กำหนด สำหรับตัวบ่งชี้ที่ 7.4.2 ให้นำไปไว้ในองค์ประกอบย่อยที่ 7.3 เนื่องจากเป็นเรื่องค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนั้น องค์ประกอบด้านผู้เรียนจึงประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 7 ข้อ และมีตัวบ่งชี้ 18 ตัว

ตารางที่ 16 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 8 ด้านเครื่องจักร วัสดุฝึกและโรงฝึกงาน

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
8. เครื่องจักร วัสดุฝึกและ โรงฝึกงาน			
8.1 การดำเนินการ	8.1.1 จำนวนเครื่องจักร : ผู้เรียน	4.33	0.75
	8.1.2 ขนาดพื้นที่โรงฝึกงาน : ผู้เรียน	4.50	0.50
	8.1.3 จำนวนโรงฝึกงาน : คณะวิชา	4.50	0.50
	8.1.4 จำนวนครูฝึก : ผู้เรียน	4.60	0.49
	8.1.5 อายุการใช้งานของเครื่องจักร	3.67	1.25
	8.1.6 ค่าวัสดุฝึก: ผู้เรียน 1 คน : ภาคการศึกษา	3.50	1.26
	8.1.7 โครงการความร่วมมือจากภายนอก	3.80	1.46
8.2 มาตรการด้านความ ปลอดภัย	8.2.1 มีกฎการใช้โรงฝึกงานอย่างเคร่งครัด	4.80	0.37
	8.2.2 มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยอย่าง เพียงพอ	4.80	0.37
	8.2.3 มีแผนการรองรับหากผู้เรียนประสบอุบัติเหตุ ในทันทีทันใด	4.60	0.49
	8.2.4 มีการบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ตาม ระยะเวลาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.60	0.49

จากตารางที่ 16 พบว่าองค์ประกอบด้านเครื่องจักร วัสดุฝึกและโรงฝึกงาน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 11 ตัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นระหว่าง 3.50 – 4.80 และมี 1 ตัวบ่งชี้ที่ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ในตัวบ่งชี้ที่ 8.1.6 เรื่อง ค่าวัสดุ: ผู้เรียน 1 คน : ภาคการศึกษา จึงได้ตัดออก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 8.1.3 เรื่องจำนวนโรงฝึกงาน : คณะวิชา เห็นว่าควรรวมกับตัวบ่งชี้ที่ 8.1.2 เรื่องขนาดพื้นที่โรงฝึกงาน : ผู้เรียน เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกัน สำหรับคำว่าเครื่องจักร โรงฝึกงาน ผู้เชี่ยวชาญให้เปลี่ยนเป็น อุปกรณ์กีฬา โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพทั่วไปของคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 8.2.1 และ 8.2.2 เรื่อง มีกฎการใช้โรงฝึกงานอย่างเคร่งครัด และเรื่อง

มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยอย่างเพียงพอ ดังนั้น องค์ประกอบ ด้านเครื่องจักร วัสดุฝึกและโรงฝึกงาน ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ข้อ ตัวบ่งชี้ 9 ตัว

ตารางที่ 17 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้

องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
9. การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้			
9.1 บุคลากรสนับสนุน	9.1.1 สัดส่วนของบุคลากรสนับสนุน:ผู้เรียน	4.17	0.69
	9.1.2 ระบบการคัดเลือกบุคลากรสนับสนุน	4.00	0.82
9.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	9.2.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์:ผู้เรียน	4.17	0.69
	9.2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม	4.17	0.69
9.3 ห้องสมุด	9.3.1 จำนวนพื้นที่ห้องสมุด : ผู้เรียน	4.30	0.47
	9.3.2 จำนวนหนังสือวิชาการ : ผู้เรียน	4.17	0.69
	9.3.3 ความสะดวกเอื้อต่อการใช้บริการ	4.30	0.47
	9.3.4 ค่าใช้จ่าย วิทยากร : ปี : ผู้เรียน	4.17	0.69
9.4 ห้องพยาบาล	9.4.1 มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำตลอดเวลา	3.80	0.75
	9.4.2 ค่าใช้จ่ายเวชภัณฑ์ : ปี : ผู้เรียน	3.60	0.80
	9.4.3 มีห้องพยาบาลเพียงพอ : ผู้เรียน		
	9.4.4 มีระบบการประกันสุขภาพ		

จากตารางที่ 17 พบว่าองค์ประกอบด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 10 ตัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นระหว่าง 3.60 – 4.30 โดยมีตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 9.3.1 และ 9.3.3 เรื่องจำนวนพื้นที่ห้องสมุด: ผู้เรียน และเรื่องความสะดวกเอื้อต่อการใช้บริการ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นในตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบนี้ ว่าควรเพิ่มค่าว่ามีไว้หน้าตัวบ่งชี้ เพื่อให้ได้ความหมายที่สมบูรณ์ขึ้น ดังเช่นในตัวบ่งชี้ที่ 9.1.2 เรื่อง ระบบการคัดเลือกบุคลากรสนับสนุน ควรปรับเป็น มีระบบการคัดเลือกบุคลากร

สนับสนุน นอกจากนี้เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่ 9.3.4 เรื่อง ค่าใช้จ่ายวิทยากร : ปี : ผู้เรียน ไม่มีความชัดเจนในการประเมินจึงขอให้ตัดออกและในองค์ประกอบย่อยที่ 9.4 เรื่องห้องพยาบาล ควรเปลี่ยนเป็นการรักษาพยาบาล ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 9.4.2 เรื่องค่าใช้จ่าย เวชภัณฑ์ : ปี : ผู้เรียน เห็นว่าควรปรับเป็น ให้มีระบบการประกันสุขภาพ ซึ่งจะครอบคลุมการรักษาพยาบาลได้มากกว่า และกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมในข้อ 9.4.3 และ 9.4.4 เรื่องมีห้องพยาบาลเพียงพอ : ผู้เรียน และมีระบบการประกันสุขภาพ ดังนั้นองค์ประกอบด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ จึงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 18 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
10. ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษาผู้ปกครองและ ชุมชน			
10.1 การดำเนินการ	10.1.1 มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครองและผู้ นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษา	4.67	0.47
	10.1.2 มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดย คำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง	4.50	0.50
	10.1.3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็น ความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน	4.30	0.47
	10.1.4 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.17	0.69
	10.1.5 มีความร่วมมือกับสถานประกอบการใน ชุมชนเกี่ยวกับโครงการทวิภาคี		
10.2 การให้บริการวิชาการ	10.2.1 มีการให้บริการทดสอบงานด้านวิชาชีพตาม มาตรฐาน	4.30	0.94
	10.2.2 มีการให้บริการฝึกอบรมทางวิชาการแก่ บุคคลภายนอกทั่วไป	4.40	0.80

ตารางที่ 18 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา
ผู้ปกครองและชุมชน (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
10.3 การบริการพัฒนา ชุมชน	10.2.3 จำนวนครั้งที่ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ภายนอก : ปี	4.00	0.80
	10.3.1 สนับสนุนและร่วมกิจกรรมชุมชนอย่าง สม่ำเสมอ	4.67	0.47
	10.3.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่างจริงจัง และเป็นที่ยอมรับ	4.40	0.49

จากตารางที่ 18 พบว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 9 ตัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นทั้งหมดมากกว่า 3.50 โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ในเรื่องให้คณะกรรมการควรมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในชุมชนเกี่ยวกับโครงการทวิภาคี ในตัวบ่งชี้ที่ 10.1.5 และเห็นว่าควรรวมองค์ประกอบย่อยที่ 10.2 และ 10.3 เข้าด้วยกัน เป็นการให้บริการวิชาการและพัฒนาชุมชน รวมทั้งตัวบ่งชี้ที่ 10.2.1 , 10.2.2 และ 10.2.3 รวมเข้าด้วยกัน เป็นเรื่องมีการให้บริการวิชาการและ/หรือ การทดสอบมาตรฐานแก่บุคคลภายนอกทั่วไป และรวมตัวบ่งชี้ที่ 10.3.1 และ 10.3.2 เป็นเรื่องมีการสนับสนุนร่วมกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นองค์ประกอบในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย และ 7 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 19 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
11. สภาพบรรยากาศใน สถานศึกษา			
11.1 สภาพห้องเรียน	11.1.1 จำนวนห้องเรียน : ผู้เรียน	4.67	0.47

ตารางที่ 19 ระดับความคิดเห็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา (ต่อ)

องค์ประกอบของการ ประเมินคุณภาพ	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.
11.2 พื้นที่ว่างและโล่ง	11.1.2 ขนาดพื้นที่ห้องเรียน : ผู้เรียน	4.67	0.47
	11.1.3 จำนวนห้องปฏิบัติการ : ผู้เรียน	4.50	0.50
	11.1.4 ขนาดพื้นที่ห้องปฏิบัติการ : ผู้เรียน	4.50	0.50
	11.2.1 จำนวนร้อยละของพื้นที่ว่างและโล่ง เมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา	4.30	0.47
	11.2.2 มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนามกีฬา ฯลฯ	4.50	0.50
11.3 โรงอาหาร	11.3.1 ขนาดพื้นที่โรงอาหาร : ผู้เรียน	4.30	0.47
	11.3.2 จำนวนร้านอาหาร : ผู้เรียน	4.20	0.40
	11.3.3 ความสะอาดของโรงอาหาร และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ	4.30	0.47
	11.3.4 มีมาตรการควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.37
	11.4 สภาพทั่วไป		
11.4 สภาพทั่วไป	11.4.1 จำนวนห้องสุขา : ผู้เรียน	4.15	0.37
	11.4.2 ความสะอาดของห้องสุขา	4.15	0.37

จากตารางที่ 19 พบว่าองค์ประกอบด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้รวม 12 ตัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นทั้งหมดมากกว่า 3.50 ทุกตัว โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นว่า องค์ประกอบย่อยที่ 11.2, 11.3 และ 11.4 ควรรวมเป็นองค์ประกอบย่อยเดียวกัน เป็นสภาพทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกว่า สำหรับตัวบ่งชี้ที่ 11.3.2 ให้รวมกับ 11.3.4 และปรับเป็นเรื่องมีจำนวนร้านอาหารและมาตรการควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่างเหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 11.1.1 และ 11.1.2 เรื่องจำนวนห้องเรียน : ผู้เรียน และขนาดพื้นที่ห้องเรียน : ผู้เรียน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นควรปรับข้อความเป็น สัดส่วนห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ที่ 11.1.3 ปรับเป็นสัดส่วนห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน ดังนั้น องค์ประกอบด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษาจึงประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ 11 ตัวบ่งชี้

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม ต่อการพัฒนาดัชนี และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขั้นการพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยสรุปเรียงตามลำดับความสำคัญที่ได้จากผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญ ในตอนที่ 2 และผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยในแต่ละตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ ในตอนที่ 3 พบว่า องค์ประกอบของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 36 องค์ประกอบย่อย และ 133 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 20 สรุปจำนวนองค์ประกอบย่อยและจำนวนตัวบ่งชี้จำแนกตามองค์ประกอบ 11 ข้อ

ลำดับที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	องค์ประกอบย่อย (จำนวน)	ตัวบ่งชี้ (จำนวน)
1	การบริหารและการจัดการ	5	22
2	หลักสูตร	2	9
3	ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	3	11
4	ผู้สอน	2	12
5	กระบวนการเรียนการสอน	4	14
6	งบประมาณและทรัพยากร	3	10
7	ผู้เรียน	7	18
8	อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์	2	9
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	4	10
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน	2	7
11	สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	2	11
รวม		36	133

1.2 ขั้นการพิจารณาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบแต่ละข้อ ตามการวิจัยที่ได้จากขั้นการพิจารณาองค์ประกอบแต่ละตัวบ่งชี้ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยช่วงแรกของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามที่ได้

แก้ไขปรับปรุง จากขั้นการพิจารณาองค์ประกอบในรอบแรกแล้ว ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามที่ได้กล่าวถึงในมาตรา 47 และมาตรา 49 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับข้อความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ผลสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

ผลที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ที่ตอบแบบสอบถามในขั้นแรก ผู้วิจัยได้ตัดข้อความในข้อมูลที่สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และข้ออื่น ๆ ในด้านหน่วยงานที่ทำออก เนื่องจากไม่มีผู้เชี่ยวชาญท่านใดมีสถานภาพดังกล่าว ผลจากการตอบของผู้เชี่ยวชาญ สรุปผลได้ดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามมีคุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกและปริญญาโท มีจำนวนเท่ากัน คือ อย่างละ 5 ท่าน ที่เหลือจำนวน 1 ท่าน มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ในส่วนหน่วยงานที่ทำ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 คน ภาครัฐบาลจำนวน 5 คน และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพทุกท่าน จะแตกต่างกันในช่วงระยะเวลาของประสบการณ์ดังนี้ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 5 ท่าน เกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี จำนวน 2 ท่าน และมากกว่า 15 ปี จำนวน 3 ท่าน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่ององค์ประกอบต่าง ๆ ของการประเมินคุณภาพคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 2 นี้ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลำดับความสำคัญในรอบแรกขององค์ประกอบ หากไม่เห็นด้วย สามารถให้ลำดับความสำคัญใหม่ได้ ปรากฏผลสรุปเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 21 ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ :
กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	($\bar{x}$)	S.D.	ลำดับความสำคัญ
1	การบริหารและการจัดการ	1.55	0.89	1
2	หลักสูตร	2.45	0.50	3

ตารางที่ 21 ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ :
กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ต่อ)

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	($\bar{x}$)	S.D.	ลำดับ ความสำคัญ
3	ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	2.09	0.90	2
4	ผู้สอน	4.36	0.64	4
5	กระบวนการเรียนการสอน	4.64	0.64	5
6	งบประมาณและทรัพยากร	6.91	1.56	7
7	ผู้เรียน	6.91	1.16	6
8	อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์	7.82	0.72	8
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	8.64	0.64	9
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับ ชุมชน	9.91	0.67	10
11	สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	10.73	0.62	11

จากตารางที่ 21 พบว่าลำดับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ โดยภาพรวมยังคงความสำคัญตามผลที่ได้ในขั้นแรกที่สอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วยกับลำดับความสำคัญในขั้นแรกจำนวน 5 ท่าน และอีก 6 ท่าน ได้ขอแก้ไข โดยเมื่อนำค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาวิเคราะห์แล้วพบองค์ประกอบที่ 1 ยังคงมีความสำคัญเป็นอันดับ 1 สำหรับองค์ประกอบที่เปลี่ยนลำดับจากเดิมมีจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านหลักสูตร สลับลำดับกับ องค์ประกอบที่ 3 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา โดยเปลี่ยนจากลำดับที่ 2 เป็นลำดับที่ 3 และลำดับที่ 3 เป็นลำดับที่ 2 ส่วนองค์ประกอบที่ 6 ด้านงบประมาณและทรัพยากร สลับกับองค์ประกอบที่ 7 ด้านผู้เรียน จากลำดับที่ 6 เป็นลำดับที่ 7 และลำดับที่ 7 เป็นลำดับที่ 6 นอกนั้นองค์ประกอบทุกข้อยังคงลำดับตามเดิม โดยได้สรุปเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบไว้ในสดมภ์ท้ายของตารางที่ 21

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของตัวบ่งชี้

ในแต่ละองค์ประกอบย่อย ขององค์ประกอบทั้ง 11 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ในเรื่องดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของแต่ละตัวบ่งชี้ โดยให้ค่าระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์จำเป็นต้องทำ
- 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์ควรพยายามทำให้ได้
- 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์บางวิทยาเขตเท่านั้นที่ทำได้
- 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์ส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำได้
- 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มีความจำเป็นน้อยมากที่คณะศิลปศาสตร์ต้องทำ

สำหรับในช่วงท้ายของทุกองค์ประกอบ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในข้อคำถามอื่น ๆ (โปรดระบุ) ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อนำผลที่ได้จากการตอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจะพิจารณาเฉพาะตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพในข้อที่มีค่าเฉลี่ยเกิน 3.50 สำหรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 จะตัดออกไป ส่วนในข้อคำถามอื่น ๆ (โปรดระบุ) จะนำมาพิจารณาหากมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบในแต่ละด้านปรากฏว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวโดยรวมเหมาะสมแล้ว แต่ควรปรับแก้ไขสำหรับดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้งที่เป็นเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยได้สรุปเป็นรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 22 ระดับความคิดเห็นดัชนีและเกณฑ์การประเมินในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและจัดการ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
1.1 ระบบการบริหารและจัดการ			
1.1.1 โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบ	☐ สอดคล้อง	4.80	0.39
สอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์	☐ ไม่สอดคล้อง		
1.1.2 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของผู้บริหารแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน	☐ มี	4.60	0.64
	☐ ไม่มี		

ตารางที่ 22 ระดับความคิดเห็นดัชนีและเกณฑ์การประเมินในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหาร
และจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
1.1.3 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.75
1.1.4 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.72
1.1.5 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.79
1.1.6 มีการชี้แจงการทำงานตามปรัชญา นโยบาย จุดประสงค์ และแผนงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.90
1.2 ระบบบริหารงานบุคคล			
1.2.1 บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ	☐ ตรง ☐ ไม่ตรง	4.73	0.62
1.2.2 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.64
1.2.3 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของบุคลากรและตำแหน่งอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.86
1.2.4 มีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.83
1.2.5 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.67
1.2.6 มีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.51
1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหาร			
1.3.1 มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.64

ตารางที่ 22 ระดับความคิดเห็นดัชนีและเกณฑ์การประเมินในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหาร
และจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
1.3.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.86
1.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ			
1.4.1 มีการจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.55	0.78
1.4.2 มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อการดำเนินงาน การวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.62
1.4.3 มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การปฏิบัติการกิจหลักอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.39
1.4.4 มีข้อมูลการวิจัยการติดตามความต้องการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.64
1.5 ผู้บริหาร			
1.5.1 ปฏิบัติงานได้ตามแผนและต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติได้ ☐ ปฏิบัติไม่ได้	4.64	0.64
1.5.2 มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและซื่อสัตย์	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.78
1.5.1 มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.72
1.5.2 มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.74

จากตารางที่ 22 พบว่าองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและจัดการ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 5 ข้อ และตัวบ่งชี้ 22 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.82 – 4.82 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกือบทั้งหมดไม่เกิน 1 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1.1

เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์
 ดังนั้นในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและจัดการ จึงไม่มีการตัดเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้
 ใดออก องค์ประกอบที่ 1 จึงประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 ข้อ และตัวบ่งชี้ 22 ตัว

ตารางที่ 23 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของ
 สถานศึกษา

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
2.1 วิสัยทัศน์ การกิจและเป้าหมาย			
2.1.1 ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ การกิจและ จุดประสงค์ของสถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	4.82	0.57
2.1.2 ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ การกิจและจุดประสงค์ สามารถเชื่อมโยงกับความสามารถของสถานศึกษา	☐ เชื่อมโยง ☐ ไม่เชื่อมโยง	4.82	0.57
2.1.3 ปรัชญา นโยบาย สอดคล้องกับความต้องการของ สังคม	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	4.64	0.64
2.1.4 มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานสู่ เป้าหมาย	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.66
2.2 การจัดทำแผนงาน/โครงการ			
2.2.1 มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ มีแผนงาน ประจำปี และแผนงานระยะยาวล่วงหน้า	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.62
2.2.2 มีการสื่อสารเผยแพร่ปรัชญา นโยบายและ จุดประสงค์รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากรภายใน และผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกทราบและเข้าใจตรงกัน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.64
2.2.3 มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผนและ บริหารงานให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของ สถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.66

ตารางที่ 23 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของ
สถานศึกษา (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
2.3 การปฏิบัติตามแผน การประเมินแผนงาน/โครงการ			
2.3.1 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานกับแผน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.63	0.64
2.3.2 มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องและ ทันต่อความเปลี่ยนแปลง	☐ มี ☐ ไม่มี	4.55	0.66
2.3.3 มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.55	0.66
2.3.4 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนในการปฏิบัติงาน ตามแผน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.64

จากตารางที่ 23 พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งมี
องค์ประกอบย่อย 3 ข้อ และตัวบ่งชี้ 11 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 4.36 – 4.82 โดย
เกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3.1 เรื่อง มีการจัดทำแผนงาน
อย่างเป็นระบบ มีแผนงานประจำปี และแผนงานระยะยาวล่วงหน้า และตัวบ่งชี้ที่ 2.3.2 เรื่องมีการ
ปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ทั้ง
2 ตัว ดังนั้น ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา โดยรวมแล้วจึง
ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ข้อ และตัวบ่งชี้ 11 ข้อ

ตารางที่ 24 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
3.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
3.1.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	4.82	0.57
3.1.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม	4.73	0.45
3.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
3.1.4 หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.00
3.2 การพัฒนาและความทันสมัยของหลักสูตร			
3.2.1 มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยการนำผลการประเมินหลักสูตร มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.45
3.2.2 มีสัดส่วนที่เหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสมาคมวิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการ ร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
3.2.3 มีการศึกษาและสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานเกี่ยวกับการเปิดสอนของหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.45
3.2.4 มีการประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	☐ ไม่เกิน 5 ปี: ครั้ง ☐ เกิน 5 ปี: ครั้ง	4.18	0.39
3.2.5 มีการพัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้ความสามารถและประสบการณ์	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.29

จากตารางที่ 24 พบว่าองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 9 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 4.00 – 4.82 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกตัวไม่เกิน

1.00 สำหรับเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1.1 เรื่อง หลักสูตร มีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา และไม่มีตัวบ่งชี้ข้อใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 จึงไม่มีการตัดตัวบ่งชี้ออก ดังนั้นองค์ประกอบด้านหลักสูตรนี้จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้รวม 9 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 25 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้สอน

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
4.1 การดำเนินงาน			
4.1.1 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.45
4.1.2 จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชาทฤษฎี)	☐ น้อยกว่า:25 ☐ มากกว่า:25	4.73	0.45
4.1.3 ผู้สอนรู้จุดประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้	☐ รู้ ☐ ไม่รู้	4.64	0.48
4.1.4 มีระบบการคัดเลือกผู้สอนที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติและความสามารถตรงกับวิชาที่สอน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.55	0.66
4.1.5 ผู้สอนปฏิบัติงานสอนตามแผนการสอน	☐ ตามแผน ☐ ไม่ตามแผน	4.45	0.66
4.1.6 มีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบที่เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.66
4.1.7 มีสัดส่วนภาระงานชั่วโมงสอน : สัปดาห์ที่เหมาะสม	☐ ไม่เกิน 20 ชม. ☐ เกิน 20 ชม.	4.45	0.66
4.2 การพัฒนาผู้สอน			
4.2.1 มีแผนการพัฒนาและส่งเสริมผู้สอนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน ศึกษาต่อ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.82	0.39

ตารางที่ 25 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้สอน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
4.2.2 มีระบบการประเมินที่ชัดเจนในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและทางบริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.66	0.64
4.2.3 มีการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดทำตำราหรือผลงานวิชาการหรือสิ่งประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี	4.55	0.66
4.2.4 มีการปฐมนิเทศและการอบรมเทคนิคการสอน แก่ผู้สอนใหม่ทุกคน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.66
4.2.5 มีการส่งผู้สอนวิชาชีพเข้าฝึกอบรมเฉพาะจากสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.77

จากตารางที่ 25 พบว่าองค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้สอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 12 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 4.36 – 4.82 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกตัวไม่เกิน 1.00 สำหรับเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2.1 เรื่องมีแผนพัฒนาและส่งเสริมผู้สอนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน ศึกษาต่อ สำหรับเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ในข้อ 4.1.2 เรื่องจำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าควรระบุว่าเป็นวิชาทฤษฎี เพื่อให้แน่ชัดและข้อตัวบ่งชี้ที่ 4.1.7 เรื่อง มีสัดส่วนภาระงานชั่วโมงสอน : ตำราที่ที่เหมาะสม โดยทั้ง 2 เกณฑ์การประเมินนี้เป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบ ดังนั้น เกณฑ์ประกอบในด้านผู้สอนจึงประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 12 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 26 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
5.1 แผนการสอน			
5.1.1 มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชาโดยผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	5.00	0.00
5.1.2 มีการชี้แจงแผนการสอน วัตถุประสงค์และแนวทางการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.91	0.29
5.2 สื่อการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี		
5.2.1 มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.48
5.2.2 มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.67
5.2.3 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.72	0.45
5.3 การจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
5.3.1 มีกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับพื้นความรู้และสนองความต้องการของผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.45
5.3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น	4.55	0.50
5.3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจ	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น	4.55	0.50
5.3.4 มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์โดยกระบวนการแก้ปัญหา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48

ตารางที่ 26 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
5.3.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอผลงานที่ได้ค้นคว้ามาอย่างสม่ำเสมอ	☐ เปิดโอกาส ☐ ไม่เปิดโอกาส	4.09	0.51
5.3.6 มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอตลอดหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.39
5.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน			
5.4.1 มีระบบการวัดและประเมินผลการสอนเป็นรายวิชาโดยผู้เรียนและผู้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี	5.00	0.00
5.4.2 มีระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ได้มาตรฐานเป็นรายวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.45
5.4.3 มีการกำหนดระยะเวลา ส่งผลการประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนและเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.48

จากตารางที่ 26 พบว่าองค์ประกอบที่ 5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ข้อ และตัวบ่งชี้ 14 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.72 – 5.00 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกตัวไม่เกิน 1.00 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นตรงกันทุกท่าน โดยให้ค่าระดับความคิดเห็นสูงสุดถึง 5.00 จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1.1 และ 5.4.1 เรื่องมีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชา โดยผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร และมีระบบการวัดและประเมินผลการสอนเป็นรายวิชาโดยผู้เรียนและผู้บังคับบัญชา ดังนั้น องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนการสอน จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 14 ตัว

ตารางที่ 27 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 6 ด้านผู้เรียน

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
6.1 กระบวนการคัดเลือกผู้เรียน			
6.1.1 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนในทุกหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.72
6.1.2 มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนอย่างมีระบบและโปร่งใส	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.79
6.2 ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์			
6.2.1 มีกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.72
6.2.2 ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้	☐ กำหนดได้ ☐ กำหนดไม่ได้	3.63	0.64
6.3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์			
6.3.1 มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี	5.00	0.00
6.3.2 มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตพิสัยและสร้างเป็นค่านิยม เช่น การรณรงค์ร่วมใจประหยัดพลังงาน, เขตวินัย การประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.73	0.45
6.3.3 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การใช้บริการห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
6.4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ			
6.4.1 ผู้เรียนมีความรู้วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.62
6.4.2 ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.72
6.5 ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรงมีสุขภาพจิตดี			

ตารางที่ 27 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 6 ด้านผู้เรียน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
6.5.1 มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย เช่น การเล่นกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
6.5.2 มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง เช่น เขตปลอดบุหรี่ สิ่งเสพติด อาหารเพื่อการบริโภค ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
6.5.3 อัตราการลาป่วยเทียบกับเวลาเรียน	☐ น้อยกว่า 10 % ☐ มากกว่า 10 %	4.09	0.79
6.5.4 จำนวนผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %	4.09	0.79
6.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน			
6.6.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาชีพ	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %	4.18	0.83
6.6.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเทียบกับจำนวนผู้เรียน	☐ มากกว่า 95 % ☐ น้อยกว่า 95 %	4.00	0.74
6.7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา			
6.7.1 มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.45	0.50
6.7.2 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.72
6.7.3 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.67

จากตารางที่ 27 พบว่าองค์ประกอบที่ 6 ด้านผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 7 ข้อ และตัวบ่งชี้ 18 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.63 – 5.00 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกตัวไม่เกิน

1.00 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6.3.1 เรื่อง มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน สำหรับตัวบ่งชี้ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ และมีความเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกัน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.4.2 เรื่อง ผู้เรียนมีทักษะในสาขาวิชาที่เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ซึ่งมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02 สำหรับเกณฑ์การประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นประกอบ ได้แก่ เกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่ 6.5.3, 6.5.4 , 6.6.1 และ 6.6.2 โดยทั้งหมดเป็นเกณฑ์การประเมินเชิงปริมาณทั้งสิ้น ดังนั้น องค์ประกอบที่ 6 ด้านผู้เรียน จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 7 ข้อ และตัวบ่งชี้ 18 ตัว

ตารางที่ 28 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 7 ด้านงบประมาณและทรัพยากร

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
7.1 การบริหารการเงินและงบประมาณ			
7.1.1 มีการจัดทำแผนการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
7.1.2 มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์และประเภทของเงิน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.45
7.1.3 สัดส่วนของงบประมาณแต่ละภารกิจเป็นไปอย่างเหมาะสมบรรลุเป้าหมายขององค์กร	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม	4.18	0.39
7.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ			
7.2.1 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.48
7.2.2 มีการตรวจสอบการเงินและงบประมาณโดยผู้ชำนาญในวิชาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.36	0.48
7.2.3 คณะผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.39
7.2.4 มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์งบประมาณในแต่ละแผนงานของทุกโครงการ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.29

ตารางที่ 28 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 7 ด้านงบประมาณและทรัพยากร (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
7.3 การจัดการด้านทรัพยากร			
7.3.1 มีการจัดทำบัญชี (รายรับ-รายจ่าย)	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.29
7.3.2 มีการจัดการทรัพยากร โดยพิจารณาความสำคัญ เร่งด่วนบรรลุเป้าหมายขององค์กร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.29
7.3.3 มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.39

จากตารางที่ 28 พบว่าองค์ประกอบที่ 7 ด้านงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 ข้อ และตัวบ่งชี้ 10 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.82 – 4.64 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 7.2.1 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ และต่ำสุดได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 7.2.4 มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์งบประมาณในแต่ละแผนงานของทุกโครงการ โดยในทุกข้อของตัวบ่งชี้ไม่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 จึงไม่มีการตัดออก ดังนั้น องค์ประกอบที่ 7 ด้านงบประมาณและทรัพยากร จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 ข้อ และตัวบ่งชี้ 10 ตัว

ตารางที่ 29 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน
วัสดุฝึก และโรงยิมส์

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
8.1 การดำเนินการ			
8.1.1 จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชาปฏิบัติ/ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ)	☐ น้อยกว่า 1:15 ☐ มากกว่า 1: 15	4.36	0.48

ตารางที่ 29 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน
วัสดุฝึก และ โรงยิมส์ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
8.1.2 ขนาดพื้นที่โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ ตามเกณฑ์ ☐ ต่ำกว่าเกณฑ์	4.27	0.45
8.1.3 จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:4 ☐ มากกว่า 1: 4	4.18	0.39
8.1.4 มีโครงการความร่วมมือจากภายนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.43
8.1.5 มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ อย่างปลอดภัย	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.39
8.2 มาตรการด้านความปลอดภัย			
8.2.1 มีกฎการใช้โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.82	0.39
8.2.2 มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยอย่างเพียงพอ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.82	0.39
8.2.3 มีแผนการรองรับหากผู้เรียนประสบอุบัติเหตุใน ทันทีทันใด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.45
8.2.4 มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอนตาม ระยะเวลาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.39

จากตารางที่ 29 พบว่าองค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และ โรงยิมส์ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 9 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.82 – 4.82 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกตัวไม่เกิน 1.00 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 8.2.1 และ 8.2.2 มีกฎการใช้โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด และมีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยอย่างเพียงพอ ต่ำสุดได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 8.2.4 มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอนตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่

8.1.5 มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างปลอดภัย โดยทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 สำหรับองค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นและให้ลำดับความสำคัญในองค์ประกอบย่อยที่ 8.2 เกี่ยวกับมาตรการด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมาก ดังเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่มีระดับสูงสุด 2 ตัว อยู่ในองค์ประกอบย่อยที่ 8.2 ดังนั้น องค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 9 ตัว

ตารางที่ 30 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
9.1 บุคลากรสนับสนุน			
9.1.1 จำนวนบุคลากรสนับสนุนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:60 ☐ มากกว่า 1: 60	4.00	0.00
9.1.2 มีระบบการคัดเลือกบุคลากรสนับสนุน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.81	0.39
9.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์			
9.2.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1 : 2 ☐ เกิน 1 : 2	4.09	0.29
9.2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.29
9.3 ห้องสมุด			
9.3.1 จำนวนพื้นที่ห้องสมุดเทียบกับผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 1.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 1.5 ตร.ม. : คน	3.82	0.57
9.3.2 มีความสะดวกต่อการใช้บริการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.73	0.62

ตารางที่ 30 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
9.3.3 จำนวนหนังสือวิชาการเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 1เล่ม :คน ☐ น้อยกว่า 1เล่ม :คน	3.63	0.64
9.4 การรักษาพยาบาล			
9.4.1 จำนวนห้องพยาบาลเทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1:150 ☐ เกิน 1: 150	4.36	0.48
9.4.2 มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำตลอดเวลา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.27	0.45
9.4.3 มีระบบการประกันสุขภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.18	0.57

จากตารางที่ 30 พบว่าองค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ข้อ และตัวบ่งชี้ 10 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.63 – 4.36 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 9.4.1 เรื่อง จำนวนห้องพยาบาลเทียบกับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญหนึ่งท่านได้ให้ข้อคิดเห็นในเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เทียบกับผู้เรียนที่แตกต่างออกไป ของตัวบ่งชี้ที่ 9.2.1 ว่าควรเป็น 1 : 4 จึงขอไม่นำมาพิจารณา ดังนั้น องค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 ข้อ และตัวบ่งชี้ 10 ตัว

ตารางที่ 31 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
สถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
10.1 การดำเนินการ			
10.1.1 มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.61
10.1.2 มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดยคำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.51
10.1.3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.57
10.1.4 มีการคำนึงถึงจำนวนผู้เรียนต่อการรับเข้าศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.72
10.1.5 มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในชุมชนเกี่ยวกับโครงการทวิภาคี	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.72
10.2 การให้บริการวิชาการและพัฒนาชุมชน			
10.2.1 มีการให้บริการวิชาการ และ/หรือ การทดสอบงานมาตรฐานแก่บุคคลภายนอกทั่วไป	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.43
10.2.2 มีการสนับสนุนและร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.39

จากตารางที่ 31 พบว่าองค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 7 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.682 – 4.00 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 10.1.1 เรื่อง มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 10.2.1 เรื่อง มีการให้บริการวิชาการ และ/หรือ การทดสอบงานมาตรฐานแก่บุคคลภายนอกทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 10.2.2 เรื่อง มีการสนับสนุนและร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ โดยมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ดังนั้น องค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 7 ตัว

ตารางที่ 32 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
11.1 สภาพห้องเรียน			
11.1.1 สัดส่วนห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30	4.27	0.45
11.1.2 ขนาดพื้นที่ห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	4.09	0.67
11.1.3 สัดส่วนห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30	4.00	0.74
11.1.4 ขนาดพื้นที่ห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	3.91	0.79
11.2 สภาพทั่วไป			
11.2.1 มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนามกีฬา ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.64	0.48
11.2.2 จำนวนร้อยละของพื้นที่ว่าง เทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา	☐ มากกว่า 30 % ☐ น้อยกว่า 30%	4.55	0.66

ตารางที่ 32 ระดับความคิดเห็นการประเมินในองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศใน
สถานศึกษา (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
		($\bar{X}$)	S.D.
11.2.3 ขนาดพื้นที่โรงอาหารเทียบกับผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	4.36	0.77
11.2.4 มีความสะอาดของโรงอาหาร และอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.60
11.2.5 มีจำนวนร้านอาหารและมาตรการควบคุมผู้ปรุง อาหารอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.67
11.2.6 จำนวนห้องสุขา เทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:50 ☐ มากกว่า 1:50	3.82	0.72
11.2.7 มีความสะอาดของห้องสุขา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.64	0.64

จากตารางที่ 32 พบว่าองค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 11 ตัว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 3.64 – 4.64 โดยเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 11.2.1 เรื่อง มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนามกีฬา ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 11.2.7 เรื่อง มีความสะอาดของห้องสุขา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ดังนั้น องค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา จึงประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ข้อ และตัวบ่งชี้ 11 ตัว

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม ต่อการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่อง ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้ในแต่ละ

องค์ประกอบ ปรากฏว่าไม่มีเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ข้อใดที่มีระดับค่าความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 จึงสรุปได้ว่า ไม่มีการคัดออกของเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ดังนั้นการพัฒนาคัดนี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ เรียงตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ 3 อันดับแรก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ องค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร ตามลำดับ ผลสรุปโดยรวมที่ได้จากการวิจัยทั้ง 2 ขั้นตอน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงประกอบด้วยองค์ประกอบ 11 ข้อ องค์ประกอบย่อย 36 ข้อ และตัวบ่งชี้ 133 ตัว ดังแสดงไว้ในตารางที่ 34

ตารางที่ 33 สรุปจำนวนองค์ประกอบและจำนวนตัวบ่งชี้ จำแนก ตามองค์ประกอบ 11 ข้อใน
ขั้นตอนการพิจารณา คัดนี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะ
ศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	องค์ประกอบย่อย (จำนวน)	ตัวบ่งชี้ (จำนวน)
1	การบริหารและการจัดการ	5	22
2	หลักสูตร	2	9
3	ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	3	11
4	ผู้สอน	2	12
5	กระบวนการเรียนการสอน	4	14
6	งบประมาณและทรัพยากร	3	10
7	ผู้เรียน	7	18
8	อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์	2	9
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	4	10
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน	2	7
11	สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	2	11
รวม		36	133

2. ขั้นการพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ขั้นการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาผลการวิจัยที่ได้ ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับใด จากการสอบถามผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขต มหาสารคาม ศรีสะเกษ อุตรธานี และ ชัยภูมิ ในเรื่อง “การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมิน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะ ศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” จำนวนทั้งสิ้น 30 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ทั้งหมด โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 34 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	59.3
หญิง	11	40.7
อายุ		
น้อยกว่า 40 ปี	14	46.7
41 – 50 ปี	8	26.7
มากกว่า 50 ปี	8	26.7
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	5	17.2
ปริญญาโท	25	72.8
ปริญญาเอก	0	0

ตารางที่ 34 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม(ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา น้อยกว่า 5 ปี	17	56.7
เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	13	43.3
มากกว่า 10 ปี	0	0
รวม	30	100

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 59.3 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.7 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี ร้อยละ 46.7 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 50 และมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 26.7 มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 72.8 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.2 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 56.7 รองลงมาเกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 43.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาดัชนี และเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่ององค์ประกอบต่าง ๆ ของการประเมินคุณภาพสำหรับผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ ได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาใน 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบ การพิจารณาการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ในส่วนที่ 1 ใช้วิธีอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) กำหนดตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ดังแสดงในตารางที่ 36 ดังนี้

ตารางที่ 35 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบในการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1	การบริหารและการจัดการ	4.21	0.72	3.97	0.82
2	หลักสูตร	4.11	0.77	3.86	0.97
3	ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	4.03	0.79	3.84	0.82
4	ผู้สอน	3.99	0.90	3.76	0.89
5	กระบวนการเรียนการสอน	3.97	0.86	3.80	0.86
6	งบประมาณและทรัพยากร	3.75	0.97	3.60	0.98
7	ผู้เรียน	3.56	1.00	3.27	0.97
8	อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และ โรงยิมส์	3.64	0.98	3.36	0.86
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	3.74	0.90	3.47	0.87
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง กับชุมชน	3.72	0.90	3.41	0.91
11	สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	4.02	0.80	3.80	0.85

จากตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเห็นว่างค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมระดับมาก และมีองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21, 4.11 และ 4.03 ตามลำดับ สำหรับความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ พบว่ามี 7 องค์ประกอบ ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และมี 4 องค์ประกอบ ที่มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง องค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร สอดคล้องเช่นเดียวกับค่าความเหมาะสม ส่วนองค์ประกอบ ที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ได้แก่ องค์ประกอบที่ 9 10 8 และ 7 ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในทุกองค์ประกอบไม่เกิน 1.00 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความเป็นไปได้ในทุกองค์ประกอบ

ส่วนที่ 2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขององค์ประกอบต่าง ๆ การพิจารณาการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ในส่วนที่ 2 ใช้วิธีอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) กำหนดตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ดังแสดงในตารางที่ 36 – 46 ตามลำดับองค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 36 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1. ระบบการบริหารและการจัดการ					
1.1 โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบสอดคล้องกับปรัชญานโยบายและจุดประสงค์	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	3.93	0.87	3.78	0.91
1.2 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของผู้บริหารแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.13	0.84	3.99	0.89
1.3 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.76	1.04	3.53	0.98
1.4 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.65	1.16	3.31	1.11
1.5 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.66	0.96	3.47	0.95
1.6 มีการชี้แจงการทำงานตามปรัชญานโยบาย จุดประสงค์ และแผนงาน ต่อผู้ได้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.93	3.64	0.91

ตารางที่ 36 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2. ระบบบริหารงานบุคคล					
2.1 บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ	☐ ตรง ☐ ไม่ตรง	4.03	0.74	3.96	0.81
2.2 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.92	3.50	0.90
2.3 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของบุคลากรและตำแหน่งอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.13	0.80	3.98	0.73
2.4 มีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.95	3.67	0.79
2.5 มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.85	3.58	0.85
2.6 มีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.80	0.92	3.61	0.91
3. การมีส่วนร่วมในการบริหาร					
3.1 มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.00	0.83	3.71	0.81
3.2 มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.91	3.58	0.96
4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ					
4.1 มีการจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.76	0.96	3.63	0.83

ตารางที่ 36 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
4.2 มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อการดำเนินงาน การวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.59	1.01	3.43	0.92
4.3 มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การปฏิบัติการกิจหลักอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.76	0.85	3.57	0.84
4.4 มีข้อมูลการวิจัยการติดตามความต้องการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.25	1.09	3.08	1.03
5 ผู้บริหาร					
5.1 ปฏิบัติงานได้ตามแผนและต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติได้ ☐ ปฏิบัติไม่ได้	3.82	0.87	3.62	0.87
5.2 มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและซื่อสัตย์	☐ มี ☐ ไม่มี	4.05	0.93	3.86	0.97
5.3 มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	4.17	0.85	4.06	0.83
5.4 มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.05	0.91	3.98	0.86

จากตารางที่ 36 องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทุกตัวมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นข้อ 4.4 เรื่อง ระบบข้อมูล สารสนเทศ ต้องมีข้อมูลการวิจัยการติดตามความต้องการ ซึ่งมีระดับความเหมาะสมปานกลาง เพียงตัวเดียว ส่วนตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุดได้แก่ ข้อ 5.3 ผู้บริหาร ต้องมีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา รองลงมาได้แก่ ข้อ 1.2 ระบบการบริหารและการจัดการ ต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานของผู้บริหารแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน และข้อ 2.3 ระบบการบริหารงานบุคคล ต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ และขอบข่ายงานของบุคลากรแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน เรียงตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ปรากฏว่า ตัวบ่งชี้

และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ที่มีระดับความเป็นไปได้มาก มีจำนวน 19 ข้อ มีระดับความเป็นไปได้ปานกลาง มีจำนวน 3 ข้อ สำหรับข้อที่มีความเป็นไปได้มาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เป็นข้อเดียวกันกับค่าความเหมาะสม ค่าความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4.2 1.4 และ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและนโยบายของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 วิสัยทัศน์ การกิจและเป้าหมาย					
1.1 ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ การกิจและจุดประสงค์ของสถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	3.91	0.84	3.77	0.86
1.2 ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ การกิจ และจุดประสงค์สามารถเชื่อมโยงกับความสามารถของสถานศึกษา	☐ เชื่อมโยง ☐ ไม่เชื่อมโยง	3.74	0.83	3.64	0.84
1.3 ประสิทธิภาพ นโยบาย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	3.83	0.85	3.66	0.85
1.4 มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานสู่เป้าหมาย	☐ มี ☐ ไม่มี	3.76	0.86	3.58	0.82
2 การจัดทำแผนงาน/โครงการ					
2.1 มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ มีแผนงานประจำปี และแผนงานระยะยาวล่วงหน้า	☐ มี ☐ ไม่มี	4.02	0.82	3.84	0.82
2.2 มีการสื่อสารเผยแพร่ปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากรภายในและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกทราบและเข้าใจตรงกัน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.57	0.93	3.39	0.97

ตารางที่ 37 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2.3 มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผนและบริหารงานให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.74	0.90	3.54	0.97
3 การปฏิบัติตามแผน การประเมินแผนงาน/โครงการ					
3.1 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับแผน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.66	0.98	3.46	0.94
3.2 มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.78	0.91	3.62	0.91
3.3 มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.61	0.88	3.51	0.96
3.4 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนในการปฏิบัติงานตามแผน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.60	0.96	3.35	0.99

จากตารางที่ 37 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทุกตัวมีความเหมาะสมในระดับมากทุกข้อ และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2.1 มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ มีแผนงานประจำปี และแผนงานระยะยาวล่วงหน้า ข้อ 1.1 ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ ภารกิจและจุดประสงค์ของสถานศึกษา ข้อ 1.3 ปรัชญา นโยบาย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ข้อ 1.2 ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ ภารกิจและจุดประสงค์สามารถเชื่อมโยงกับความสามารถของสถานศึกษา ข้อ 3.2 มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง ข้อ 1.4 มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานสู่เป้าหมาย ข้อ 2.3 มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผนและบริหารงานให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา และ ข้อ 3.3 มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน ตามลำดับ มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3.1 , 2.2 และ 3.4 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ที่ความเหมาะสมในระดับมาก และมี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 2.1 ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.3 โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 4.02 , 3.91 และ 3.83 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ เรียงตามลำดับสูงสุด ได้แก่ 2.1, 1.1 และ 1.3 เช่นเดียวกันกับความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 3.84, 3.77 และ 3.66 ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยปรากฏว่า ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในทุกข้อมีค่าไม่เกิน 1.00

ตารางที่ 38 องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
1.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง	3.79	0.84	3.58	0.94
1.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม	3.83	0.89	3.59	0.98
1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.73	0.78	3.63	0.89
1.4 หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.75	0.86	3.58	0.93
2 การพัฒนาและความทันสมัยของหลักสูตร					
2.1 มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยการนำผลการประเมินหลักสูตร มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.43	1.07	3.22	1.03

ตารางที่ 38 องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2.2 มีสัดส่วนที่เหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสมาคมวิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการ ร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.27	1.15	3.11	1.03
2.3 มีการศึกษาและสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เกี่ยวกับการเปิดสอนของหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.41	1.14	3.20	1.10
2.4 มีการประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	☐ ไม่เกิน 5 ปี: ครั้ง ☐ เกิน 5 ปี: ครั้ง	3.32	1.15	3.15	1.08
2.5 มีการพัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้ความสามารถและประสบการณ์	☐ มี ☐ ไม่มี	3.47	1.07	3.29	1.02

จากตารางที่ 38 องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ทุกตัวมีความเหมาะสมในระดับมากมีจำนวน 4 ข้อ มีระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ โดยมีตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับ การศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน รองลง ได้แก่ ข้อ 1.1 หลักสูตรมีความ สอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา และข้อ 1.4 หลักสูตรมีการกำหนดที่ สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 3.83, 3.79 และ 3.75 และมีความ เป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ ระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละ หลักสูตร รองลงมาได้แก่ข้อ 1.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความ ต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.4 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.58 นอกจากนี้ พบว่า ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในองค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าเท่ากัน 1.00 ทุกตัว แสดงถึง ข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 39 องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 การดำเนินงาน					
1.1 ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.62	0.91	3.41	0.90
1.2 จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชา ทฤษฎี)	☐ น้อยกว่า:25 ☐ มากกว่า:25	3.28	1.08	3.16	1.02
1.3 ผู้สอนรู้จักประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้	☐ รู้ ☐ ไม่รู้	3.68	0.88	3.62	0.92
1.4 มีระบบการคัดเลือกผู้สอนที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติและความสามารถตรงกับวิชาที่สอน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.92	0.95	3.73	1.04
1.5 ผู้สอนปฏิบัติงานสอนตามแผนการสอน	☐ ตามแผน ☐ ไม่ตามแผน	3.75	0.89	3.61	0.94
1.6 มีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบที่เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.68	0.88	3.54	0.89
1.7 มีสัดส่วนภาระงานชั่วโมงสอน : สัปดาห์ที่เหมาะสม	☐ ไม่เกิน 20 ชม. ☐ เกิน 20 ชม.	3.34	1.23	3.24	1.16
2 การพัฒนาผู้สอน					
2.1 มีแผนการพัฒนาและส่งเสริมผู้สอนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน ศึกษาต่อ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.90	0.89	3.73	0.99
2.2 มีระบบการประเมินที่ชัดเจนในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและทางบริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.67	0.92	3.40	0.96

ตารางที่ 39 องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2.3 มีการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดทำตำราหรือผลงานวิชาการหรือสิ่งประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.79	0.90	3.46	0.90
2.4 มีการปฐมนิเทศและการอบรมเทคนิคการสอน แก่ผู้สอนใหม่ทุกคน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.80	0.93	3.73	0.92
2.5 มีการส่งผู้สอนวิชาชีพเข้าฝึกวิชาชีพเฉพาะจากสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.57	1.15	3.38	1.08

จากตารางที่ 39 องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน พบว่า โดยภาพรวม ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทุกตัวมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีตัวบ่งชี้ 2 ข้อ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1.7 และ 1.2 ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 1.4 รองลงมา ข้อ 2.1 และ ข้อ 2.4 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92, 3.90 และ 3.80 ตามลำดับ สำหรับความเป็นไปได้ ปรากฏว่า มีระดับความเป็นไปได้ จำนวน 6 ข้อ ระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ เช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 1.4 , 2.1 และ 2.4 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ตารางที่ 40 องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 แผนการสอน					
1.1 มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชาโดยผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.77	0.93	3.51	0.95
1.2 มีการชี้แจงแผนการสอนวัตถุประสงค์และแนวทางการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.80	0.90	3.62	0.93

ตารางที่ 40 องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2 สื่อการเรียนการสอน					
2.1 มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.78	0.96	3.57	0.94
2.2 มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.63	0.98	3.38	0.95
2.3 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.33	1.11	3.09	1.04
3 การจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3.1 มีกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และสนองความต้องการของผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.59	0.94	3.43	0.98
3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น	3.53	0.88	3.39	0.94
3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์แก้ปัญหาและตัดสินใจ	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น	3.64	0.90	3.42	0.95
3.4 มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์โดยกระบวนการแก้ปัญหา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.61	0.93	3.37	0.93

ตารางที่ 40 องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
3.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอผลงานที่ได้ค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ	☐ เปิดโอกาส ☐ ไม่เปิดโอกาส	3.69	0.88	3.46	0.90
3.6 มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอตลอดหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	3.54	1.08	3.22	1.11
4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน					
4.1 มีระบบการวัดและประเมินผลการสอนเป็นรายวิชา โดยผู้เรียนและผู้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.87	3.68	0.98
4.2 มีระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ได้มาตรฐานเป็นรายวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.95	0.93	3.75	1.01
4.3 มีการกำหนดระยะเวลา ส่งผลการประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนและเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.15	0.85	4.06	0.87

จากตารางที่ 40 องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก มีตัวบ่งชี้ 1 ข้อ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนความเป็นไปได้ ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ข้อ 4.3 4.2 4.1 1.2 2.1 และ 1.1 ส่วนความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ข้อ 3.5 3.1 3.3 3.2 2.2 3.4 3.6 และ 2.3 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 3 ลำดับแรกเหมือนกัน คือ ข้อ 4.3 รองลงมา ข้อ 4.2 และ ข้อ 4.1 ซึ่งปรากฏว่าทั้ง 3 ข้อ เป็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบย่อยเดียวกัน คือ ข้อที่ 4 โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม คือ 4.15, 3.95 และ 3.91 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ คือ 4.06, 3.75 และ 3.68 ตามลำดับ เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 41 องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 กระบวนการคัดเลือกผู้เรียน					
1.1 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนในทุกหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.15	0.86	4.13	0.81
1.2 มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนอย่างมีระบบและโปร่งใส	☐ มี ☐ ไม่มี	4.25	0.84	4.11	0.90
2 ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์					
2.1 มีกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.89	0.88	3.67	0.96
2.2 ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้	☐ กำหนดได้ ☐ กำหนดไม่ได้	3.58	1.00	3.32	1.08
3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์					
3.1 มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.04	0.85	3.78	0.90
3.2 มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตพิสัยและสร้างเป็นค่านิยม เช่น การรณรงค์ร่วมใจประหยัดพลังงาน, เขตวินัยการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.01	0.83	3.81	0.84
3.3 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การใช้บริการห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.74	0.85	3.54	0.90
4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ					

ตารางที่ 41 องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
4.1 ผู้เรียนมีความรู้วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.80	3.69	0.87
4.2 ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี	3.87	0.87	3.69	0.87
5 ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรงมีสุขภาพจิตดี					
5.1 มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย เช่น การเล่นกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี	4.09	0.79	3.99	0.78
5.2 มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง เช่น เขตปลอดบุหรี่ สิ่งเสพติด อาหารเพื่อการบริโภค ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.10	0.79	3.90	0.91
5.3 อัตราการลาป่วยเทียบกับเวลาเรียน	☐ น้อยกว่า 10 % ☐ มากกว่า 10 %	3.93	0.82	3.78	0.85
5.4 จำนวนผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %	4.00	0.79	3.85	0.86
6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
6.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาชีพ	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %	3.95	0.86	3.80	0.82

ตารางที่ 41 องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
6.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเทียบกับจำนวนผู้เรียน	☐ มากกว่า 95 % ☐ น้อยกว่า 95 %	3.95	0.85	3.79	0.88
7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา					
7.1 มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.82	0.87	3.51	1.04
7.2 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.73	0.93	3.33	1.05
7.3 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.60	1.05	3.30	1.02

จากตารางที่ 41 องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทุกข้อมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีความเป็นไปได้เกือบทั้งหมดในระดับมาก มีเพียง 3 ข้อ ที่มีระดับความเป็นไปได้น่ากังวล ได้แก่ ข้อ 7.2 2.2 และ 7.3 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.2 รองลงมา ข้อ 1.1 และ ข้อ 5.2 โดยมีค่าเฉลี่ยที่ได้ คือ 4.25 4.15 และ 4.10 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้อันดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.1 รองลงมาข้อ 1.2 และข้อ 5.1 โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.13 4.11 และ 3.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 42 องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 การบริหารการเงินและงบประมาณ					
1.1 มีการจัดทำแผนการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.29	0.80	4.16	0.83
1.2 มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์และประเภทของเงิน	☐ มี ☐ ไม่มี	4.19	0.74	4.10	0.77
1.3 สัดส่วนของงบประมาณแต่ละภารกิจเป็นไปอย่างเหมาะสมบรรลุเป้าหมายขององค์กร	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม	3.86	0.89	3.74	0.94
2 การจัดสรรและการตรวจสอบ					
2.1 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.85	0.90	3.71	0.94
2.2 มีการตรวจสอบการเงินและงบประมาณโดยผู้ชำนาญในวิชาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.99	0.91	3.82	0.97
2.3 คณะผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	4.11	0.84	4.00	0.85
2.4 มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์งบประมาณในแต่ละแผนงานของทุกโครงการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.98	0.80	3.87	0.86
3 การจัดการด้านทรัพยากร					
3.1 มีการจัดทำงบดุลบัญชี (รายรับ-รายจ่าย)	☐ มี ☐ ไม่มี	4.31	0.83	4.31	0.79
3.2 มีการจัดการทรัพยากร โดยพิจารณาความสำคัญเร่งด่วนบรรลุเป้าหมายขององค์กร	☐ มี ☐ ไม่มี	4.11	0.77	4.09	0.85

ตารางที่ 42 องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
3.3 มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	☐ มี ☐ ไม่มี	4.12	0.80	3.93	0.82

จากตารางที่ 42 องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมาก เนื่องจากค่าเฉลี่ยที่ได้ทุกข้อ มีค่า ระหว่าง 3.50 – 4.49 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในทุกข้อไม่เกิน 1.00 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 3 ลำดับแรก เป็นข้อเดียวกัน ได้แก่ ข้อ 3.1 รองลงมาได้แก่ ข้อ 1.1 และข้อ 1.2 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ลำดับแรก ทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีค่าเกิน 4.00 ทั้งหมด

ตารางที่ 43 องค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 การดำเนินการ					
1.1 จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชาปฏิบัติ/ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ)	☐ น้อยกว่า 1:15 ☐ มากกว่า 1: 15	3.47	1.09	3.43	1.00
1.2 ขนาดพื้นที่โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ ตามเกณฑ์ ☐ ต่ำกว่าเกณฑ์	3.69	1.01	3.56	1.01
1.3 จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:4 ☐ มากกว่า 1: 4	3.32	1.10	3.27	1.03

ตารางที่ 43 องค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1.4 มีโครงการความร่วมมือจาก ภายนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.70	1.05	3.52	1.07
1.5 มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ใน สภาพใช้งานได้อย่างปลอดภัย	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.84	3.81	0.87
2 มาตรการด้านความปลอดภัย					
2.1 มีกฎการใช้โรงยิมส์/ ห้องปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.12	0.76	4.02	0.79
2.2 มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย อย่างเพียงพอ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.07	0.87	3.88	0.87
2.3 มีแผนการรองรับหากผู้เรียน ประสบอุบัติเหตุในทันทีทันใด	☐ มี ☐ ไม่มี	4.02	0.91	3.90	0.96
2.4 มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียน การสอนตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.98	0.86	3.78	0.89

จากตารางที่ 43 องค์ประกอบที่ 8 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพโดยภาพรวมความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีข้อ 1.3 อยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว สำหรับความเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2.1 รองลงมา ข้อ 2.2 และ ข้อ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม คือ 4.12 4.07 และ 4.02 ตามลำดับ สำหรับความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2.1 2.3 และ 2.2 โดยผลที่ได้สอดคล้องกับความเหมาะสมในแนวทางเดียวกันทั้ง 3 ข้อ

ตารางที่ 44 องค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 บุคลากรสนับสนุน					
1.1 จำนวนบุคลากรสนับสนุนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:60 ☐ มากกว่า 1: 60	3.47	1.03	3.39	0.86
1.2 มีระบบการคัดเลือกบุคลากรสนับสนุน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.71	1.02	3.60	1.01
2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์					
2.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1 : 2 ☐ เกิน 1 : 2	3.45	1.15	3.36	1.00
2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.81	0.97	3.65	0.91
3 ห้องสมุด					
3.1 จำนวนพื้นที่ห้องสมุดเทียบกับผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 1.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 1.5 ตร.ม. : คน	3.46	1.03	3.41	0.94
3.2 มีความสะดวกต่อการใช้บริการ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.71	0.89	3.68	0.87
3.3 จำนวนหนังสือวิชาการเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 1เล่ม :คน ☐ น้อยกว่า 1เล่ม :คน	3.60	0.92	3.56	0.88
4 การรักษาพยาบาล					

ตารางที่ 44 องค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
4.1 จำนวนห้องพยาบาลเทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1:150	3.47	0.96	3.33	1.00
4.2 มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำตลอดเวลา	☐ เกิน 1: 150 ☐ มี ☐ ไม่มี	3.49	1.17	3.34	1.18
4.3 มีระบบการประกันสุขภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี	4.01	0.82	3.89	0.96

จากตารางที่ 44 องค์ประกอบที่ 9 ด้านการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพโดยภาพรวมความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 5 ข้อ และตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง มีจำนวน 5 ข้อ เช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4.3 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2.2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคือ 4.01 และ 3.81 ตามลำดับ ส่วนความเป็นไปได้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4.3 รองลงมาได้แก่ข้อ 3.2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย คือ 3.89 และ 3.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 45 องค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 การดำเนินการ					
1.1 มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.79	0.98	3.60	1.02
1.2 มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดยคำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง	☐ มี ☐ ไม่มี	3.46	1.12	3.23	1.13

ตารางที่ 45 องค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชน (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1.3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.60	1.07	3.34	1.04
1.4 มีการคำนึงถึงจำนวนผู้เรียนต่อการ รับเข้าศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชน	☐ มี ☐ ไม่มี	3.70	1.06	3.40	1.09
1.5 มีความร่วมมือกับสถาน ประกอบการในชุมชนเกี่ยวกับ โครงการทวิภาคี	☐ มี ☐ ไม่มี	3.98	0.96	3.72	0.99
2 การให้บริการวิชาการและพัฒนา ชุมชน					
2.1 มีการให้บริการวิชาการ และ/หรือ การทดสอบงานมาตรฐานแก่ บุคคลภายนอกทั่วไป	☐ มี ☐ ไม่มี	3.54	1.00	3.33	1.05
2.2 มีการสนับสนุนและร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่าง สม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.67	0.99	3.48	1.08

จากตารางที่ 45 องค์ประกอบที่ 10 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 6 และระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ เรียงตามลำดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.5 1.1 และ 2.2 สำหรับความเป็นไปได้ในระดับมาก มีจำนวน 2 ข้อ และในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1.5 1.1 และ 2.2 เช่นเดียวกันกับความเหมาะสม

ตารางที่ 46 องค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1 สภาพห้องเรียน					
1.1 สัดส่วนห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30	3.58	1.05	3.43	1.02
1.2 ขนาดพื้นที่ห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	3.52	0.97	3.40	1.00
1.3 สัดส่วนห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30	3.57	0.98	3.39	1.03
1.4 ขนาดพื้นที่ห้องปฏิบัติการเทียบกับผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	3.51	1.00	3.40	1.03
2 สภาพทั่วไป					
2.1 มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนามกีฬา ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.91	0.96	3.87	0.97
2.2 จำนวนร้อยละของพื้นที่ว่าง เทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา	☐ มากกว่า 30 % ☐ น้อยกว่า 30%	3.71	0.97	3.63	1.00

ตารางที่ 46 องค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
2.3 ขนาดพื้นที่โรงอาหารเทียบกับผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน	3.39	1.00	3.31	0.93
2.4 มีความสะอาดของโรงอาหาร และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ	☐ มี ☐ ไม่มี	3.73	0.82	3.67	0.84
2.5 มีจำนวนร้านอาหารและมาตรการควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี	3.85	0.81	3.76	0.87
2.6 จำนวนห้องสุขา เทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:50 ☐ มากกว่า 1:50	3.57	0.97	3.56	0.88
2.7 มีความสะอาดของห้องสุขา	☐ มี ☐ ไม่มี	3.67	0.94	3.60	0.88

จากตารางที่ 46 องค์ประกอบที่ 11 ด้านสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพโดยส่วนใหญ่ มีระดับความเหมาะสมมาก ยกเว้น ข้อ 2.3 ที่มีระดับความเหมาะสมปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2.1 2.5 และ 2.4 โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 3.91 3.85 และ 3.73 ตามลำดับ สำหรับความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีจำนวน 8 ตัว ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ตัว มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้สูงสุด ได้แก่ ข้อ 2.1 2.5 และ 2.4 เช่นเดียวกับ ค่าความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 3.87 3.76 และ 3.67 ตามลำดับ

จากข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการพัฒนาผลการวิจัยที่ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยขอสรุปภาพรวม ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุน้อยกว่า 40 ปี มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา น้อยกว่า 5 ปี มีความเห็นว่า องค์ประกอบในการพัฒนาครั้งนี้และเกณฑ์

การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 11 องค์กรประกอบ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก โดยเฉพาะในองค์กรประกอบที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อด้ว้งชี้และเกณฑ์การประเมิน ในองค์กรประกอบแต่ละองค์กรประกอบทั้ง 11 องค์กรประกอบ ตามตารางที่ 33 – 43 ที่ได้แสดงมานี้ เห็นได้ว่า ข้อด้ว้งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ มีความเหมาะสมมาก มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและระดับที่ต่ำกว่าปานกลาง ไม่ปรากฏข้อด้ว้งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพใด ๆ ด้านความเป็นไปได้ พบว่า มีข้อด้ว้งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่มีระดับความเป็นไปได้มาก มีจำนวนมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง มีจำนวนรองลงมา เช่นเดียวกับความเหมาะสม โดยข้อด้ว้งชี้และเกณฑ์การประเมิน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เรียงตามลำดับ ดังนี้ มีการจัดทำบุคลากรบัญชี (รายรับ-รายจ่าย) มีการจัดทำแผนการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนอย่างมีระบบและโปร่งใส มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์และประเภทของเงิน โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.31 4.29 4.25 และ 4.19 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ 4.31 4.16 4.11 และ 4.10 ตามลำดับเช่นกัน ดังนั้นการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีทั้งสิ้น 11 องค์กรประกอบ 36 องค์กรประกอบย่อย และ 133 ข้อด้ว้งชี้ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ในทุกข้อองค์กรประกอบ และทุกข้อข้อด้ว้งชี้

2.2 ขั้นการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ องค์กรประกอบ ข้อด้ว้งชี้ที่ได้มาจัดทำแบบสอบถามผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อทราบถึงความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินคุณภาพ แลความคิดเห็นที่มีต่อผลการวิจัยและพัฒนา จำนวน 7 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และข้อคำถามปลายเปิด เรื่องข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) ผู้วิจัยได้พิจารณาการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) กำหนดตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ซึ่งสรุปผลได้ตามตารางที่ 44 ดังนี้

ตารางที่ 47 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	รายละเอียด	($\bar{X}$)	S.D.
1	จำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา	5.00	0.00
2	คณะศิลปศาสตร์ควรได้รับการประเมินคุณภาพภายใน เช่นเดียวกันกับในระดับวิทยาเขต และสถาบัน	4.81	0.40
3	การจัดการศึกษาในสถาบันการพลศึกษามีความแตกต่างจาก การศึกษาทั่วไป	4.29	0.46
4	การประเมินคุณภาพสำหรับสถาบันการพลศึกษาควรมีเกณฑ์ การประเมินเฉพาะ	4.67	0.48
5	เกณฑ์การประเมินทั้ง 11 องค์ประกอบ ตามที่ผู้วิจัยเสนอ ครอบคลุมสำหรับการประเมินคุณภาพภายใน	4.38	0.50
6	มีความเป็นไปได้ในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการ พัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพ สำหรับสถาบันการพลศึกษา	4.38	0.50
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ท่านมีความเห็นด้วยใน ระดับใด	4.20	0.51

จากตารางที่ 47 พบว่า ผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่ามีจำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ควรได้รับการประเมินคุณภาพภายในเช่นเดียวกันกับในระดับวิทยาเขต และสถาบัน และการประเมินคุณภาพสำหรับสถาบันการพลศึกษาควรมีเกณฑ์การประเมินเฉพาะ โดยมีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด โดยมีระดับค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 4.81 และ 4.67 ตามลำดับข้อ ที่ 1, 2 และ 4 รองลงมาในระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย เกณฑ์การประเมินทั้ง 11 องค์ประกอบตามที่ผู้วิจัยเสนอครอบคลุมสำหรับการประเมินคุณภาพภายใน มีความเป็นไปได้ในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพ สำหรับสถาบันการพลศึกษา การจัดการศึกษาในสถาบันการพลศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 4.38 และ 4.29 ในลำดับข้อที่ 7, 5, 6 และ 3 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ทั้ง 7 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นไปในทางเดียวกัน นั่นคือ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นทุกตัว ไม่เกิน 1.00 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในข้อที่ 1 ที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประโยชน์ในการประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แนวความคิดของ วิทยา ภาวิวัฒน์ (2544) ใช้ประกอบการพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา จากนั้นดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ผลจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ได้นำไปวิเคราะห์ปรับปรุง และแก้ไขแบบสอบถามโดยพิจารณาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ แล้วดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง โดยทั้ง 2 ครั้ง ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ท 5 ระดับ จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาและปรับปรุง แก้ไข ให้สมบูรณ์ จากนั้นได้นำมาสอบถามประชากรที่ต้องถูกประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาใน คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง จำนวน 30 คน โดยสอบถามในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ว่า องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในที่สร้างขึ้นมานี้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในระดับใด โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ท 5 ระดับ ผลจากการตอบแบบสอบถามได้สรุปเป็นผลการวิจัย จากนั้นได้นำไปสอบถามผู้บริหารในคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน เพื่อสอบถามความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งทางไปรษณีย์ และจัดส่งด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามโดยส่งจดหมายทวงถามและโทรศัพท์ เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มประชากร ในการตอบแบบสอบถาม และส่งกลับ โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสำหรับข้อคำถามแบบปลายเปิด ตามความคิดเห็น และทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ในขั้นการวิจัย ด้านองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากแบบสอบถาม 2 ชุด ที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบปรากฏผล เรียงตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ มีจำนวนทั้งสิ้น 11 องค์ประกอบ 36 องค์ประกอบย่อย และ 133 ตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 12 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย 18 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 8 อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 9 การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 7 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 11 สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เพื่อกำหนดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 2.1 องค์ประกอบการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 1.55$)
- 2.2 องค์ประกอบปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.09$)
- 2.3 องค์ประกอบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.45$)
- 2.4 องค์ประกอบผู้สอน ($\bar{X} = 4.36$)
- 2.5 องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.64$)
- 2.6 องค์ประกอบผู้เรียน ($\bar{X} = 6.91$)
- 2.7 องค์ประกอบงบประมาณและทรัพยากร ($\bar{X} = 6.91$)
- 2.8 องค์ประกอบอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ ($\bar{X} = 7.82$)
- 2.9 องค์ประกอบการสนับสนุน ผู้เรียน และการเรียนรู้ ($\bar{X} = 8.64$)
- 2.10 องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน ($\bar{X} = 9.91$)
- 2.11 องค์ประกอบสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ($\bar{X} = 10.73$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นการพัฒนาผลการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ โดยพิจารณาค่าเฉลี่ย ตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นไว้ พบว่า ความเหมาะสมมีระดับค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากองค์ประกอบที่ 1 2 3 4 5 6 และ 7 เป็นไปตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ดังนี้ 4.21 4.11 4.03 3.99 3.97 3.60 และ 3.27 สำหรับค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ พบว่า มีความเป็นไปได้ในองค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน ที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่ามีความเป็นไปได้สูงกว่าองค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ยังพบว่า องค์ประกอบที่ 11 สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นไว้ กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม เท่ากับ 4.02 และค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ เท่ากับ 3.80 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความเหมาะสม และค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ในทุกองค์ประกอบ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นการพัฒนาผลการวิจัย เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ

โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าองค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เกือบทั้งสิ้นโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในตัวบ่งชี้เรื่องผู้บริหารมีคุณวุฒิและประสบการณ์ ด้านการบริหาร การศึกษา ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของ สถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ใน ระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในตัวบ่งชี้ เรื่อง มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ มี แผนงานประจำปีและแผนงานระยะยาวล่วงหน้า ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็น ไปได้ในระดับมากและระดับปานกลาง อย่างละเท่า ๆ กัน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความ เหมาะสมสูงสุด เรื่องหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน ส่วนความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรื่อง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุม คุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 12 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมโดยส่วนใหญ่ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ในตัวบ่งชี้ เรื่อง มีระบบการคัดเลือกผู้สอนที่มี คุณวุฒิ คุณสมบัติและความสามารถตรงกับวิชาที่สอน องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการ สอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเกือบทั้งหมดในระดับ มาก ความเป็นไปได้อีกมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก 6 ตัว ระดับปานกลาง 8 ตัว ค่าเฉลี่ยสูงสุด ของตัวบ่งชี้ ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ เรื่อง การกำหนดระยะเวลาส่งผลการประเมินผล การเรียนที่ชัดเจนและเหมาะสม องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย 18 ตัว บ่งชี้ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้เกือบทั้งหมดในระดับมาก ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม สูงสุด เรื่อง กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนอย่างมีระบบและโปร่งใส ส่วนค่าเฉลี่ยความเหมาะสม สูงสุด เรื่อง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนในทุกหลักสูตร องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็น ไปได้ทั้งหมดในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้อีกสูงสุด เรื่อง มีการ จัดทำบัญชี (รายรับ-รายจ่าย) องค์ประกอบที่ 8 อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และ โรงยิมส์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ใน ภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้อีกสูงสุด เรื่อง มีการใช้ โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด องค์ประกอบที่ 9 การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก และระดับปานกลางระดับละ 5 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้อีกสูงสุด เรื่อง มี

ระบบการประกันคุณภาพ องค์ประกอบที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 7 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมโดยส่วนใหญ่ในระดับมาก ส่วนความเป็นไปได้ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด เรื่อง มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในชุมชน เกี่ยวกับโครงการทวิภาคี องค์ประกอบที่ 11 สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยส่วนใหญ่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด เรื่อง มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างให้เหมาะสม เช่น สนามหญ้า สนามกีฬา ฯลฯ

โดยภาพรวม เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 36 องค์ประกอบย่อย 133 ตัวบ่งชี้ โดยปรากฏว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก รองลงมาในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ในทุกข้อองค์ประกอบ ทุกข้อตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

5. สรุปผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อผลการวิจัยและพัฒนา ได้ผลสรุปดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารทุกท่านเห็นว่ามีมีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
2. คณะศิลปศาสตร์ควรได้รับการประเมินคุณภาพภายในเช่นเดียวกันกับในระดับวิทยาเขตและสถาบัน ผู้บริหารเห็นว่ามีมีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
3. การจัดการศึกษาในสถาบันการพลศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาทั่วไป ผู้บริหารเห็นว่ามีมีความจำเป็นในระดับมาก
4. การประเมินคุณภาพสำหรับสถาบันการพลศึกษาควรมีเกณฑ์การประเมินเฉพาะ ผู้บริหารเห็นว่ามีมีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
5. เกณฑ์การประเมินทั้ง 11 องค์ประกอบ ตามที่ผู้วิจัยเสนอครอบคลุมสำหรับการประเมินคุณภาพภายใน ผู้บริหารเห็นว่ามีครอบคลุมและมีความเหมาะสมในระดับมาก
6. มีความเป็นไปได้ในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพ สำหรับสถาบันการพลศึกษา ผู้บริหารเห็นว่ามีมีความเป็นไปได้ในระดับมาก
7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ท่านมีความเห็นด้วยในระดับใด ผู้บริหารมีความเห็นด้วยในระดับมาก

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นการวิจัยและพัฒนา ผลที่ได้จากการวิจัยข้อมูลเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในจากผู้เชี่ยวชาญ ต่อผู้บริหาร ผลการวิจัยและพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ดังกล่าวมีประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายเสนอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบที่เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 11 องค์ประกอบ เมื่อนำไปสอบถามผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่จะต้องเป็นผู้ถูกประเมินโดยเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า ในด้านความเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 – 4.21 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมแต่ละองค์ประกอบมีความใกล้เคียงกัน เรียงตามลำดับ ดังนี้ องค์ประกอบ การบริหารและจัดการ (4.21) องค์ประกอบปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา (4.11) องค์ประกอบหลักสูตร (4.03) องค์ประกอบสภาพบรรยากาศในสถานศึกษา (4.02) องค์ประกอบ ผู้สอน (3.99) องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน (3.97) องค์ประกอบผู้เรียน (3.75) องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาผู้ปกครองกับชุมชน (3.72) องค์ประกอบอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ (3.64) องค์ประกอบงบประมาณและทรัพยากร (3.56) ทั้งนี้ เนื่องจากองค์ประกอบ ดังกล่าว ทั้ง 11 ข้อ มีความเหมาะสมในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา (2551) ซึ่งได้กล่าวถึง คุณภาพการศึกษาหมายถึง ผลการบริหารจัดการ ของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบกลไก การดำเนินงานเพื่อให้ผลผลิตของสถานศึกษามีคุณภาพ ตามระดับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งการบริหารจัดการนี้รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม การบริหาร บุคคล (ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรสนับสนุน) ตลอดจนการจัดการด้านการเงินด้วย (อุทุมพร จามรมาณ, 2543) และยังสอดคล้องกับการนำเสนอ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพทาง วิชาการในมหาวิทยาลัยไทยของ อดุลย์ (2538) ที่ว่า ในการพิจารณาคุณภาพของการจัดการศึกษานั้น จำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบ หลาย ๆ องค์ประกอบร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลโดยตรง ต่อการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของการจัดการศึกษา ซึ่งมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุก องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยให้เห็นผลผลิตที่เกิดจากนโยบายนั้น อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจสอบ ผู้ให้บริการด้าน

การศึกษาแต่ละรายของ OFSTED ที่ได้ร่วมกับ ADULT LEARNING INSPECTORATE (2544) ที่ ได้ให้ความสำคัญขององค์ประกอบในการตรวจสอบไว้ ดังนี้ ผู้เรียน ผู้เข้ารับการศึกษา ประสบความสำเร็จเพียงใดจากการเข้าร่วม การเรียนและการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด แหล่งทรัพยากรมีผลต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงใด การประเมินผลและการตรวจสอบ การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพียงใด หลักสูตรหรือวิชาสอดคล้องตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้หรือไม่ ผู้เรียนได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือในการเรียนเพียงใด เป็นผู้ นำและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ผู้เรียน ทั้งหมดมีประสิทธิภาพเพียงใด

จากการวิจัยและพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ตามรายงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าการวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ในด้านผลการสำรวจ มาตรฐานการศึกษาที่มีความจำเป็นและความสำคัญ ที่สถานศึกษาควรทำการประเมินตนเองก่อน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะทำการประเมินตนเองโดยไม่เป็นระบบ บุคลากรภายในไม่มีส่วน ร่วมในการประเมิน และไม่ได้นำผลไปใช้ในการวางแผนบริหาร หรือพัฒนาปรับปรุงการจัดการ ศึกษาตามหลักการที่ควรจะเป็น (สุวิมล, 2543)

สำหรับองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ในระดับรองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบ ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา องค์ประกอบหลักสูตร องค์ประกอบสภาพบรรยากาศใน สถานศึกษา องค์ประกอบผู้สอน องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบผู้เรียน องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน องค์ประกอบอุปกรณ์การเรียน การสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์ องค์ประกอบงบประมาณและทรัพยากร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่ามีความใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งหมด มีความเหมาะสมใกล้เคียง กัน ที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของการวิจัยใน ครั้งนี้ จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในการให้ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญขององค์ประกอบทุกข้อเท่าเทียมกันและมีความเห็นพ้อง ต้องกันว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จะต้องให้ความสำคัญของ องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้านร่วมกัน

ส่วนตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาระดับ ค่าเฉลี่ยความสำคัญจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ในทุกข้อมีระดับ

ความสำคัญใกล้เคียงกันมาก เมื่อนำมาพัฒนาโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ต้องถูกประเมินจากเกณฑ์ดังกล่าวนี้ พบว่า ผลที่ได้ของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพในทุกองค์ประกอบ มีระดับความเหมาะสมค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2550) ในเรื่องหลักการในการกำหนดดัชนี ที่ว่าตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสถาบันและสาขาวิชาในสถาบันอย่างต่อเนื่อง และในขณะเดียวกันต้องทำให้เกิดความสามารถเปรียบเทียบได้ระหว่างสถาบันหรือสาขาวิชาด้วย โดยตัวบ่งชี้จะต้องเป็นตัวแสดงสัญญาณเตือนให้รู้ว่าต้นเหตุของปัญหาจาก ตัวป้อน กระบวนการ หรือผลผลิต ของระบบการศึกษา และยังช่วยให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการบริหารงานให้มีคุณภาพ

จากการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ องค์ประกอบทั้ง 11 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในทั้ง 133 ข้อ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ในทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เนื่องจากการตื่นตัวของสถานศึกษา ที่มีความมุ่งมั่น ที่จะร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของคณะวิชา ให้มีความเป็นมาตรฐานมากขึ้น นอกจากนั้น ยังเป็นผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสาระสำคัญของหมวดที่ 6 ได้กล่าวถึง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความตั้งใจในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ถ้าหากนำไปใช้จริงอาจจะเป็นไปได้ในระดับต่ำกว่าความเหมาะสมในทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยในการดำเนินงานประเมินมหาวิทยาลัย ในโครงการนำร่องของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (อุทุมพร, 2543) ที่ว่า การกำหนดแนวทางหรือระบบในการประกันคุณภาพ ควรพัฒนาระบบที่เหมาะสมกับลักษณะของสถาบันของตน โดยอิงกรอบ นโยบาย และแนวทางพื้นฐานร่วมกัน

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้

1. ควรศึกษาหลักการบริหารงาน ให้เป็นที่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ในระบบของสถาบันการพลศึกษา รวมถึงการกำหนดนโยบายด้านคุณภาพ และต้องเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายขององค์กรสูงสุด ที่เป็นผู้รับผิดชอบ ทางด้านคุณภาพทางการศึกษา

2. ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพ รวมทั้งแสวงหาแนวทางหรือวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรคำนึงถึงนโยบาย วิธีการ ข้อรายละเอียด รวมถึงหลักเกณฑ์ การประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อจะได้มีความเข้าใจตรงกัน และดำเนินการงานด้านคุณภาพการศึกษาไปในทางเดียวกัน
4. ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ดังนั้น จึงควรนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ทั้งระบบอย่างสอดคล้องและต่อเนื่อง โดยพิจารณาบริบทของแต่ละวิทยาเขต แต่ละหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในคณะวิชาอื่น ๆ โดยศึกษาและวิจัยลักษณะเฉพาะของแต่ละสาขาวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้องค์ประกอบตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมต่อไป
2. ควรศึกษาและสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ทั้งจากคณาจารย์ บุคลากรสนับสนุน หรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถาบันการพลศึกษา
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ มาปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การประเมินให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- กอบแก้ว ภูธรนารักษ์. ผลของเทคนิคการเตือนและการติดตามที่มีต่ออัตราการตอบกลับและความจริงใจในการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของครูมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- กุลชลี เจริญกุล. การพัฒนาแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาอาชีพคหกรรม : ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ข้อเสนอ 10 ประการ เพื่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา (1).” การศึกษาวัด. 21(85) : 32. 2544.
- เกษม บุญอ่อน. “เทคนิคในการวิจัย.” วารสารครูปริทัศน์. 10: 26 – 28. 2522.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จรวพร ธรนินทร์. “การประกันคุณภาพการศึกษา.” วารสารการศึกษาเอกชน. 7(67) : 19 -20. 2539.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. รวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2). ม.ป.ท. 2535.
- นัตรนภา พรหมมา. การพัฒนาเกณฑ์ประเมินภารกิจของภาควิชาคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏ. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์. เอกสารอัดสำเนา. 2542.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. การวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา. (ม.ป.ท., 2531
- ชาญชัย ขอบธรรมสกุล. การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์. 2541.
- ดวงพร ชินสมบุญ. **การสร้างเกณฑ์ประเมินโรงเรียนอนุบาล**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ต่อศักดิ์ ประศาสนศิลป์. “เกาะติดทิศทางแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9.” **วิทยจารย์**. 99(12) : 36-39. 2544.
- บุญชู ชลัษเฐียร. **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Scoring rubrics) สำหรับนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน เรื่อง เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, อัดสำเนา. 2544.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น. การพิมพ์, 2539.
- _____. **เกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment)**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา. 2543.
- ปนัดดา เจียรกุลและคณะ. **รายงานผลการสัมมนา เรื่อง การนิเทศการศึกษา : กลยุทธ์เพื่อการประกันคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เอกสารอัดสำเนา. 2541.
- ประยูร ศรีประสาธน์. “เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย”. **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**. 14(2) : 49-60. 2523.
- ปรีญา วุฒิอาภรณ์. **การพัฒนาเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา สำหรับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษา 8**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. **เอกสารประกอบการสอนวิชาการระบบการประเมินและกิจกรรมอาชีพศึกษา เรื่อง หลักการวัดและประเมินผล**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เอกสารอัดสำเนา. 2544.
- พงศ์ศิริ ลำลี. **แนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในอนาคต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- พรทิพย์ ไชยโส. **“การประเมินการปฏิบัติ”**. สารการศึกษา “การเรียนการสอน”. กรุงเทพฯ: กองทุน ศ.ดร. อุบล เรียงสุวรรณ. 2541.

พวงทอง ไสยวรรณ. การสร้างเกณฑ์ประเมินผลเพื่อรับรองวิทยฐานะของโรงเรียนมัธยมศึกษา.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2514.

พัลวิ จิตธรรม. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความถูกต้องของการออกเสียง “ร” และ “ล” ใน

ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2538.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

22306 หน่วยที่ 8 -15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2544.

วรวิทย์ กองกระโทก. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพ

ภายในของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.

วันชัย ศิริชนะ. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับ

สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา

อุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

วิทยา วิภาวิวัฒน์. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรม

อาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและ

เทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2545.

วิเชียร เกตุสิงห์. การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2541.

_____. การวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

_____. “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดไม่ได้”. ข่าวสารวิจัย

การศึกษา. 18 (กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2538) : 8 -11.

ศศิธร ชูตินันทกุล. การสร้างแบบประเมินและเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินโรงเรียนเอกชนที่

เปิดสอนคอมพิวเตอร์. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2536.

ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. อนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. 2540.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สงบบ ลักษณะ. **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubrics) สำหรับนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน เรื่อง แนวคิดบางประการเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ. เอกสารอัดสำเนา. 2544.

สมเกียรติ ทานอก. **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสำหรับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา**.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สมคิด พรหมจ้อย. **การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอก**

โรงเรียนระดับอำเภอ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

สมบูรณ์ ดันยะ. **การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา**. ปรินญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. **การประเมินโครงการประชุม: หลักการและการประยุกต์ใช้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2524.

_____. **วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

สถาบันการพลศึกษา. **คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2551**. กองงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษา. 2551

_____. **พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา 2548**. สถาบันการพลศึกษา. 2548.

สุวิมล ว่องวานิช. **การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

_____. **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. [Online]. Available: http://www.thaiqa.org/pup/rd_qa_in/research_qa_in.pdf.

_____. **รางวัลความเป็นเลิศของครูและโรงเรียนในฮ่องกง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

- อาทิตยา ดวงมณี. การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิชาทางการ
 วิจัยการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
 การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- อุทุมพร จามรมาน และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง ดัชนี เกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพ
 การศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา. 2544.
- Cronc-Koshel,L. and Tashakkori,A. **Rubric for the Evaluation of School Improvement Plans.**
 Louisiana : The Louisiana Department of Education, 2000.
- Semrow,J.et.al. **A Guide for Self-study and Evaluation.** Chicaco : North Central Association
 of Colleges and School. 1982.

ภาคผนวก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

2. ตำแหน่ง

☐ นักวิชาการ ☐ อาจารย์ ☐ ผู้บริหาร ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

3. หน่วยงานที่ทำ

☐ ภาครัฐบาล ☐ ภาคเอกชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ (ถ้ามี)

☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี
☐ เกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ☐ มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน
สำหรับคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่องของ
องค์ประกอบต่างๆ ของการประเมินคุณภาพ

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

จากองค์ประกอบการประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 11 องค์ประกอบ ซึ่งอาจมีความสำคัญไม่เท่ากัน
ทุกตัว ขอให้พิจารณาว่าองค์ประกอบใดมีความสำคัญมากที่สุด ด้วยการเรียงลำดับความสำคัญจาก
มากไปหาน้อย (ลำดับที่ 1 -12) โดยลำดับ 1 หมายถึงสำคัญมากที่สุดและหากเสนอเพิ่ม
องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพในข้ออื่น ๆ โปรดระบุ กรุณาให้ลำดับความสำคัญด้วย
เช่นกัน

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ลำดับความสำคัญ
1	ปรัชญาและนโยบายของคณะศิลปศาสตร์	
2	การบริหารและจัดการ	
3	หลักสูตร	
4	งบประมาณและทรัพยากร	
5	การสอน	
6	กระบวนการเรียนการสอน	
7	ผู้เรียน	
8	เครื่องจักร และวัสดุฝึกงาน	
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน	
11	สภาพบรรยากาศในคณะศิลปศาสตร์	
12	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่อง ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ของการประเมินคุณภาพ

คำชี้แจงของการตอบแบบสอบถาม

ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละตัวบ่งชี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความเห็นของท่านโดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่คณะศิลปศาสตร์จำเป็นต้องทำ หากไม่ทำแล้วจะไม่มีหลักประกันว่าคณะศิลปศาสตร์นั้นมีคุณภาพและมาตรฐาน
- 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ ที่ดีที่คณะศิลปศาสตร์ควรพยายามทำให้ได้
- 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้ ที่ดีที่คณะศิลปศาสตร์บางวิทยาเขตเท่านั้นที่ทำได้
- 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้ ที่ดีที่คณะศิลปศาสตร์ส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำได้
- 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้ ที่มีความจำเป็นน้อยมากที่คณะศิลปศาสตร์ต้องทำ

สำหรับในข้อคำถาม อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... หมายความว่า ท่านได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ และกรุณาให้ค่าระดับในข้อคิดเห็นเพิ่มเติมนั้นด้วย

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ประสิทธิภาพและนโยบายของ สถานศึกษา 1.1 วิสัยทัศน์ การกิจและ เป้าหมาย	- ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ การกิจ และจุดประสงค์ของสถานศึกษา					
	- ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ การกิจและ จุดประสงค์สามารถเชื่อมโยงกับ ความสามารถของสถานศึกษา					
	- อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
1.2 การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	- การจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ					
	- การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการ วางแผนและบริหารงานให้เป็นไปตาม ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา					
	- มีการสื่อสารเผยแพร่ปรัชญา นโยบาย และจุดประสงค์รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติ ให้บุคลากรภายในและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอก รับทราบและเข้าใจตรงกัน					
1.3 การปฏิบัติตามแผน การ ประเมินแผนงาน/โครงการ	- อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
	- มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน					
	- มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน					
	- เปรียบเทียบผลสรุปของแผนกับการ ปฏิบัติงานจริง					
	- มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้ สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลง					
	- อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.4 องค์ประกอบอื่น ๆ ด้าน ปรัชญาและนโยบายของ สถานศึกษา (โปรดระบุ).....						
2. การบริหารและการจัดการ						
2.1 ระบบการบริหารและ จัดการ	- โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปอย่างมี ระบบสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและ จุดประสงค์					
	- มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่าย งานของผู้บริหารแต่ละตำแหน่งอย่าง ชัดเจน					
	- มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือก ผู้บริหาร					
	- มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของผู้บริหาร					
	- มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ ในการวางแผนและการตัดสินใจ					
	- มีการจัดทำแผนงานประจำปีและ แผนงานระยะยาวล่วงหน้า					
	- มีการประชุมชี้แจงการทำงานตามปรัชญา นโยบาย จุดประสงค์และแผนงาน					
	- อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
2.2 ระบบบริหารงานบุคคล	- มีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของ บุคลากร					
	- มีกระบวนการสรรหาและการคัดเลือก บุคลากร					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร					
	- มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่าย งานของบุคลากรและตำแหน่งอย่างชัดเจน					
	- บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาที่ ตรงกับความรู้ความสามารถ					
	- มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร					
	- มีการให้ขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน					
2.3 การมีส่วนร่วมในการ บริหาร	-บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร					
	- มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
	- มีการสร้างความเข้าใจและแสวงหาความ ร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น					
2.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ	- มีการจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ					
	-มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อ การดำเนินงาน การวางแผนและการ ตัดสินใจ					
	- มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การปฏิบัติการหลักอย่างเหมาะสม					
	- มีข้อมูลการวิจัยการติดตามความ ต้องการ					
2.5 ผู้บริหาร	- มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหาร การศึกษา					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ ยอมรับ					
	- อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่อง					
	- มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและซื่อสัตย์					
3. หลักสูตร						
3.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	- หลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของสถานศึกษา					
	- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุม คุณลักษณะทั่วไปและเฉพาะทางของผู้ที่ สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร					
	- มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน ล่วงหน้าตลอดหลักสูตร					
	- หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับ มาตรฐานอาชีพ					
3.2 การพัฒนาและความ ทันสมัยของหลักสูตร	- หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้องกับ มาตรฐานอาชีพ					
	- มีสัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคม วิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการร่วมกัน ในการพัฒนาหลักสูตร					
	- มีการประเมินและรายงานผลการใช้ หลักสูตรต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง					
	- มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร					
	- มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบคุณสมบัติพึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษา					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีการพัฒนาระบบการเทียบโอน ความสามารถ					
3.3 การตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น	- หลักสูตรมีความสอดคล้องตรงกับความ ต้องการของท้องถิ่น					
	- หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับ การศึกษาและความต้องการของผู้เรียน					
	- มีการประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง					
	- มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบคุณสมบัติพึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษา					
4. งบประมาณและทรัพยากร						
4.1 การบริหารการเงินและ งบประมาณ	- มีการจัดทำแผนการเงินและงบประมาณ แผ่นดินอย่างชัดเจน					
	- มีการจัดหาแหล่งเงินสนับสนุนและ งบประมาณโดยไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ อย่าง ถูกต้อง					
	- สัดส่วนของงบประมาณแต่ละภารกิจ เป็นไปอย่างเหมาะสม					
	- มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์และ ประเภทของเงิน					
	- บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการ พิจารณางบประมาณ					
4.2 การจัดสรรและการ ตรวจสอบ	- มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์ งบประมาณในแต่ละแผนงานของทุก โครงการ					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	-มีการตรวจสอบการเงินและงบประมาณ โดยผู้ชำนาญในวิชาชีพ					
	- หัวหน้าหน่วยในสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม					
	- มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการ จัดสรรงบประมาณ					
4.3 การจัดการด้านทรัพยากร	- มีการจัดทำงบประมาณ (รายรับ-รายจ่าย)					
	- มีการจัดการทรัพยากร โดยพิจารณา ความสำคัญเร่งด่วน					
	-มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสม และคุ้มค่า					
5. การสอน						
5.1 ผู้สอน	- มีสัดส่วนคุณวุฒิครูผู้สอนระหว่าง สูงกว่าปริญญาตรี:ปริญญาตรี:ต่ำกว่า ปริญญาตรี					
	- มีสัดส่วนระหว่างครู:นักศึกษา					
	- มีระบบการคัดเลือกครูผู้สอนที่มี ความสามารถตรงกับวิชาที่สอน					
	- ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานสอนตาม แผนการสอนและเอกสารประกอบการ สอนที่จัดทำขึ้น					
	- มีสัดส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ วิชาชีพครู : ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ วิชาชีพเฉพาะ					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีการปฐมนิเทศและการอบรมเทคนิค การสอนแก่ครูผู้สอนใหม่ทุกคน					
	- มีการจัดทำเนียบครูผู้สอน					
	-ครูผู้สอนรู้จักประสงค์ของหลักสูตรและ เป้าหมายของการจัดการศึกษา					
	- ครูผู้สอนสามารถจัดทำแผนการสอนได้					
	- ครูผู้สอนดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลที่ได้มาตรฐาน					
	- ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน					
5.2 กระบวนการสอน	- ครูผู้สอนมีส่วนการะงานชั่วโมงการ สอน: สัปดาห์ที่เหมาะสม					
	- ครูผู้สอนมีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่นอภิปรายกลุ่ม บรรยาย สาธิต ปฏิบัติ ฯลฯ					
	- การจัดครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามวุฒิ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์					
	- มีการจัดทำข้อสอบมาตรฐานในแต่ละ รายวิชาที่สอน					
	- มีการประเมินการสอนโดยคณะวิชา					
5.3 การพัฒนาครูผู้สอน	- มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนในการ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ					
	- มีการประชุมกลุ่มครูผู้สอนที่ปฏิบัติงาน สอนในสาขาวิชาเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการพัฒนาแผนการสอน และเอกสารประกอบการสอนให้ดียิ่งขึ้น					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีแผนการพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และชัดเจน					
	- มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้าร่วม อบรม สัมมนา ดูงานหรือการเสนอผลงาน อย่างต่อเนื่อง					
	- มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น					
	- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ ของครูผู้สอน โดยตนเองและจาก ผู้บังคับบัญชา					
	- มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำตำรา หรือผลงานวิชาการ หรือสิ่งประดิษฐ์อย่าง ต่อเนื่อง					
	- มีการส่งครูผู้สอนวิชาชีพเข้าฝึกอบรม เฉพาะจากสถานประกอบการ					
6. กระบวนการเรียนการสอน						
6.1 แผนการสอน	- มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาทุกวิชา					
	- ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนการ สอนร่วมกับผู้บริหาร					
	- มีการชี้แจงแผนการสอน วัตถุประสงค์ และแนวทางการเรียนการสอนให้แก่ ผู้เรียนทุกวิชาตลอดหลักสูตร					
	- มีระบบการประเมินผลแผนการสอน ของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล					
6.2 เอกสารประกอบการสอน	- มีการใช้ตำรา หนังสือ ในเนื้อหา ประกอบการสอน					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีการใช้สื่อประกอบการสอนที่ เหมาะสม					
6.3 สื่อการเรียนการสอน	- มีการเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อย่างเหมาะสม					
	- นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
	- มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และ เอื้อต่อการเรียนรู้					
	- มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่าง สม่ำเสมอ					
6.4 การจัดกิจกรรม โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	- มีกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับพื้น ความรู้และสนองความต้องการของผู้เรียน					
	- กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจ					
	- กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง					
	- มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์โดยกระบวนการแก้ปัญหา					
	- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอผลงานที่ได้ ค้นคว้ามาอย่างสม่ำเสมอ					
6.5 การจัดระบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	- มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้ มาตรฐานอย่างเพียงพอตลอดหลักสูตร					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละ หลักสูตรอย่างเหมาะสม					
6.6 การวัดและประเมินผลการ สอน	- มีการประเมินผลการสอนด้วยตนเอง					
	- มีการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน					
	- ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนครบถ้วนตาม จุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาวิชา					
	- มีระบบการวัดผลที่หลากหลายและได้ มาตรฐาน					
	- มีระบบการประเมินผลที่หลากหลายและ ได้มาตรฐาน					
	- มีเครื่องมือการวัดผลที่เหมาะสม และมี มาตรฐานเป็นรายวิชา					
	- มีผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดและ ประเมินผลการศึกษา					
	- มีการกำหนดระยะเวลาส่งผลการ ประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนและ เหมาะสม					
7. ผู้เรียน						
7.1 การรับผู้เรียนและ กระบวนการคัดเลือกผู้เรียน	- มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ สมัครเข้าเรียนในทุกหลักสูตร					
	- กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเป็นไปอย่าง มีระบบและโปร่งใส					
	- สัดส่วนจำนวนผู้เรียนต่อการรับเข้าศึกษา ในเขตพื้นที่ชุมชนมีความเหมาะสม					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7.2 ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง	- กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
	- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลต้องให้ผู้เรียน แสดงความสามารถอย่างต่ำขั้นการ นำไปใช้					
	- ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนว ทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้					
7.3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึง ประสงค์	- มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ ผู้เรียน					
	- มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตพิสัยและ สร้างเป็นค่านิยม เช่น การรณรงค์ร่วมใจ ประหยัดพลังงาน, เขตวินัย, การประกวด สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ฯลฯ					
7.4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ	- ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง					
	- ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การใช้บริการ ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งใน และนอกสถานศึกษา					
	- ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด					
7.5 ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรงมี สุขภาพจิตดี	- อัตราการลาป่วย : เวลาเรียน					
	- มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย เช่น การเล่นกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬภายในและภายนอก อย่างต่อเนื่อง					
	- มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ผู้เรียน มีสุขภาพแข็งแรง เช่น เขตปลอดบุหรี่ สิ่ง เสพติด อาหารเพื่อการบริโภค ฯลฯ					
7.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	- สัดส่วนจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา : จำนวนผู้เรียน					
	- จำนวนร้อยละของผู้เรียนที่ตกออก					
	- ผลการเรียนรู้เฉลี่ยตลอดหลักสูตรของ ผู้สำเร็จการศึกษา					
	- จำนวนร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา ภายในระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตร					
	- ระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการศึกษาตาม หลักสูตร					
7.7 การติดตามผู้สำเร็จ การศึกษา	- มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จ การศึกษา					
	- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถานประกอบการ					
	- มีการสำรวจติดตามผลการปฏิบัติงานและ การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา					
	- มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษา					
8. เครื่องจักร วัสดุฝึกและโรง ฝึกงาน						

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8.1 การดำเนินการ	- จำนวนเครื่องจักร : ผู้เรียน					
	- ขนาดพื้นที่โรงฝึกงาน : ผู้เรียน					
	- จำนวนโรงฝึกงาน : คณะวิชา					
	- จำนวนครูฝึก : ผู้เรียน					
	- อายุการใช้งานของเครื่องจักร					
	- ค่าวัสดุฝึก: ผู้เรียน 1 คน : ภาคการศึกษา					
	- โครงการความร่วมมือจากภายนอก					
8.2 มาตรการด้านความปลอดภัย	- มีกฎการใช้โรงฝึกงานอย่างเคร่งครัด					
	- มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยอย่างเพียงพอ					
	- มีแผนการรองรับหากผู้เรียนประสบอุบัติเหตุในทันทีทันใด					
	- มีการบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
9. การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้						
9.1 บุคลากรสนับสนุน	- สักส่วนของบุคลากรสนับสนุน:ผู้เรียน					
	- ระบบการคัดเลือกบุคลากรสนับสนุน					
9.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์:ผู้เรียน					
	- เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม					
9.3 ห้องสมุด	- จำนวนพื้นที่ห้องสมุด : ผู้เรียน					
	- จำนวนหนังสือวิชาการ : ผู้เรียน					
	- ความสะดวกต่อการให้บริการ					
	- ค่าใช้จ่าย วิทยากร : ปี : ผู้เรียน					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9.4 ห้องพยาบาล	- มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำตลอดเวลา					
	- ค่าใช้จ่ายเวชภัณฑ์ : ปี : ผู้เรียน					
	- มีห้องพยาบาลเพียงพอ : ผู้เรียน					
	- มีระบบการประกันสุขภาพ					
10. ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษาผู้ปกครองและ ชุมชน						
10.1 การดำเนินการ	- มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครองและผู้นำ ชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนา การศึกษา					
	- มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดย คำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง					
	- มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็น ความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน					
	- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
	- มีความร่วมมือกับสถานประกอบการใน ชุมชนเกี่ยวกับโครงการทวิภาคี					
10.2 การให้บริการวิชาการ	- มีการให้บริการทดสอบงานด้านวิชาชีพ ตามมาตรฐาน					
	- มีการให้บริการฝึกอบรมทางวิชาการแก่ บุคคลภายนอกทั่วไป					
	- จำนวนครั้งที่ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ภายนอก : ปี					
10.3 การบริการพัฒนาชุมชน	- สนับสนุนและร่วมกิจกรรมชุมชนอย่าง สม่ำเสมอ					

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพ	ตัวบ่งชี้	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	- ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่าง จริงใจและเป็นที่ยอมรับ					
11. สภาพบรรยากาศใน สถานศึกษา						
11.1 สภาพห้องเรียน	- จำนวนห้องเรียน : ผู้เรียน					
	- ขนาดพื้นที่ห้องเรียน : ผู้เรียน					
	- จำนวนห้องปฏิบัติการ : ผู้เรียน					
	- ขนาดพื้นที่ห้องปฏิบัติการ : ผู้เรียน					
11.2 พื้นที่ว่างและโล่ง	- จำนวนร้อยละของพื้นที่ว่างและโล่ง เมื่อ เทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา					
	- มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้ เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนามกีฬา ฯลฯ					
11.3 โรงอาหาร	- ขนาดพื้นที่โรงอาหาร : ผู้เรียน					
	- จำนวนร้านอาหาร : ผู้เรียน					
	- ความสะอาดของโรงอาหาร และอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ					
	- มีมาตรการควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่าง ต่อเนื่อง					
11.4 สภาพทั่วไป	- จำนวนห้องสุขา : ผู้เรียน					
	- ความสะอาดของห้องสุขา					

แบบสอบถาม

เรื่อง

การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. วุฒิการศึกษา
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาโท
 - ☐ ปริญญาเอก
2. ตำแหน่ง
 - ☐ นักวิชาการ
 - ☐ อาจารย์
 - ☐ ผู้บริหาร
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. หน่วยงานที่ทำงาน
 - ☐ มหาวิทยาลัย
 - ☐ ศรีสะเกษ
 - ☐ อุตรธานี
 - ☐ ชัยภูมิ
4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ (ถ้ามี)
 - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
 - ☐ เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี
 - ☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง ดัชนีและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน สำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบเป็นส่วนที่อธิบายขององค์ประกอบของคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีคุณภาพหรือไม่

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการประเมินคุณภาพภายในสำหรับคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปรตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย (ลำดับที่ 1 – 11) โดยถ้าท่านเห็นด้วยกับลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากรอบแรก กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด หากท่านไม่เห็นด้วย กรุณาแก้ไขให้ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบใหม่ในช่องที่กำหนดให้

ข้อที่	องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพ	ลำดับความสำคัญในรอบแรก	ทำ ✓ ถ้าเห็นด้วยกับรอบแรก	ไม่เห็นด้วยควรแก้ไขเป็น
1	การบริหารและจัดการ	1		
2	ปรัชญาและนโยบายของคณะศิลปศาสตร์	2		
3	หลักสูตร	3		
4	ผู้สอน	4		
5	กระบวนการเรียนการสอน	5		
6	ผู้เรียน	6		
7	งบประมาณและทรัพยากร	7		
8	อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึกโรงยิมส์	8		
9	การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้	9		
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน	10		
11	สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา	11		

ส่วนที่ 2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพเป็นส่วนขยายรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ
คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกณฑ์การประเมินคุณภาพว่ามีความเหมาะสม
 เพียงใด ในช่องระดับความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 1 – 5 ซึ่งมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

หากท่านไม่เห็นด้วย ในตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ขอให้ท่านให้ข้อคิดเห็นหรือควร
 แก้ไขเป็นในช่องไม่เห็นด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารและการจัดการ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
1.1 ระบบการบริหารและการจัดการ							
- โครงสร้างการบริหารงานเป็นไป อย่างมีระบบสอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง						
- มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และ ขอบข่ายงานของผู้บริหารแต่ละ ตำแหน่งอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีระบบการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีกระบวนการสรรหาและการ คัดเลือกผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการนำข้อมูลและผลการประเมิน ไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีการชี้แจงการทำงานตามปรัชญา นโยบาย จุดประสงค์ และแผนงาน ต่อ ผู้ได้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี						
1.2 ระบบบริหารงานบุคคล							
- บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนา ที่ตรงกับความรูความสามารถ	☐ ตรง ☐ ไม่ตรง						
- มีระบบการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และ ขอบข่ายงานของบุคลากรและตำแหน่ง อย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีกระบวนการสรรหาและการ คัดเลือกบุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีเอกสารแสดงผลการปฏิบัติงานของ บุคลากร	☐ มี ☐ ไม่มี						
1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหาร							
- มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี						
1.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ							
- มีการจัดระบบฐานข้อมูลและ สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ กิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูล เพื่อการดำเนินงาน การวางแผนและ การตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการ บริหาร การปฏิบัติภารกิจหลักอย่าง เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีข้อมูลการวิจัยการตลาดตามความ ต้องการ	☐ มี ☐ ไม่มี						
1.5 ผู้บริหาร							
- ปฏิบัติงานได้ตามแผนและต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติได้ ☐ ปฏิบัติไม่ได้						
- มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและ ซื่อสัตย์	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการ บริหารการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญาและนโยบายของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
2.1 วิสัยทัศน์ การกิจและเป้าหมาย							
- ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ การกิจและจุดประสงค์ของ สถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง						
- ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ การกิจ และจุดประสงค์สามารถเชื่อมโยงกับ ความสามารถของสถานศึกษา	☐ เชื่อมโยง ☐ ไม่เชื่อมโยง						
- ปรัชญา นโยบาย สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง						
- มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ในการ ดำเนินงานสู่เป้าหมาย	☐ มี ☐ ไม่มี						
2.2 การจัดทำแผนงาน/โครงการ							
- มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ มีแผนงานประจำปี และแผนงาน ระยะยาวล่วงหน้า	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการสื่อสารเผยแพร่ปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์รวมทั้งแนว ทางการปฏิบัติให้บุคลากรภายในและผู้ ที่เกี่ยวข้องภายนอกได้รับทราบและ เข้าใจตรงกัน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการ วางแผนและบริหารงานให้เป็นไป ตามปรัชญาและนโยบายของ สถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
2.3 การปฏิบัติตามแผน การประเมิน แผนงาน/โครงการ							
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับ แผน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องและทันต่อความ เปลี่ยนแปลง	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีบันทึกแสดงการปฏิบัติงาน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนใน การปฏิบัติงานตามแผน	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
3.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร							
- หลักสูตรมีความสอดคล้องกับ ปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของ สถานศึกษา	☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง						
- หลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับ การศึกษาและความต้องการของ ผู้เรียนและตลาดแรงงาน	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและ เฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาใน แต่ละหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้อง กับมาตรฐานอาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี						
3.2 การพัฒนาและความทันสมัยของ หลักสูตร							
- มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็น ระบบ โดยการนำผลการประเมิน หลักสูตร มาใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีสัดส่วนที่เหมาะสมของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสมาคมวิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการ ร่วมกัน ในการพัฒนาหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการศึกษาและสำรวจความ ต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เกี่ยวกับการเปิดสอนของหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการประเมินผลหลักสูตรเป็น ระยะอย่างต่อเนื่อง	☐ ไม่เกินปี:ครั้ง ☐ เกินปี:ครั้ง						
- มีการพัฒนาระบบการเทียบโอน ความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 4 ผู้สอน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
4.1 การดำเนินงาน							
- ผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชา ทฤษฎี)	☐ น้อยกว่า:25 ☐ มากกว่า:25						
- ผู้สอนรู้จักประสงค์ของหลักสูตร และเป้าหมายของการจัดการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้	☐ รู้ ☐ ไม่รู้						
- มีระบบการคัดเลือกผู้สอนที่มี คุณวุฒิ คุณสมบัติและความสามารถ ตรงกับวิชาที่สอน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- ผู้สอนปฏิบัติงานสอนตามแผนการ สอน	☐ ตามแผน ☐ ไม่ตามแผน						
- มีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบที่ เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีสัดส่วนภาระงานชั่วโมงสอน : สัปดาห์ที่เหมาะสม	☐ ไม่เกิน 20 ชม. ☐ เกิน 20 ชม.						
4.2 การพัฒนาผู้สอน							
- มีแผนการพัฒนาและส่งเสริม ผู้สอนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีระบบการประเมินที่ชัดเจนในการ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและทาง บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดทำ ตำราหรือผลงานวิชาการหรือ สิ่งประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการปฐมนิเทศและการอบรม เทคนิคการสอน แก่ผู้สอนใหม่ทุกคน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการส่งผู้สอนวิชาชีพเข้าฝึก วิชาชีพเฉพาะจากสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
5.1 แผนการสอน							
- มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชา ทุกวิชาโดยผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการชี้แจงแผนการสอน วัตถุประสงค์และแนวทางการเรียน การสอนให้แก่ผู้เรียนทุกวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี						
5.2 สื่อการเรียนการสอน							
- มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ กิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี						
5.3 การจัดระบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ และการจัด กิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
- มีกิจกรรมการจัดประสบการณ์การ เรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสม กับพื้นความรู้และสนองความ ต้องการของผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้น ให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น						
- กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้น ให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจ	☐ กระตุ้น ☐ ไม่กระตุ้น						
- มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์โดยกระบวนการ แก้ปัญหา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอ ผลงานที่ได้ค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ	☐ เปิดโอกาส ☐ ไม่เปิดโอกาส						
- มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอตลอด หลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี						
5.4 การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน							

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีระบบการวัดและประเมินผลการ สอนเป็นรายวิชา โดยผู้เรียนและ ผู้บังคับบัญชา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีระบบการวัดและประเมินผล ผู้เรียนที่ได้มาครบตามเป็นรายวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการกำหนดระยะเวลา ส่งผลการ ประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนและ เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
6.1 กระบวนการคัดเลือกผู้เรียน							
- มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มี สิทธิ์สมัครเข้าเรียนในทุกหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนอย่าง มีระบบและโปร่งใส	☐ มี ☐ ไม่มี						
6.2 ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมี วิสัยทัศน์							
- มีกระบวนการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	☐ มี ☐ ไม่มี						
- ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหา ด้วยตนเองได้	☐ กำหนดได้ ☐ กำหนดไม่ได้						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ กิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
6.3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์							
- มีการสอนจรรยาบรรณในวิชาชีพ ให้แก่ผู้เรียน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิต พิสัยและสร้างเป็นค่านิยม เช่น การ รณรงค์ร่วมใจประหยัดพลังงาน, เขต วินัยการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุ เหลือใช้ ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การใช้ บริการห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อ ต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						
6.4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ							
- ผู้เรียนมีความรู้วิชาชีพในสาขาวิชา ที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี						
- ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพในสาขาวิชา ที่เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	☐ มี ☐ ไม่มี						
6.5 ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรงมี สุขภาพจิตดี							
- มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย เช่น การ เล่นกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬา ภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง เช่น เขต ปลอดบุหรี่ สิ่งเสพติด อาหารเพื่อการ บริโภค ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- อัตราการลาป่วยเทียบกับเวลาเรียน	☐ น้อยกว่า 10 % ☐ มากกว่า 10 %						
- จำนวนผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %						
6.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน							
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาภายใน ระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตรแต่ละ สาขาวิชาชีพ	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %						
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเทียบกับ จำนวนผู้เรียน	☐ มากกว่า 95 % ☐ น้อยกว่า 95 %						
6.7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา							
- มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จ การศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถาน ประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการสำรวจความพึงพอใจของ ผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 7 งบประมาณและทรัพยากร

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
7.1 การบริหารการเงินและ งบประมาณ							

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีการจัดทำแผนการเงินและ งบประมาณอย่างชัดเจน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ และประเภทของเงิน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- สัดส่วนของงบประมาณแต่ละ ภารกิจเป็นไปอย่างเหมาะสมบรรลุ เป้าหมายขององค์กร	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม						
7.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ							
- มีการนำผลการประเมินมาใช้ใน การจัดสรรงบประมาณ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการตรวจสอบการเงินและ งบประมาณโดยผู้ชำนาญในวิชาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- คณะผู้บริหารมีส่วนร่วมในการ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีระบบการจัดสรรและวิเคราะห์ งบประมาณในแต่ละแผนงานของทุก โครงการ	☐ มี ☐ ไม่มี						
7.3 การจัดการด้านทรัพยากร							
- มีการจัดทำบัญชี (รายรับ- รายจ่าย)	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการจัดการทรัพยากร โดย พิจารณาความสำคัญเร่งด่วนบรรลุ เป้าหมายขององค์กร	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอย่าง เหมาะสมและคุ้มค่า	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 8 อุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุฝึก และโรงยิมส์

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
8.1 การดำเนินการ							
- จำนวนผู้สอนเทียบกับผู้เรียน (วิชา ปฏิบัติ/ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ)	☐ น้อยกว่า 1:15 ☐ มากกว่า 1: 15						
- ขนาดพื้นที่โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการ เทียบกับผู้เรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด	☐ ตามเกณฑ์ ☐ ต่ำกว่าเกณฑ์						
- จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอน เทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:4 ☐ มากกว่า 1: 4						
- มีโครงการความร่วมมือจาก ภายนอกสถานศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ใน สภาพใช้งานได้อย่างปลอดภัย	☐ มี ☐ ไม่มี						
8.2 มาตรการด้านความปลอดภัย							
- มีกฎการใช้โรงยิมส์/ห้องปฏิบัติการ อย่างเคร่งครัด	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย อย่างเพียงพอ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีแผนการรองรับหากผู้เรียน ประสบอุบัติเหตุในทันทีทันใด	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียน การสอนตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 9 การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
9.1 บุคลากรสนับสนุน							
- จำนวนบุคลากรสนับสนุนเทียบกับ ผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:60 ☐ มากกว่า 1: 60						
- มีระบบการคัดเลือกบุคลากร สนับสนุน	☐ มี ☐ ไม่มี						
9.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์							
- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เทียบกับ ผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1 : 2 ☐ เกิน 1 : 2						
- เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
9.3 ห้องสมุด							
- จำนวนพื้นที่ห้องสมุดเทียบกับ ผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 1.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 1.5 ตร.ม. : คน						
- มีความสะดวกต่อการใช้บริการ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- จำนวนหนังสือวิชาการเทียบกับ ผู้เรียน	☐ มากกว่า 1เล่ม :คน ☐ น้อยกว่า 1เล่ม :คน						
9.4 การรักษาพยาบาล							
- จำนวนห้องพยาบาลเทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1:150 ☐ เกิน 1: 150						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ ตลอดเวลา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีระบบการประกันสุขภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
10.1 การดำเนินการ							
- มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ พัฒนาการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดยคำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็น ความสำคัญของการจัดการศึกษา ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการคำนึงถึงจำนวนผู้เรียนต่อการ รับเข้าศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชน	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีความร่วมมือกับสถาน ประกอบการในชุมชนเกี่ยวกับ โครงการทวิภาคี	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
10.2 การให้บริการวิชาการและ พัฒนาชุมชน							
- มีการให้บริการวิชาการ และ/หรือ การทดสอบงานมาตรฐานแก่ บุคคลภายนอกทั่วไป	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีการสนับสนุนและร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่าง สม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี						

องค์ประกอบที่ 11 สภาพบรรยากาศในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
11.1 สภาพห้องเรียน							
- สัดส่วนห้องเรียนเทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30						
- ขนาดพื้นที่ห้องเรียนเทียบกับ ผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน						
- สัดส่วนห้องปฏิบัติการเทียบกับ ผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:30 ☐ มากกว่า 1:30						

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่เห็นด้วยควร แก้ไขเกณฑ์การ ประเมินเป็น
		5	4	3	2	1	
- ขนาดพื้นที่ห้องปฏิบัติการเทียบกับ ผู้เรียน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน						
11.2 สภาพทั่วไป							
- มีการจัดสภาพพื้นที่ว่างและโล่งให้ เหมาะสม เช่น สนามหญ้า, สนาม กีฬา ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- จำนวนร้อยละของพื้นที่ว่าง เทียบ กับพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา	☐ มากกว่า 30 % ☐ น้อยกว่า 30%						
- ขนาดพื้นที่โรงอาหารเทียบกับ ผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 2.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 2.5 ตร.ม. : คน						
- มีความสะอาดของโรงอาหาร และ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ	☐ มี ☐ ไม่มี						
- มีจำนวนร้านอาหารและมาตรการ ควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี						
- จำนวนห้องสุขา เทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:50 ☐ มากกว่า 1:50						
- มีความสะอาดของห้องสุขา	☐ มี ☐ ไม่มี						

แบบสอบถาม

เรื่อง

การพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ
 - ☐ ชาย
 - ☐ หญิง
2. ตำแหน่ง
 - ☐ น้อยกว่า 40 ปี
 - ☐ 41 – 50 ปี
 - ☐ มากกว่า 50 ปี
3. วุฒิการศึกษา
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาโท
 - ☐ ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
 - ☐ เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี
 - ☐ มากกว่า 10 ปี

[illegible]

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การ ประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
- มีการจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีระบบการใช้และวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อการดำเนินงาน การวางแผนและการตัดสินใจ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การปฏิบัติการหลักอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีข้อมูลการวิจัยการตลาดตามความต้องการ	☐ มี ☐ ไม่มี										
1.5 ผู้บริหาร											
- ปฏิบัติงานได้ตามแผนและต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติได้ ☐ ปฏิบัติไม่ได้										
- มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและซื่อสัตย์	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีวุฒิและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีคุณสมบัติด้านความเป็นผู้นำเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

[illegible]

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครอบคลุมคุณลักษณะทั่วไปและ เฉพาะทางของผู้ที่สำเร็จการศึกษาใน แต่ละหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี										
- หลักสูตรมีการกำหนดที่สอดคล้อง กับมาตรฐานอาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี										
3.2 การพัฒนาและความทันสมัยของ หลักสูตร											
- มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็น ระบบ โดยการนำผลการประเมิน หลักสูตร มาใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนา	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีสัดส่วนที่เหมาะสมของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสมาคมวิชาชีพ ผู้แทนสถานประกอบการ ร่วมกันใน การพัฒนาหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการศึกษาและสำรวจความ ต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เกี่ยวกับการเปิดสอนของหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการประเมินผลหลักสูตรเป็น ระยะอย่างต่อเนื่อง	☐ ไม่เกิน 5 ปี: ครั้ง ☐ เกิน 5 ปี: ครั้ง										
- มีการพัฒนาระบบการเทียบโอน ความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

[illegible]

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
- มีมาตรการป้องกันและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง เช่น เขตปลอดบุหรี่ สิ่งเสพติด อาหารเพื่อการบริโภค ฯลฯ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- อัตราการลาป่วยเทียบกับเวลาเรียน	☐ น้อยกว่า 10 % ☐ มากกว่า 10 %										
- จำนวนผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %										
6.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน											
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาชีพ	☐ มากกว่า 90 % ☐ น้อยกว่า 90 %										
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเทียบกับจำนวนผู้เรียน	☐ มากกว่า 95 % ☐ น้อยกว่า 95 %										
6.7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา											
- มีระบบการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถานประกอบการ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

[illegible]

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

องค์ประกอบที่ 9 การสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้

[illegible]

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
- จำนวนพื้นที่ห้องสมุดเทียบกับ ผู้ใช้งาน	☐ มากกว่า 1.5 ตร.ม. : คน ☐ น้อยกว่า 1.5 ตร.ม. : คน										
- มีความสะดวกต่อการใช้บริการ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- จำนวนหนังสือวิชาการเทียบกับ ผู้เรียน	☐ มากกว่า 1เล่ม :คน ☐ น้อยกว่า 1เล่ม :คน										
9.4 การรักษาพยาบาล											
- จำนวนห้องพยาบาลเทียบกับผู้เรียน	☐ ไม่เกิน 1:150 ☐ เกิน 1: 150										
- มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ ตลอดเวลา	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีระบบการประกันสุขภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

องค์ประกอบที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองกับชุมชน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.1 การดำเนินการ											
- มีการสรรหาตัวแทน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษา	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการจัดตั้งสถานศึกษาเครือข่าย โดยคำนึงถึงชุมชนใกล้เคียง	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการคำนึงถึงจำนวนผู้เรียนต่อการรับเข้าศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชน	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในชุมชนเกี่ยวกับโครงการทวิภาคี	☐ มี ☐ ไม่มี										
10.2 การให้บริการวิชาการและพัฒนาชุมชน											
- มีการให้บริการวิชาการ และ/หรือ การทดสอบงานมาตรฐานแก่บุคคลภายนอกทั่วไป	☐ มี ☐ ไม่มี										
- มีการสนับสนุนและร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอและเป็นที่ยอมรับ	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
- มีจำนวนร้านอาหารและมาตรการควบคุมผู้ปรุงอาหารอย่างเหมาะสม	☐ มี ☐ ไม่มี										
- จำนวนห้องสุขา เทียบกับผู้เรียน	☐ น้อยกว่า 1:50 ☐ มากกว่า 1:50										
- มีความสะอาดของห้องสุขา	☐ มี ☐ ไม่มี										

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านองค์ประกอบ

.....

.....

แบบประเมินผลการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับคณะวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับความคิดเห็น และเสนอแนะผลการวิจัย

ลำดับ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	จำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษา					
2	คณะศิลปศาสตร์ควรได้รับการประเมินคุณภาพภายในเช่นเดียวกันกับในระดับวิทยาเขต และสถาบัน					
3	การจัดการศึกษาในสถาบันการพลศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาทั่วไป					
4	การประเมินคุณภาพสำหรับสถาบันการพลศึกษาควรมีเกณฑ์การประเมินเฉพาะ					
5	เกณฑ์การประเมินทั้ง 11 องค์ประกอบ ตามที่ผู้วิจัยเสนอครอบคลุมสำหรับการประเมินคุณภาพภายใน					
6	มีความเป็นไปได้ในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อประเมินคุณภาพ สำหรับสถาบันการพลศึกษา					
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ท่านมีความเห็นด้วยในระดับใด					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุชิตา สวัสดิ์ เกิดวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2518 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เมื่อปี พ.ศ. 2541 เข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการครู ระดับ 3 สังกัดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม (ปัจจุบันคือ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม) ในปี พ.ศ. 2542 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. 2550

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 7 สังกัดสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา